

בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל וחברות מאוחדות שלו

דין וחשבון

ליום 31 במרס 2018

עמוד

תוכן עניינים

3	דוח הדירקטוריון וההנהלה
91	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
93	תמצית הדוחות הכספיים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018
180	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
189	אינדקס ומילון מונחים

עמוד

תוכן עניינים

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה	6
1. תיאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים	6
2. תמצית מידע כספי	6
3. תיאור הסיכונים העיקריים	8
4. יעדים ואסטרטגיה עסקית	8
5. מידע נוסף	8
חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות הכספיות	9
6. התפתחויות כלכליות ומגמות	9
7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	11
8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם	17
9. מגזרי פעילות פיקוחיים	29
10. חברות מוחזקות עיקריות	38
חלק ג' - סקירת הסיכונים	39
11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	39
12. סיכון האשראי	41
13. סיכון שוק	58
14. סיכונים נזילות ומימון	72
15. הסיכון התפעולי	76
16. סיכונים נוספים	77
חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות	79
17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	79
18. גילוי לגבי בקורות ונהלים	80
חלק ה' - מידע נוסף	81
19. עניינים אחרים	81
חלק ו' - נספחים	82
נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	83
נספח 2 - חשיפה למדינות זרות	86
נספח 3 - חשיפה לשינויים בשיעור הריבית	87

רשימת לוחות

1.	נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד	6
2.	נתונים עיקריים מהמאזן	7
3.	מדדי ביצוע עיקריים	7
4.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה	12
5.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	13
6.	התפתחות הכנסות המימון שאינן מריבית	14
7.	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	15
8.	התפתחות הכנסות מעמלות	15
9.	התפתחות הרווח הכולל האחר	16
10.	התפתחות בנכסים ובהתחייבויות	17
11.	התפתחות המזומנים והפקדונות בבנקים	17
12.	התפתחות ההשקעות בניירות הערך	17
13.	התפלגות ההשקעות בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה	18
14.	התפתחות האשראי לציבור	20
15.	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור בחתך ענפי משק	21
16.	התפתחות החובות הבעייתיים	21
17.	התפתחות פקדונות הציבור	22
18.	התפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור	22
19.	התפתחות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים	23
20.	התפתחות הנכסים האחרים	24
21.	התפתחות ההתחייבויות האחרות	24
22.	התפתחות סעיפים חוץ מאזניים	24
23.	התפתחות ההון	26
24.	התפתחות יחס הלימות ההון	26
25.	ניתוח רגישות לגבי יחס הלימות ההון	27
26.	התפתחות יחס המינוף	28
27.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים	31
28.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים	32
29.	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית	33
30.	התפתחות התוצאות במגזר בנקאות פרטית	34
31.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים	35
32.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים	36
33.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים	37
34.	התפתחות התוצאות במגזר ניהול פיננסי	38
35.	התפלגות החובות הבעייתיים	41

36.	התפתחות החובות הפגומים	43
37.	מאפייני איכות תיק האשראי	43
38.	התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי	45
39.	מדדי איכות תיק האשראי	46
40.	התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים	46
41.	חשיפה למדינות זרות	47
42.	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים	48
43.	התפלגות תיק ההלוואות לדיור	52
44.	התפלגות הביצועים בהלוואות לדיור	51
45.	התפתחות תיק ההלוואות לדיור	52
46.	התפלגות האשראי לאנשים פרטיים	55
47.	התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן	57
48.	התפתחות סיכון אשראי ממונף	58
47.	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות	64
50.	חשיפה לריבית - פערי מח"מ	67
51.	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור	68
52.	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס	69
53.	ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין	70
54.	ניתוח רגישות לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן	70
55.	התפלגות ההשקעות במניות	72
56.	התפתחות יחס כיסוי הנזילות	72
57.	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים	75
58.	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים	76
59.	התפתחות מכשירים הנמדדים לפי השווי ההוגן	79

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 31 במרס 2018 ולשלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, המהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, שכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרס 2018, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 13 במאי 2018.
 - דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
 - נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
 - דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים*.
 - מידע פיקוחי נוסף*.
- הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו (ראה ביאור 1א' בתמצית הדוחות הכספיים).

* המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה**1. תאור כללי של הבנק**

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות בשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 76 סניפים.

הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA+" שעודכן לאחרונה ביום 24.10.2017.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

א. נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2018	2017	
9.1 (56.3)	241 32	263 14	הכנסות ריבית, נטו הוצאות בגין הפסדי אשראי
19.1	209	249	
3.9 171.4	76 7	79 19	הכנסות שאינן מריבית: - הכנסות מעמלות - הכנסות אחרות
18.1	83	98	
5.8 (4.5)	⁽¹⁾ 138 ⁽¹⁾ 88	146 84	הוצאות תפעוליות - משכורות והוצאות נלוות - הוצאות אחרות
1.8	226	230	
77.3 57.7	66 26	117 41	רווח לפני מסים מסים על ההכנסה
90.0 -	40 1	76 1	רווח לאחר מסים חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
87.8	41	77	רווח נקי
	0.33	0.62	רווח למניה (באלפי ש"ח)

(1) סווג מחדש בגין יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "הצגת ההוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה" - ראה ביאור 1(ה')/2 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים (המשך)

א. נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)

31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
4,339	2,958	5,699	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	6,122	4,201	ניירות ערך
23,939	22,717	24,289	אשראי לציבור, נטו
783	771	829	נכסים אחרים
34,137	32,568	35,018	סך הכל נכסים
28,836	27,622	29,705	פקדונות הציבור
200	227	150	פקדונות מבנקים
1,026	921	1,021	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,602	1,500	1,596	התחייבויות אחרות
31,664	30,270	32,472	סך הכל התחייבויות
2,473	2,298	2,546	הון
34,137	32,568	35,018	סך הכל התחייבויות והון

ב. מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים)

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2017	31.3.2018	
9.4	7.5	13.0	• מדדי ביצוע עיקריים:
0.7	0.5	0.9	- תשואה להון
10.9	10.7	11.0	- תשואה לנכסים
6.8	6.6	6.8	- יחס הון עצמי ברובד הראשון
⁽¹⁾ 139.6	150.1	152.1	- יחס המינוף
65.9	69.8	63.7	- יחס כיסוי הנזילות
			- יחס היעילות
1.4	1.5	1.5	• מדדי איכות אשראי עיקריים:
			- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
1.4	1.5	1.4	- מהאשראי לציבור
			- שיעור חובות פגומים או חובות
0.5	0.6	0.2	- בפיגור העולה על 90 יום, מהאשראי לציבור
			- שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מהאשראי
			- הממוצע לציבור
3.1	3.0	3.1	• נתונים נוספים:
1.0	0.9	0.9	- יחס הכנסות ריבית נטו, לנכסים ממוצעים
1,541	1,555	1,534	- יחס עמלות לנכסים ממוצעים
			- מספר משרות ממוצע

1. לרבע האחרון של השנה.

3. תיאור הסיכונים העיקריים

פעילות הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים, תפעוליים, ורגולטוריים שונים, לרבות: סיכונים אשראי, סיכונים שוק (ובכללם: סיכונים ריבית, סיכונים בסיס, סיכונים מניות וסיכונים אופציות), סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

למידע נוסף באשר להתפתחויות בחשיפה לסיכונים ראה פרק 6' להלן.

למידע נוסף על הסיכונים העיקריים הנגזרים מפעילותו השוטפת של הבנק ראה פרק 11' להלן.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר

האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית**א. התוכנית האסטרטגית**

בשנת 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2016 - 2020.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.

- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות.

בהמשך לאמור לעיל, אישר הדירקטוריון במחצית השנייה של שנת 2016 תוכנית אסטרטגית שהוכנה על ידי הנהלת הבנק בסיוע יועצים חיצוניים - להעמקת הפעילות במגזר הקמעונאי, לרבות התמקדות בפלחי אוכלוסיה ספציפיים שנצברה בגינם התמחות רבת שנים במתן שירותים בנקאיים.

לפרטים נוספים באשר לתוכנית האסטרטגית והאמצעים למימושה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

5. מידע נוסף**א. הליכים משפטיים**

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופת הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. שינויים חשבונאיים

ביום 1 בינואר 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לסווג בדוח הרווח והפסד, הוצאות להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, כדלקמן:

- רכיב "עלות השירות" יסווג לסעיף "הוצאות השכר" (ללא שינוי מהסיווג בתקופות קודמות).
- יתר רכיבי ההוצאה להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, יסווגו לסעיף "הוצאות תפעוליות אחרות" (בתקופות קודמות סווגו רכיבים אלו לסעיף "הוצאות השכר").

הכללים החדשים נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018, ויושמו על ידי הבנק במועד זה. נתוני ההשוואה לתקופות קודמות סווגו בהתאם.

למידע נוסף בנושא זה - ראה ביאור 11' (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות**6. התפתחויות כלכליות ומגמות****א. התפתחויות כלכליות בשנת 2018**

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע הראשון של שנת 2018.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש מרס 2018 בשיעור של 0.4% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 0.8% ברבע הראשון של שנת 2018, בהמשך לעליה בשיעור של 3.4% שנרשמה בנתון זה בשנת 2017.

על פי נתוני המגמה עלה מדד הייצור התעשייתי בחודשים דצמבר 2017 - פברואר 2018 בשיעור של 2.8%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 5.7%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. העליה במדד נובעת, בעיקר, מגידול בתפוקת ענף הטכנולוגיה המעורבת - עילית.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של כ- 18.2 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 106.8% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המדינה ממיסים עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 6.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 80.8 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 5.2% בהכנסות ממיסים ישירים - שהסתכמו ברבע הראשון של השנה בכ- 43.4 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של 7.3% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ- 35.6 מיליארד ש"ח, וגידול בשיעור של 13.9% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 1.8 מיליארד ש"ח.

ברבע הראשון של שנת 2018 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 2.1 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 3.3 מיליארד ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, נתוני הגירעון עומדים במתווה יעד הגירעון השנתי המתוכנן לשנת 2018 (בסך של כ- 38.5 מיליארד ש"ח, המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי). יצוין שנתוני הגירעון המצטברים שנרשמו בשנים עשר החודשים האחרונים מהווים כ- 1.9% בלבד, מהתוצר המקומי הגולמי.

ניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי, מצביע על גירעון בסך של 2.5 מיליארד ש"ח מפעילות הממשלה בחו"ל, שקוזז על ידי עודף תקציב בסך של 0.4 מיליארד ש"ח מהפעילות המקומית של הממשלה.

על פי נתוני המגמה לחודש מרס 2018, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 3.6% מכוח העבודה האזרחי, המהווה ירידה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש מרס 2018 בכ- 63.5%, המהווה ירידה בשיעור של 0.6 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017.

מדד המחירים לצרכן ירד ברבע הראשון של השנה בשיעור של 0.1%. מאידך, המדד "בניכוי מחירי הדירור" והמדד "בניכוי ירקות ופירות" - נותרו ללא שינוי.

ברבע הראשון של שנת 2018 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שנקטה על ידו בשנים 2017 - 2012 והותיר את הריבית במכרז המוניטרי ברמת שפל בשיעור של 0.10%, בלבד.

מדיניות בנק ישראל מוסברת בשיעורי האינפלציה הנמוכים השוררים במשק.

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב "שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 0.6%, המהווה עליה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2017 (0.5%). ציפיות אלו נמוכות מהרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

ברבע הראשון של שנת 2018, נחלש השקל לעומת המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב נחלש השקל בשיעור של 1.4%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 5.6%, ביחס לליין היפני בשיעור של 7.1%, וביחס לאירו בשיעור של 4.2%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

הרבע הראשון של שנת 2018 התאפיין במגמה שלילית שנרשמה בשוק המניות המקומי ובשוק אגרות החוב "קונצרניות". מאידך, נרשמה יציבות בשוק אגרות החוב הממשלתיות.

מחד, הושפע שוק המניות לחיוב, מהגורמים הבאים:

- נתונים מאקרו כלכליים חיוביים במשק המקומי ובמדינות רבות בעולם.
- שיעורי ריבית ואינפלציה נמוכים השוררים במשק המקומי.
- אישור רפורמת המס בארה"ב.

השפעת גורמים אלו מותנה על ידי הגורמים הבאים:

- עליה בציפיות האינפלציה ואי וודאות לגבי שיעור העלאת הריבית בארה"ב.
- חשש מפתיחת "מלחמת סחר" בין ארה"ב לסין.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 נרשמה מגמה שלילית במדדי המניות: מדד "ת"א 35" ירד בשיעור של כ- 4.9%, מדד "ת"א 90" ירד בשיעור של כ- 1.7%, ומדד "ת"א 125" ירד בשיעור של כ- 4.1%. המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ- 1.6 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 14.0% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בכ- 24 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 7.5% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם ברבע הראשון של שנת 2018 גיוס הון, בסך של כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת עודפי פדיון בסך של כ- 1.3 מיליארד ש"ח, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של כ- 0.3%, ומאידך, ירדו שערי אגרות החוב הלא צמודות בשיעור של כ- 0.3%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש מרס 2018 בשיעורים שבין 0.9% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 0.2% באגרות החוב "הארוכות".

ברבע הראשון של השנה נרשם גידול בסך של כ- 2.1 מיליארד ש"ח בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת עליה בסך של כ- 3.3 מיליארד ש"ח, שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על גיוס בסך של 1.2 מיליארד ש"ח בקרנות חו"ל, כ- 1.6 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"אג"ח" וכ- 0.2 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"כספיות". מאידך, נרשמו פדיונות בסך של 0.7 מיליארד ש"ח בקרנות ה"שקליות", וכ- 0.2 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"מניות".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות התאפיינו בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: "יחסי בנק לקוח", מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים**(1) סיכוני סייבר**

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתתה המוחלטת.

(2) סיכון המודל העסקי

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית במודל הפעילות הבנקאי הנוכחי, בשל השינויים המתרחשים בסביבת הפעילות העסקית בכלל, ובסביבת הפעילות הבנקאית, בפרט - הנובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחזק בנקאית.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שחלו בסיכונים אלה, השלכותיהם האפשריות על פעילות הבנק, והצעדים הננקטים לצורך ניהול וגידור הסיכונים - ראה פרק 6ב' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר**א. רווח ורווחיות**

הרווח הנקי של הבנק הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של 77 מיליון ש"ח, לעומת 41 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 87.8%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 13.0%, לעומת 7.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 9.4% בכל שנת 2017.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק ברבע הראשון של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 241 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2017, ל- 263 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מ- 2 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2017, ל- 17 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 32 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2017, ל- 14 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות מעמלות, מ- 76 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2017, ל- 79 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 226 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2017, ל- 230 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו ברבע הראשון של השנה בסך של 263 מיליון ש"ח, לעומת 241 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 9.1%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדלקמן:

- עליה בשיעור של 6.1% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
- עליה בשיעור של 0.09 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 3.09% ברבע הראשון של שנת 2017, לפער בשיעור של 3.18% בתקופת הדוח.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו ברבע הראשון של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס						מגזר הצמדה
2017			2018			
הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הנכסים	הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הנכסים	
מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%	
232	3.67	82	254	3.58	86	לא צמוד
-	(0.11)	12	2	0.33	8	צמוד מדד
9	1.97	6	7	1.54	6	מטבע חוץ
241	3.09	100	263	3.18	100	

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2018, היווה במוצק כ- 86% מכלל נכסי הבנק, לעומת כ- 82% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכמה בכ- 254 מיליון ש"ח, לעומת כ- 232 מיליון ש"ח אשתקד, המהווים כ- 96.6% מכלל הכנסות הריבית בבנק. הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע מעליה בנפח הפעילות שקוזז בירידה במרווח הריבית.

ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכם מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 77%, לעומת כ- 79% בתקופה המקבילה אשתקד. בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2018 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 12%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 10% באשראי לציבור. פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 3.58%, לעומת פער ריבית בשיעור של 3.67% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בפער הריבית נובעת בעיקר מקיטון במשקל האשראי לציבור, המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2018, היווה במוצק כ- 8% מכלל נכסי הבנק, לעומת כ- 12% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכמה בכ- 2 מיליון ש"ח, לעומת סכום זניח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה מוסבר בעיקר בעליה בפער הריבית, שקוזה בירידה בהיקף הנכסים במגזר זה.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך, בצד המקורות ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכם מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 66%, לעומת כ- 48% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 0.33%, לעומת פער שלילי בשיעור של (0.11%) שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בפער הריבית מוסברת, בגידול בסך של 1 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי הצמדה וגידול בשיעור של 0.24 נקודות האחוז בתשואות תיק ניירות הערך.

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2018, היווה בממוצע כ- 6% מכלל נכסי הבנק, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכמה בתקופת הדוח ב- 7 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 3% מכלל הכנסות הריבית בבנק. הקיטון שנרשם בהכנסות הריבית במגזר זה נובע מירידה בשיעור של 0.43 נקודות האחוז בפער הריבית.

פער הריבית במגזר זה הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 1.54%, לעומת 1.97% בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בפער הריבית מוסברת בקיטון בשיעור של 1.43 נקודות האחוז שנרשם בתשואת תיק ניירות הערך של הבנק במגזר זה.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים - הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 3.18%, לעומת 3.09% אשתקד.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על "הממשל התאגידי").

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		משקי בית
	2017	2018	
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
9.2	76	83	עסקים קטנים וזעירים
9.7	134	147	עסקים בינוניים
9.5	21	23	עסקים גדולים
(10.0)	10	9	בנקאות פרטית
-	1	1	גופים מוסדיים
(50.0)	2	1	ניהול פיננסי
(66.7)	(3)	(1)	
9.1	241	263	

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של 17 מיליון ש"ח, לעומת הכנסות בסך של כ- 2 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה שנרשמה בהכנסות המימון שאינן מריבית מוסברת הן בעליה בסך של 9 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש ניירות ערך, והן בעליה בסך של 9 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, הנובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן") ומהוות "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות.

השפעתם של מרכיבים אלו קוזה בירידה בסך של 2 מיליון ש"ח במרכיב הפרשי ההצמדה שנוקפו על מכשירים נגזרים.

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2017	2018	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
32	(30)	2	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
(33)	30	(3)	- אחרים
(1)	-	(1)	סך כל הפרשי שער
7	-	7	הכנסות נטו, מפעילות
9	2	11	במכשירים נגזרים ^{(2),(1)}
15	2	17	רווחים ממימוש ניירות ערך, נטו
			סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.
2. מזה הכנסות בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של כ- 10 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 1 מיליון ש"ח).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של 14 מיליון ש"ח, לעומת 32 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח היוותה ההוצאה בגין הפסדי אשראי 5.3% מהכנסות הריבית נטו, ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני), הסתכם בשיעור של כ- 0.23%, לעומת 0.56%, בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבע הראשון של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2017	2018	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(4)	(6)	(10)	בגין הפסדי אשראי - על בסיס פרטני
(14)	38	24	- על בסיס קבוצתי*
(18)	32	14	

* לרבות מחיקות חשבונאיות בסך של 26 מיליון ש"ח בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, בסך של 9 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 29 מיליון ש"ח, ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה).

הירידה בהוצאות להפסדי אשראי מוסברת בעיקר בקיטון בסך של 14 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הנובע הן מירידה בסך של 3 מיליון ש"ח במחיקת חובות נחותים שההפרשות להפסדי אשראי בגינם נמדדות על בסיס קבוצתי, והן מירידה בסך של 11 מיליון ש"ח בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות "תקינים" המוערכים על בסיס קבוצתי (בעיקר בשל עליה גבוהה יותר שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד, בהיקף האשראי ובמקדמי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי).

בנוסף, נרשם קיטון בסך של 4 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בחתך מגזרי פעילות "פיקוחיים":

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2017	2018	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(2)	5	3	משקי בית
(8)	21	13	עסקים קטנים וזעירים
(7)	5	(2)	עסקים בינוניים
(1)	1	-	עסקים גדולים
(18)	32	14	

הקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר "עסקים קטנים וזעירים" ובמגזר "עסקים בינוניים", מוסבר בעיקר על ידי הגורמים הבאים:

- קיטון בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי, הנגזר מעליה מתונה בהיקפי האשראי של הלקוחות המשוויכים למגזרים אלה, לעומת שיעורי הגידול שנרשמו אשתקד.
- הפרשות גבוהות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים שנרשמו אשתקד.
- קיטון בהיקפי המחיקות של חובות נחותים הנמדדים על בסיס קבוצתי.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי המחושבת "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 31.3.2018 ב- 334 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.12% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2017 - 327 מיליון ש"ח, ו- 1.11% בהתאמה; 31.3.2017 - 305 מיליון ש"ח, ו- 1.07%, בהתאמה).

היתרה המצטברת של ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה ב- 381 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.27% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2017 - 377 מיליון ש"ח, ו- 1.28%, בהתאמה).

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 31.3.2018 וסיווגם, ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק - ראה פרק 12 להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 ב- 79 מיליון ש"ח, לעומת 76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 3.9%. העליה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי, ובעמלות בגין טיפול באשראי.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2017	2018	
%	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
2.7	37	38	ניהול חשבון
11.1	9	10	כרטיסי אשראי
-	5	5	פעילות בניירות ערך
25.0	4	5	טיפול באשראי
-	8	8	הפרשי המרה
-	8	8	עמלות מעסקי מימון
-	5	5	עמלות אחרות
3.9	76	79	סך כל העמלות

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 2 מיליון ש"ח, לעומת 5 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות נובעות מרווחים ממכירת מבנים, בגין עסקאות שנחתמו בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 ב- 230 מיליון ש"ח, לעומת 226 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 1.8%. העליה בהוצאות התפעוליות נובעת, בעיקר, מגידול בשיעור של 5.8% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", בעיקר עקב שינויי שכר שוטפים.

יחס היעילות של הבנק הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 ב- 63.7%, לעומת 69.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2018 ב- 41 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח הסתכם ב- 35.0%, לעומת 39.4% אשתקד. הירידה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת הן בירידה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטוטורי והן מירידה במשקלם של מרכיבי הוצאה שאינם מותרים בניכוי לצרכי מס.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			השינוי מיליון ש"ח	
2017	2018			
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח		
				• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
(31)	12	(19)		- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(9)	(2)	(11)		- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
(40)	10	(30)		
				• הטבות לעובדים
13	8	21		- רווח אקטוארי לתקופה
1	2	3		- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
14	10	24		
(26)	20	(6)		סך הכל לפני מס
9	(7)	2		השפעת המס
(17)	13	(4)		רווח (הפסד) כולל לאחר מיסים

העליה בהפסד הכולל האחר ברבע הראשון של שנת 2018, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 17 מיליון ש"ח, ומוסברת בעיקר בקיטון בסך של 21 מיליון ש"ח במרכיב ההתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך בתיק "הזמין למכירה".

8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- %) לעומת

<u>31.12.2017</u>	<u>31.3.2017</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.3.2017</u>	<u>31.3.2018</u>	
2.6	7.5	34,137	32,568	35,018	סך כל המאזן
31.3	92.7	4,339	2,958	5,699	מזומנים ופקדונות בבנקים
(17.2)	(31.4)	5,076	6,122	4,201	ניירות ערך
1.5	6.9	23,939	22,717	24,289	אשראי לציבור, נטו
3.0	7.5	28,836	27,622	29,705	פקדונות הציבור
(0.1)	15.0	769	668	768	כתבי התחייבות נדחים
(1.6)	-	257	253	253	אגרות חוב
3.0	10.8	2,473	2,298	2,546	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
32.3	3,777	4,997	שקל לא צמוד
0.4	236	237	שקל צמוד מדד
42.6	326	465	מטבע חוץ
31.3	4,339	5,699	

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במכרזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידי בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק. היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

העליה שנרשמה ביתרות המזומנים והפיקדונות בבנקים במגזר הלא צמוד, נובעת הן מהעליה שנרשמה בפעילות הבנק במגזר זה והן מהסטת שימושים מסעף "ניירות ערך".

העליה שנרשמה בפקדונות במטבע חוץ מוסברת בהסטת שימושים במכשירים נגזרים לפקדונות בבנק ישראל.

ניירות ערך

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5.8	274	290	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(18.9)	4,800	3,893	ניירות ערך זמינים למכירה
800.0	2	18	ניירות ערך למסחר
(17.2)	5,076	4,201	סך הכל

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון - מוצג לפי העלות המופחתת.

תיק ניירות הערך הזמין למכירה - מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 31.3.2018, השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה היה נמוך מעלותו המופחתת בסך של כ- 1 מיליון ש"ח, נטו (31.12.2017 - השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה עלה על עלותו המופחתת בסך של כ- 29 מיליון ש"ח). סכום זה, בניכוי השפעת המס, הקטין את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 1 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל.

ניירות הערך שהושאלו על ידי הבנק לתאגידים בנקאיים מוצגים בדוחות הכספיים בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים", ויתרתם ליום 31 במרס 2018, מסתכמת בסך 206 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2017 - הוצגו ניירות ערך שהושאלו לציבור ולתאגידים בנקאיים, כדלקמן: 20 מיליון ש"ח בסעיף "אשראי לציבור" ו- 163 מיליון ש"ח בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים"). הירידה ביתרת ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף זה, לסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים".

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה. היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2018 הסתכמה בכ- 29 מיליון ש"ח (2017 - 11 מיליון ש"ח) ומהווה כ- 3.1% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם:

ליום 31.3.2018				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
-	-	4	4	BBB	חשמל ומים
-	-	3	3	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	-	7	7		סך הכל אגרות חוב סחירות
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	-	16	16	AAA	חשמל ומים
-	-	7	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	24	24		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	31	31		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
18	15	3,849	3,852		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
18	15	3,880	3,883		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

התפלגות ההשקעות באגרות חוב בתיק "הזמין למכירה":

ליום 31.3.2017				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	110	110	AAA	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
-	-	110	110		(1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	110	110		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	2	74	72	AAA עד AA	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	6	13	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	3	3	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	4	4	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	8	94	86		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	8	204	196		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
5	11	5,595	5,589		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
5	19	5,799	5,785		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2017				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	4	4	BBB-	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
-	-	4	4		(1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	4	4		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	-	33	33	AAA עד AA+	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	7	14	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	3	3	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	7	51	44		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	7	55	48		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
4	24	4,733	4,713		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
4	31	4,788	4,761		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

- היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
- אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב, לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב, ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרות אלו.

לאור המגמה המעורבת שנרשמה בשוק אגרות החוב ברבע הראשון של שנת 2018 ושיעורי תשואה לפדיון נמוכים הגלומים בתיק אגרות החוב של הבנק, נכללו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה ליום 31 במרס 2018, הפסדים שטרם מומשו בסכום של 18 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.5% מיתרת התיק (31.12.2017 - 4 מיליון ש"ח ו- 0.1%, בהתאמה). להערכת הנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סבורה הנהלת הבנק כי ההפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, לא נרשמו בתקופת הדוח הפסדים בגין מרכיב זה (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות ההפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת ההפסדים" - ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

שיעור השינוי %	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.7	21,703	22,066	שקל לא צמוד
(1.7)	1,703	1,674	שקל צמוד מדד
3.0	533	549	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
1.5	23,939	24,289	

יתרת האשראי לציבור עלתה ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 1.5% (בתקופה המקבילה אשתקד - 3.3%). הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בעיקר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור, בחתך ענפי משק:

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2018			
הפרשה	חובות	סיכון אשראי	הפרשה	חובות	סיכון אשראי	
להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
81	133	9,781	81	125	10,032	אנשים פרטיים ⁽²⁾
56	117	6,068	54	146	6,180	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
96	144	4,987	99	140	4,953	מסחר
46	69	2,718	48	87	2,699	תעשיה
26	35	1,608	26	34	1,649	שירותים עסקיים אחרים
37	33	1,311	38	32	1,361	תחבורה ואחסנה
6	12	1,258	6	12	1,299	שירותים ציבוריים וקהילתיים
29	26	1,617	29	25	1,620	אחרים (פחות מ- 5%)
377	569	29,348	381	601	29,793	סה"כ

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 251 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול שנרשם באשראי בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 112 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממותן אשראי לפרוייקטים בתחום הבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ בבנק:

שינוי	31 בדצמבר	31 במרס	
	2017	2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.1	276	279	חובות פגומים
1.6	64	65	סיכון אשראי נחות
12.2	229	257	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
5.6	569	601	סה"כ

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי לציבור. מידע נוסף באשר לסיכונים האשראי נכלל בפרק 12 להלן, ובדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

פקדונות הציבור

השינוי	31 בדצמבר 2017			31 במרס 2018			
	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4.3	24,371	17,007	7,364	25,425	18,057	7,368	שקל לא צמוד
(3.0)	2,225	2,225	-	2,159	2,159	-	שקל צמוד מדד
(9.7)	31	31	-	28	28	-	שקל צמוד מט"ח
(5.3)	2,209	932	1,277	2,093	850	1,243	מט"ח
3.0	28,836	20,195	8,641	29,705	21,094	8,611	סה"כ

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 4.3%, מסך של 24,371 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2017, לסך של 25,425 מיליוני ש"ח בסוף הרבע הראשון של שנת 2018. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמדה זה.

פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום המשכנתאות ועבור החטיבה לבנקאות - מסחרית), ירדו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 3.0%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה ששררה ברבע הראשון של שנת 2018, שגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסטת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

פקדונות הציבור במטבע חוץ ירדו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 5.3% והסתכמו ב- 2,121 מיליוני ש"ח. הירידה בהיקף הפקדונות מוסברת, בין היתר, בירידת האטרקטיביות של אפיק השקעה זה, בשל ההתחזקות שנרשמה בשער החליפין של השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים, בשנים האחרונות.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים			
(0.2)	4,000	3,990	קרנות נאמנות
(8.7)	3,912	3,572	אגרות חוב
1.6	2,488	2,527	מניות
(3.0)	10,400	10,089	

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי ההרכב והתפתחות של יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק (במיליוני ש"ח):

השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
שיעור השינוי			
%			
(1.6)	257	253	אגרות חוב שאינן צמודות

אגרות החוב הונפקו על ידי הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ), בשנת 2016. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה) ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

31 במרס 2018	31 בדצמבר 2017	השינוי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
101	100	1.0
667	669	(0.3)
768	769	(0.1)

- כתב התחייבות הכולל מנגנון לספיגת הפסדים⁽¹⁾
- כתבי התחייבות אחרים⁽²⁾

1. כתב ההתחייבות הנדחה הונפק על ידי הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017. כתב ההתחייבות אינו סחיר וכולל מנגנונים לספיגת הפסדים (לפרטים נוספים - באשר לתנאים הנלווים לכתב ההתחייבות, לרבות באשר למנגנונים לספיגת הפסדים - ראה פרק 8' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017).
2. כתבי ההתחייבות האחרים שהנפיק הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדרגת "AA" (באופן דירוג יציב), הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים אושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017. הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יפחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק. בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג), כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברת האם, לבין דירוג הבנק. כתבי ההתחייבות הנדחים (המוכרים כ"הון ברובד השני") מהווים ליום 31.3.2018, כ- 14% בלבד מ"ההון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (31.12.2017 - 17%). שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו. לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו ב"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים	
31.12.2017	31.3.2018	31.12.2017	31.3.2018
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2	2	3	3
11	10	-	2
83	61	24	18
4	4	4	4
1	1	1	1
101	78	32	28
-	-	(1)	(1)
-	-	(4)	(3)
101	78	27	24

- חוזי ריבית:
- שקל מדד
- אחר
- חוזי מטבע חוץ
- חוזים בגין מניות
- חוזי סחורות ואחרים
- מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"
- נכלל בסעיפי "נכסים אחרים", או "התחייבויות אחרות"

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 31.3.2018, הסתכם ב- 50 מיליון ש"ח, ומהווה ירידה בשיעור של כ- 28% לעומת יתרת ההתחייבויות, נטו, ביום 31.12.2017. העליה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	22	-	מיסים שוטפים - עודף מקדמות
0.3	312	313	מיסים נדחים לקבל
93.8	65	126	נכסים אחרים
10.0	399	439	

הגידול בנכסים האחרים מוסבר בעיקר בעליה בתשלומים המתייחסים, לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(2.9)	419	407	התחייבויות בגין זכויות עובדים:
(1.9)	52	51	- עודף עתודה לפיצויי פרישה, נטו
20.0	25	30	- הטבות לאחר סיום העסקה
-	8	8	- התחייבויות בגין חופשה
7.7	52	56	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
(0.7)	556	552	- הפרשות בגין שכר ונלוות
-	-	13	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
4.2	616	642	מיסים שוטפים - עודף עתודות
(8.0)	25	23	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(6.1)	164	154	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
1.7	1,361	1,384	אחר

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.2	84	85	אשראי תעודות
(9.7)	299	270	ערבויות להבטחת אשראי
(4.5)	1,379	1,317	ערבויות לרוכשי דירות ⁽¹⁾
8.8	902	981	ערבויות והתחייבויות אחרות

1. הירידה בסעיף "ערבויות לרוכשי דירות" מוסברת בסיום פרויקטים בתחום מימון הבניה למגורים.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון עצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:

- ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימוש מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.
- "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון". בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה ייכלל בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.

- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:

- מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות, הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", ומאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).
- הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ליישם בהדרגה הנחיות אלו, נקבעו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, הכוללות מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי המיושם בשנים 2021 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, ואינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים"), יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום "תקופת המעבר".

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
 - יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
- למידע נוסף באשר למגבלות על יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו על ידי הדירקטוריון בתקופת הדוח - ראה סעיף 3(ג') להלן.

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 31.3.2018 בשיעור של 9.19% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של 12.69%).

ב. הון והלימות הון (המשך)
(2) הון

	31 בדצמבר 2017	31 במרס 2018	
השינוי מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	203	203	הון וקרנות הון
(4)	(88)	(92)	הפסד כולל אחר מצטבר
77	2,358	2,435	יתרת רווח
73	2,473	2,546	

הון הבנק ליום 31.3.2018 הסתכם ב- 2,546 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 3.0% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2017. העליה בהון מוסברת בעיקר ברווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח.

יחס ההון לסך המאזן ליום 31.3.2018 הסתכם בכ- 7.3% (31.12.2017 - 7.2%).

(3) הלימות הון

31.12.2017 אחוזים	31.3.2018 אחוזים	
		(א) יחס ההון לרכיבי סיכון
10.94	10.99	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
13.92	13.68	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.18	⁽¹⁾ 9.19	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.68	⁽¹⁾ 12.69	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחס ההון העצמי המינימלי שנקבע לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכם בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל). עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, הועלו דרישות ההון המינימליות המתחייבות לבנק, בשיעור של 0.19% (31.12.2017 - 0.18%). לאור האמור לעיל, מסתכמת דרישת ההון המינימלית של הבנק ליום 31.3.2018, בשיעור של 9.19% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון) ו- 12.69% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2017 - 9.18% ו- 12.68%, בהתאמה).

(ב) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון העולה הן על הסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן על השיעור הנגזר מתוצאות סקר "ICAAP". שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2018 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי הבנק בעבר (ונכללים כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. לפיכך, ובמטרה לתמוך ביעדי הצמיחה של הבנק הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017 כתב התחייבות נדחה הכולל "מנגנונים לספיגת הפסדים" ("COCO"), בסך של 100 מיליון ש"ח.

ב. הון והלימות הון (המשך)**(ב) יעדים (המשך)**

כתב ההתחייבות הנדחה הוכר על ידי בנק ישראל כהון פיקוחי ברובד השני. בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2018, הבנק לא צפוי להידרש לגייס הון פיקוחי נוסף במהלך שנת 2018.

(ג) ניהול ההון ומגבלות

הבנק קבע מדיניות שמרנית לניהול יתרות ההון הפיקוחי, נכסי הסיכון, ויחסי הלימות ההון הנגזרים ממרכיבים אלו, שתאפשר לבנק לעמוד במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל כמפורט בסעיף א' לעיל.

במטרה לתמוך במדיניות זו, קבע הדירקטוריון מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון, לא יפחת משיעור של 9.5%.
- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק ספי התרעה גבוהים יותר, המיועדים לתמוך במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל והדירקטוריון, גם במקרה של עליה רגולטורית אפשרית במגבלות הלימות ההון. ספי התרעה אלו מנוטרים על ידי הבנק באופן שוטף.

(ד) ניתוח רגישות

להלן נתונים באשר להשלכות האפשריות של תרחישים שונים על יחסי הלימות ההון של הבנק:

גידול (קיטון) ביחס הלימות ההון				תאור התרחיש
יחס הלימות ההון הכולל		יחס הון עצמי ברובד הראשון		
31.12.2017	31.3.2018	31.12.2017	31.3.2018	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	
0.44	0.43	0.44	0.43	- עליה בסך של 100 מיליון ש"ח בהון העצמי ברובד הראשון
(0.58)	(0.57)	(0.46)	(0.45)	- עליה בסך של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות מכר"

בחודש ינואר 2018 הוארך תוקף הסכם, שנחתם בעבר בין הבנק למבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכם השיפוי"), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם השיפוי. במסגרת הארכת תוקף הסכם השיפוי כאמור, צורפו למבטחי המשנה שנכללו בהסכמים הקודמים, שני מבטחים חדשים.

הסכם השיפוי חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה, מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2018 ועד ליום 31 בדצמבר 2018.

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 31.3.2018 בסך של כ- 1.3 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 31.3.2018 בסך של כ- 0.5 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק.

ב. הון והלימות הון (המשך)

(5) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית ההתייעלות לתקופה של חמש שנים.

במהלך השנים 2016 ו-2017 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, כאמור. אימוץ ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל בנושא זה, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 31.3.2018 בשיעור של 0.05% (31.12.2017 - זהה).

(6) יחס המינוף

במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים למדוד באופן שוטף את "יחס המינוף" שלהם, באמצעות יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון" - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון",** לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה" - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות:** "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים.

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ-5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2017	31.3.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,503	2,554	מרכיבי התחשיב:
36,756	37,590	• ההון העצמי, ברובד הראשון
		• סך החשיפות
אחוזים	אחוזים	
6.8	6.8	שיעורי המינוף:
5.0	5.0	• יחס המינוף
		• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(7) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדן בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בשנים 2016 ו-2017 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים.

(8) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים 7'א ו-7'ג, לעיל.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית, בחתך מגזרי פעילות.

על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.

- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המידע באשר להתפלגות הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות בחתך מגזרי פעילות שהוצג על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים באשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.

מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים, הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים איננה אחידה - הגילוי בחתך מגזרי פעילות המבוסס על הגדרות אלו - סובייקטיבי ואינו בר השוואה.

במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר לגילוי הקודם בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליוני ש"ח).

- **"בנקאות פרטית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.

- **"עסקים זעירים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.

- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.

- **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.

- **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').

לפיכך, המידע המוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, כולל נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.

הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים).

ב. מתודולוגיה

להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות וההוצאות למגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית מלקוחות - לכל מגזר פעילות נזקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".

- ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי, (מהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי האשראי ופקדונות (שתנאיהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון), מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רובד 1). מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכוני שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

הכנסות מימון אחרות - הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (נ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".

ההוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נערכו ההפרשות.

הכנסות מעמלות - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה העמלה.

הוצאות תפעוליות - הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאורים 13 ו- 14 בתמצית הדוחות הכספיים), המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק. הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:

- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים.

- הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.

- הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות ההוצאות הישירות.

הקצאת ההוצאות התפעוליות בחדר "מגזרי פעילות פיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחדר מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בהתבסס על שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	
1.6	8,472	8,604	משקי בית
-	4	4	בנקאות פרטית
1.0	10,998	11,108	עסקים קטנים וזעירים
3.0	2,983	3,073	עסקים בינוניים
(0.1)	1,482	1,480	עסקים גדולים
-	-	20	גופים מוסדיים
1.5	23,939	24,289	

עיקר העליה באשראי בתקופת הדוח נובעת מהגידול בהיקפי האשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים וזעירים", כפועל יוצא מיישום תוכניתו האסטרטגית של הבנק המכוונת להגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי.

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 31.3.2018 - ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	
2.4	10,711	10,970	משקי בית
(1.0)	1,538	1,522	בנקאות פרטית
3.1	7,153	7,376	עסקים קטנים וזעירים
(8.0)	1,469	1,351	עסקים בינוניים
19.1	3,645	4,343	עסקים גדולים
(4.1)	4,320	4,143	גופים מוסדיים
3.0	28,836	29,705	

העליה בהיקף הפקדונות נובעת הן מגידול בפקדונות של לקוחות במגזר "משקי בית" - בהלימה ליעדים שנקבעו לבנק בתחום זה (הגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי), והן מגידול בפקדונות במגזר "עסקים גדולים".

מאידך, נרשם קיטון בהיקף הפקדונות של הלקוחות המוסדיים והלקוחות במגזר "עסקים בינוניים", הנובעת, בין היתר, מיישום מדיניות המיועדת להגדלת פיזור המקורות.

(2) נתונים תוצאתיים:

• הכנסות

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.7	104	113	משקי בית
-	2	2	בנקאות פרטית
8.2	171	185	עסקים קטנים וזעירים
6.9	29	31	עסקים בינוניים
(8.3)	12	11	עסקים גדולים
(50.0)	2	1	גופים מוסדיים
350.0	4	18	ניהול פיננסי
11.4	324	361	

ברבע הראשון של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 11.4% בהכנסות הבנק לסך של 361 מיליון ש"ח.

העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 8.4% בהכנסות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים". בנוסף, נרשמה עליה בסך 14 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר "ניהול פיננסי", הנובעת מגידול ברווחים מממוש ניירות ערך וברווחים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

• רווח נקי

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
85.7	7	13	משקי בית
(50.0)	(2)	(1)	בנקאות פרטית
44.4	27	39	עסקים קטנים וזעירים
71.4	7	12	עסקים בינוניים
33.3	3	4	עסקים גדולים
-	-	1	גופים מוסדיים
-	(1)	9	ניהול פיננסי
87.8	41	77	

הרווח הנקי של הבנק עלה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 87.8% והסתכם ב- 77 מיליון ש"ח.

העליה ברווח הנקי מוסברת הן בגידול בשיעור של 9.1% בהכנסות הריבית והן מירידה בשיעור של 56.3% בהוצאות בגין הפסדי אשראי. בנוסף, נרשמה עליה בסך של 10 מיליון ש"ח ברווח הנקי במגזר ה"ניהול הפיננסי", הנובעת בעיקר מהעליה בהכנסות, כמוסבר לעיל.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים

(1) מגזר משקי בית:

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
10.3	87	96	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(12)	(12)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
12.0	75	84	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	1	(1)	ריבית בין מגזרית
9.2	76	83	הכנסות מריבית, נטו
7.1	28	30	הכנסות שאינן מריבית
8.7	104	113	סך ההכנסות
(40.0)	5	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1.1	88	89	הוצאות תפעוליות
(1.1)	93	92	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
90.9	11	21	רווח לפני מיסים
100.0	4	8	הפרשה למיסים
85.7	7	13	רווח נקי
12.1	66	74	הרכב הכנסות הריבית
(10.0)	10	9	- מרווח מפעילות באשראי
9.2	76	83	- מרווח מפעילות בפקדונות
9.5	7,784	8,526	סך הכל הכנסות ריבית
3.5	10,411	10,777	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
4.8	3,275	3,434	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
			יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

הכנסות במגזר משקי בית עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 8.7%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 113 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת הן בגידול בהכנסות הריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי), והן בגידול בהכנסות מעמלות.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 הסתכם הרווח הנקי במגזר זה בסך של 13 מיליון ש"ח לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי, מוסברת בגידול שנרשם בהכנסות כאמור, ומירידה בסך של 2 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחדר מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(2) מגזר בנקאות פרטית:

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(3)	(3)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
-	(3)	(3)	הוצאות ריבית לחיצוניים, נטו
-	4	4	ריבית בין מגזרית
-	1	1	הכנסות מריבית, נטו
-	1	1	הכנסות שאינן מריבית
-	2	2	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(20.0)	5	4	הוצאות תפעוליות
(20.0)	5	4	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
(33.3)	(3)	(2)	הפסד לפני מיסים
-	(1)	(1)	הפרשה למיסים
(50.0)	(2)	(1)	הפסד לתקופה
-	-	-	הרכב הכנסות הריבית
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
-	1	1	סך הכל הכנסות ריבית
(28.6)	7	5	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
(1.2)	1,508	1,490	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
2.0	1,384	1,412	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר הבנקאות הפרטית הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של 2 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 הסתכם ההפסד המיוחס למגזר זה בסך של 1 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 2 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהפסד מוסברת בקיטון בסך של 1 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(3) מגזר עסקים קטנים וזעירים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
ש"ח	2018	2017	שיעור השינוי אחוזים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הכנסות מריבית - מחיצוניים	155	141	9.9
הוצאות ריבית - לחיצוניים	(6)	(6)	-
הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו	149	135	10.4
ריבית בין מגזרית	(2)	(1)	100.0
הכנסות מריבית, נטו	147	134	9.7
הכנסות שאינן מריבית	38	37	2.7
סך ההכנסות	185	171	8.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי	13	21	(38.1)
הוצאות תפעוליות	112	107	4.7
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות	125	128	(2.3)
רווח לפני מיסים	60	43	39.5
הפרשה למיסים	21	16	31.3
רווח נקי	39	27	44.4
הרכב הכנסות הריבית:			
- מרווח מפעילות באשראי	140	127	10.2
- מרווח מפעילות בפקדונות	7	7	-
סך הכל הכנסות מריבית	147	134	9.7
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	10,980	10,085	8.9
יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	7,367	7,047	4.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	2,095	1,787	17.2

ההכנסות במגזר עסקים קטנים עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 8.2%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו ב- 185 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת, בעיקר, בגידול בשיעור של 9.7% בהכנסות מריבית, הנובע מגידול במרווח מפעילות בתחום האשראי.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 44.4%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 39 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי, מוסברת בעליה בהכנסות כאמור, ומירידה בסך של 8 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(4) מגזר עסקים בינוניים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי אחוזים	2017 מיליוני ש"ח	2018 מיליוני ש"ח	
8.3	24	26	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(1)	(1)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
8.7	23	25	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	(2)	(2)	ריבית בין מגזרית
9.5	21	23	הכנסות מריבית, נטו
-	8	8	הכנסות שאינן מריבית
6.9	29	31	סך ההכנסות
-	5	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7.7	13	14	הוצאות תפעוליות
(33.3)	18	12	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
72.7	11	19	רווח לפני מיסים
75.0	4	7	הפרשה למיסים
71.4	7	12	רווח נקי
10.0	20	22	הרכב הכנסות הריבית:
-	1	1	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
9.5	21	23	סך הכל הכנסות מריבית
8.6	2,818	3,060	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
7.7	1,239	1,334	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
(1.7)	577	567	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 6.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו ב- 31 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 9.5% בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי).

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 הסתכם הרווח הנקי במגזר זה בסך של 12 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי נובעת מהגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, ומקיטון בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(5) מגזר עסקים גדולים:

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(8.3)	12	11	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(3)	(3)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
(11.1)	9	8	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	1	1	ריבית בין מגזרית
(10.0)	10	9	הכנסות מריבית, נטו
-	2	2	הכנסות שאינן מריבית
(8.3)	12	11	סך ההכנסות
-	1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	5	5	הוצאות תפעוליות
(16.7)	6	5	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	6	6	רווח לפני מיסים
(33.3)	3	2	הפרשה למיסים
33.3	3	4	רווח נקי
הרכב הכנסות הריבית:			
(20.0)	10	8	- מרווח מפעילות באשראי
-	-	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
(10.0)	10	9	סך הכל הכנסות מריבית
(4.9)	1,611	1,532	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20.3	3,279	3,943	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
(19.1)	2,323	1,878	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר עסקים גדולים הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2018 בסך של 11 מיליון ש"ח, לעומת 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 8.3%. הירידה בהכנסות נובעת מירידה בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית (מפעילות בתחום האשראי).

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 33.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכם ב- 4 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי למרות הקיטון בהכנסות, כאמור, מוסברת בקיטון בסך של 1 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(6) מגזר ניהול פיננסי:

שעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(33.3)	6	4	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(50.0)	(2)	(1)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
(25.0)	4	3	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
(42.9)	(7)	(4)	ריבית בין מגזרית
(66.7)	(3)	(1)	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
171.4	7	19	הכנסות שאינן מריבית
350.0	4	18	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(14.3)	7	6	הוצאות תפעוליות
(14.3)	7	6	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	(3)	12	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	(1)	4	הפרשה למיסים
-	(2)	8	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	1	1	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
-	(1)	9	רווח נקי (הפסד)

הכנסות הבנק במגזר ניהול פיננסי עלו ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 350% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו ב- 18 מיליון ש"ח.

העליה בהכנסות נובעת בעיקר משני גורמים בעלי השפעות מקזזות, כדלקמן:

- מחד, נרשמה עליה בסך של 15 מיליון ש"ח בהכנסות מימון שאינן מריבית, המוסברת בגידול בסך של 9 מיליון ש"ח ברווחים מממוש ניירות ערך, ובגידול בסך 9 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים.

- מאידך, נרשמה ירידה בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות ממכירת מבנים.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2018 הסתכם הרווח במגזר "ניהול פיננסי", בסך של 9 מיליון ש"ח, המהווה עליה בסך של 10 מיליון ש"ח לעומת ההפסד שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה ברווח הנקי מוסברת בגידול בהכנסות כאמור, ומירידה של 1 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית").

סך כל המאזן של תפנית ליום 31.3.2018 הסתכם בסך של כ- 27 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 23 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 26 מיליון ש"ח, ו- 21 מיליון ש"ח, בהתאמה).

חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם ברבע הראשון של שנת 2018 בכ- 1 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 31.3.2018 הסתכם בכ- 7.2 מיליארד ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 1.4% לעומת היקפם ביום 31.12.2017.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכונים ציות. בשנים האחרונות התגבשה ההכרה לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית. לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, הכוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי "ועדת באזל":

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לוה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו. חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לוה, סיכון ריכוזיות לוויים וקבוצת לוויים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוזף מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד. הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו-355, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

סיכון טכנולוגיות המידע מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע, או מתלות של התאגיד הבנקאי בה.

סיכון סייבר מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית.

ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עוינת והונאות.

מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות והלבנת הון (לרבות מימון טרור) מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון (לרבות מימון טרור), חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון מוניטין - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה, בין היתר, באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

סיכון אסטרטגי - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות שונות בסביבה העסקית והציבורית.

בסיכון האסטרטגי נכלל גם סיכון "המודל העסקי", הנגזר משינויים שחלים בסביבת הפעילות העסקית של הבנק ונובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה, והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחוץ בנקאית.

במסגרת זו משקיע הבנק, בשיתוף עם החברה האם, מאמצים רבים בתחום הבנקאות הדיגיטלית, שיפור חוויית הלקוח ופיתוח מודלים אלטרנטיביים לפעילות הבנקאית - בהתאמה לשינויים המתרחשים בבנקאות הבינלאומית והמקומית.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי): חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון האשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות האשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים.

מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון, במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, ומטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים המנוהלים על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.

- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, ועוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.

להלן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

31 במרס 2018			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
271	15	286	חובות פגומים
65	-	65	סיכון אשראי נחות
233	24	257	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
569	39	608	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾
(82)	(8)	(90)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
487	31	518	סיכון אשראי בעייתי, נטו
76	-	76	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

(א) התפלגות החובות הבעייתיים (המשך):

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך)

31 במרס 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
296	13	309
60	-	60
172	25	197
528	38	566
(90)	(11)	(101)
438	27	465
58	-	58

חובות פגומים
סיכון אשראי נחות
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
סך הכל סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾
בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
סיכון אשראי בעייתי, נטו

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
274	15	289
63	1	64
204	25	229
541	41	582
(78)	(10)	(88)
463	31	494
83	-	83

חובות פגומים
סיכון אשראי נחות
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
סך הכל סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾
בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
סיכון אשראי בעייתי, נטו

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

(2) נכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2018		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
217	15	232
-	-	-
217	15	232

חובות פגומים⁽¹⁾
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
235	13	248
-	-	-
235	13	248

חובות פגומים⁽¹⁾
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
219	15	234
-	-	-
219	15	234

חובות פגומים⁽¹⁾
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית
2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
2017		2018	
חובות פגומים		חובות פגומים	
אחרים	שאורגנו מחדש	אחרים	שאורגנו מחדש
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
200	122	132	129
(71)	(6)	(29)	(12)
129	116	103	117
14	20	20	28
(2)	(1)	(2)	-
(50)	(20)	(26)	(17)
6	(6)	4	(4)
(32)	(7)	(4)	7
(2)	(2)	(5)	(13)
-	-	-	-
20	2	9	10
18	-	4	(3)
115	109	103	121
168	115	128	136
(53)	(6)	(25)	(15)
115	109	103	121

יתרה לתחילת התקופה -
 - יתרת חוב רשומה
 - בניכוי הפרשות להפסדי אשראי

יתרה נטו

שינויים בחובות בתקופת הדיווח:

- חובות שנפגמו
 - חובות שנגרעו מסיווג פגום
 - גביות ומחיקות
 - ארגונים מחדש שכשלו

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:

- גידול בהפרשות
 - הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
 - גביות ומחיקות

יתרה לסוף התקופה

* ההרכב:

- יתרת חוב רשומה
 - הפרשות להפסדי אשראי

ברבע הראשון של שנת 2018 אורגנו על ידי הבנק 369 אשראים בסך של 25 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 370 אשראים ו- 16 מיליוני ש"ח, בהתאמה). בנוסף, נרשמו ברבע הראשון של שנת 2018 96 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 4 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 66 כשלי אשראי, בסך של 3 מיליוני ש"ח).

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018
%	%	%
1.1	1.2	1.1
0.3	0.3	0.3
1.9	2.0	2.0
0.5	0.6	0.2
0.5	0.6	0.2

- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור⁽¹⁾
- שיעור יתרת האשראי⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
- שיעור סיכון האשראי הבעייתי⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי⁽²⁾
- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת⁽²⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
 2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

(ד) איכות תיק האשראי:**(1) כללי**

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(2) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2018				
סך הכל %	אנשים פרטיים		מסחרי %	
	אחר %	לדיר %		
0.2	0.3	-	0.3	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.1	0.5	-	1.5	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.3	1.3	1.6	2.7	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.8	1.3	1.6	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

31 בדצמבר 2017				
סך הכל %	אנשים פרטיים		מסחרי %	
	אחר %	לדיר %		
0.5	0.3	0.1	0.6	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.1	0.5	-	1.5	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.2	1.3	1.8	2.5	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.9	1.5	1.8	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. ברבע הראשון של שנת 2018 נרשמה ירידה בשיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. לפיכך, ומכיוון שחלק מהפרמטרים האחרים, מצביע על יציבות או שיפור במדדי האיכות, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חל שינוי לרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	
377	-	377	62	19	296
14	-	14	3	-	11
(38)	-	(38)	(16)	-	(22)
28	-	28	13	-	15
(10)	-	(10)	(3)	-	(7)
381	-	381	62	19	300
23	-	23	2	-	21

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300
32	-	32	4	1	27
(63)	-	(63)	(17)	(1)	(45)
28	-	28	14	-	14
(35)	-	(35)	(3)	(1)	(31)
373	-	373	60	17	296
26	-	26	2	-	24

יתרת הפרשה לתחילת התקופה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300
119	-	119	14	3	102
(218)	-	(218)	(57)	(1)	(160)
100	-	100	46	-	54
(118)	-	(118)	(11)	(1)	(106)
377	-	377	62	19	296
25	-	25	2	-	23

יתרת הפרשה לתחילת השנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף השנה*

* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(ב) מדדי איכות תיק האשראי :

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי בבנק והשינויים בנתונים אלו לעומת ההשוואה לאשתקד :

31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018
%	%	%
1.4	1.5	1.5
134.9	122.6	135.6
33.5	40.3	11.2
11.9	17.3	11.8

- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽²⁾, מתוך סך האשראי לציבור⁽¹⁾
- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽²⁾, מתוך האשראי הפגום
- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽²⁾
- שיעור יתרת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. האשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק (במיליוני ש"ח) :

ליום 31 במרס 2018

הפסדי אשראי						ענפי משק
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה : סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	מזה : דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
47	1	3	87	2,416	2,555	תעשייה
47	-	(2)	80	4,036	4,178	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
7	-	-	66	1,903	1,972	- פעילות בנדל"ן
97	2	5	140	4,593	4,810	מסחר
26	1	-	34	1,566	1,650	שירותים עסקיים
73	3	5	59	4,238	4,372	ענפים מסחריים אחרים
297	7	11	466	18,752	19,537	סך הכל מסחרי
19	-	-	71	4,451	4,580	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
62	3	3	54	5,189	5,425	- אחר
378	10	14	591	28,392	29,542	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	3,879	3,881	בנקים בישראל וממשלת ישראל
378	10	14	591	32,271	33,423	סך הכל פעילות בישראל
3	-	-	17	368	387	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	925	925	בנקים וממשלות בחו"ל
3	-	-	17	1,293	1,312	סך הכל פעילות בחו"ל
381	10	14	608	33,564	34,735	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 66 מיליון ש"ח.

* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ד. התפלגות סיכון בחתך ענפי משק עיקריים* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017

הפסדי אשראי			מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	ענף משק
יחידת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי				
45	5	9	68	2,432	2,543	תעשייה
49	-	1	81	4,007	4,137	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
7	(1)	(5)	36	1,859	1,900	- פעילות בנדל"ן
94	58	56	144	4,664	4,854	מסחר
26	8	6	35	1,529	1,609	שירותים עסקיים
72	17	28	61	4,185	4,295	ענפים מסחריים אחרים
293	87	95	425	18,676	19,338	סך הכל מסחרי
19	1	3	74	4,266	4,403	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
62	11	14	58	5,120	5,357	- אחר
374	99	112	557	28,062	29,098	סה"כ ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	4,727	4,727	בנקים בישראל וממשלת ישראל
374	99	112	557	32,789	33,825	סך הכל פעילות בישראל
3	19	7	25	392	420	ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	770	770	בנקים וממשלות בחו"ל
3	19	7	25	1,162	1,190	סך הכל פעילות בחו"ל
377	118	119	582	33,951	35,015	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 85 מיליון ש"ח.

* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל*.

הצד הנגדי	31.3.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	השינוי אחוזים
ממשלות	509	471	8.1
בנקים	393	264	48.9
אחרים	219	209	4.8
	1,121	944	18.8

ברבע הראשון של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 18.8% בחשיפת הבנק למדינות זרות, הנובעת בעיקר מגידול בסך של 129 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לבנקים זרים.

* למידע מפורט באשר להתפלגות חשיפת הבנק למדינות זרות - ראה נספח מס' 2 להלן.

1.

חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על מוסדות פיננסיים במדינות שונות ברחבי העולם, והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
 - דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
 - דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
 - ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.
- היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.
- בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).
- חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 31.3.2018 מסתכמת בסך של 415 מיליוני ש"ח (31.3.2017 - 243 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 286 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

31 במרס 2018			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
35	-	35	AAA עד AA-
358	8	350	A+ עד A-
5	-	5	BBB+ עד BBB-
17	14	3	BB+ עד B-
-	-	-	ללא דירוג
415	22	393	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 במרס 2017			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
31	-	31 ⁽⁵⁾	AAA עד AA-
180	4	176	A+ עד A-
4	-	4	BBB+ עד BBB-
21	21	-	BB+ עד B-
7	7	- ⁽⁵⁾	ללא דירוג
243	32	211	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.3.2018 בסך של 2 מיליון ש"ח (31.3.2017 - 3 מיליון ש"ח).
5. סווג מחדש.

31 בדצמבר 2017			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾ מיליוני ש"ח
AAA עד AA-	27	-	27
A+ עד A-	227	1	228
BBB+ עד BBB-	7	-	7
BB+ עד B-	3	17	20
ללא דירוג	-	4	4
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	264	22	286

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרם הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2017 בסך של 6 מיליון ש"ח.

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, בלגיה, קנדה וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 31 במרס 2018, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבנספח מס' 1 לדוח זה.

ז. סיכונים אשראי בהלוואות לדיור

- בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיור גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעלויות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.
- לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכונים אשראי.
- לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:
- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.

- הגבלת היקפי ההלוואות העולות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר ההחזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדויר, שמרכיב ההחזר החודשי הצפוי בגין עולה על 40% מהכנסות הלווה).
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשוועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדויר, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שליש מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
- שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכונים אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדויר, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

בעקבות ההתפתחויות בשוק הדויר, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדויר, והפעולות שנקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדויר ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדויר של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדויר של הבנק ליום 31.3.2018 מסתכם ב- 4,332 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 4,198 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדויר שבוצעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2018 מסתכם בסך של כ- 286 מיליון ש"ח, מזה כ- 48 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 227 מיליון ש"ח ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדויר של הבנק:

31.12.2017	31.3.2018	
%	%	
1.6	1.5	שיעור ההלוואות לדויר שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
11.3	11.3	שיעור ההלוואות לדויר, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
67.5	67.2	שיעור ההלוואות לדויר בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדויר ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2017		31.3.2018		
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
64.0	2,687	64.9	2,811	לא צמוד
32.0	1,343	31.2	1,354	צמוד למדד
4.0	168	3.9	167	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	4,198	100.0	4,332	

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2017		31.3.2018		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
44.0	1,849	43.6	1,890	-	600
36.2	1,521	36.5	1,581	600	1,200
18.4	771	18.6	804	1,200	4,000
1.4	57	1.3	57	4,000	-
100.0	4,198	100.0	4,332		

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2017	31.3.2018	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.2	4,198	4,332	יתרת חוב רשומה
(5.3)	75	71	סכום בפיגור
-	19	19	הפרשה להפסדי אשראי
(5.3)	75	71	יתרת חובות בעייתיים
(11.1)	1.8	1.6	שיעור החוב הבעייתי (%)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו ברבע הראשון של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017		2018		שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
10.8	22	8.1	18	-	800
21.6	44	15.4	34	800	1,200
53.9	110	59.3	131	1,200	3,000
13.7	28	17.2	38	3,000	-
100.0	204	100.0	221		

סך הכל

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו ברבע הראשון של שנת 2018, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (המשך)

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017		2018			
ש"ח	מיליוני	ש"ח	מיליוני	שיעור המימון (LTV) (%)	
%		%		מ	עד
30.9	63	32.1	71	45	-
53.9	110	50.7	112	60	45
15.2	31	17.2	38	-	60
100.0	204	100.0	221		

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017		2018			
ש"ח	מיליוני	ש"ח	מיליוני	שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
%		%		מ	עד
60.8	124	62.0	137	30	-
29.9	61	24.0	53	40	30
-	-	-	-	60	40
-	-	-	-	-	60
9.3	19	14.0	31	הלוואות נדחות ("בולט")	
100.0	204	100.0	221		

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017		2018			
ש"ח	מיליוני	ש"ח	מיליוני	תקופת הפרעון (שנים)	
%		%		מ	עד
30.9	63	29.9	66	20	-
49.5	101	46.6	103	25	20
19.6	40	23.5	52	-	25
100.0	204	100.0	221		

- להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיור - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה).

31.12.2017			31.3.2018			שיעור המימון	אחוזים	
סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה	סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
3,136	2,139	997	3,246	2,203	1,043	עד 60%		שיעבוד ראשון
1,009	693	316	1,032	706	326	מעל 60%		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
53	1	52	54	1	53			סך הכל
4,198	2,833	1,365	4,332	2,910	1,422			

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 31.3.2018 הסתכמה ב- 103 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 112 מיליון ש"ח).

ברבע הראשון של שנת 2018 נרשמה עליה בשיעור של 3.2% בהיקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק, בדומה להתפתחות שנרשמה במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיור ומעלית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשך שננים האחרונות. כ- 43% מהגידול נרשם בהלוואות לדיור הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתו לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי החזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 31.3.2018 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 5 מיליון ש"ח). הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 31.3.2018.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיור, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ברבע הראשון של שנת 2018 (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים

(1) כללי

לנוכח הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכונים אשראי לאנשים פרטיים, שלווה לדעת בנק ישראל, גם בגידול ברמת הסיכון של התאגידים הבנקאיים ללקוחות אלו - פרסם בנק ישראל ביום 21 בפברואר 2017, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון אשראי זה.

להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו ברבע הראשון של שנת 2018, באשראי זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגביו דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "ביטחונות"). המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים ובירור צרכי הלקוח.

מתן אשראי בהיקף העולה על המלצת המערכת, מחייב יישום תהליך חיתום מפורט וקפדני הכולל:

- בחינת מטרת האשראי והתאמתו לצרכי הלקוח.
- כושר החזר של הלקוח.
- מקורות ההכנסה של הלקוח.
- איתנותו הפיננסית של הלקוח.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך) (2) מאפייני תיק האשראי (המשך)

- רמת העושר האישי של הלקוח.
 - היסטוריית ההתנהלות הפיננסית של הלקוח בחשבון הבנק.
 - קבלת נתונים פיננסיים ממקורות אחרים, ככל הניתן, לגבי הלקוח.
- תהליך חיתום האשראי מלווה בתיעוד מנומק, לרבות השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לקביעת מסגרת האשראי. במסגרת המדיניות נקבע "רף חיתום" מינימלי, למתן אשראי ללקוחות אלו, ומגבלות לגבי שיעור האשראי בדירוג נמוך ביחס לכלל תיק האשראי שניתן לאנשים פרטיים.
- כמו כן, במטרה לצמצם את סיכון האשראי לאנשים פרטיים, נקבעו במסגרת מדיניות האשראי מגבלות על סמכויות גורמי האשראי למתן אשראי החורג מהמלצת המערכת (בהתאם לרמת הדירוג שנקבעה ללקוח), ואיסור על חריגה מהמלצות אלו ללקוחות בדירוג נמוך.
- בנוסף, נקבעו במדיניות מתן האשראי לאנשים פרטיים עקרונות המיישמים סטנדרטים להתנהלות הוגנת מול הלקוחות, לרבות קביעת מגבלות על אוכלוסיית הלקוחות שלגביהם ניתן לייזום פניה למתן אשראי, ומתן גילוי נאות לגבי תנאי האשראי והכדאיות בקבלת האשראי עבור הלקוח.
- האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושב וכו'.

התפתחות האשראי לאנשים פרטיים נבחנת על ידי הבנק בתדירות רבעונית במספר היבטים:

- התפתחות מאפייני סיכון בתיק האשראי, לרבות:
 - עמידה במגבלות התיאבון לסיכון.
 - ההתפתחויות שחלו בדירוגי האשראי של הלקוחות
 - ההתפתחויות שחלו במדדי איכות תיק האשראי, כגון: שיעור החובות הבעייתיים, שיעור המחיקות, שיעורי ההוצאה להפסדי אשראי, והשוואת פרמטרים אלו לפרמטרים המקבילים במערכת הבנקאית.
 - התפתחויות שחלו במדדים המקרו-כלכליים שעלולים להשליך על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, לרבות: שיעור האבטלה, שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וכו'.
- ההתפתחויות שחלו בתיק האשראי לאנשים פרטיים, בחתך יחידות ארגוניות, לרבות:
 - שיעור הגידול בתיק האשראי, ביחס לתקופות קודמות וביחס לשיעורי הגידול הממוצעים בבנק.
 - שיעור האשראי שניתן מעבר להמלצת מערכת המידע "תומכת החלטה".
 - שיעור האשראי שאינו מגובה בביטחונות.
 - שיעור ההלוואות שבהן הלווה חשוף לגידול בתשלומים עקב שינויים אפשריים בשיעור הריבית.
 - שיעור האשראי ללווים שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק.

בנוסף, נבחנים השינויים בתיק האשראי לאנשים פרטיים (בחתך דירוג הלקוחות), בתדירות חודשית ומתבצע מעקב שוטף לגבי לקוחות שנרשם גידול משמעותי בהיקף תיק האשראי שניתן להם, לרבות הנחיה לבצע תהליך חיתום נוסף ללקוחות אלו.

ברבע הראשון של שנת 2018 נרשם גידול בשיעור של 0.3% בהיקף האשראי שניתן לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר), שהסתכם ליום 31.3.2018 בסך 4,319 אלפי ש"ח. האשראי לאנשים פרטיים ליום 31.3.2018 מהווה 17.5% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2017 - 17.7%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר):

- התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

ש"ח	הכנסה חודשית ממוצעת ⁽²⁾	31.3.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	שיעור השינוי אחוזים
עד 10 ⁽¹⁾	2,826	2,831	(0.2)	
10 - 20	1,054	1,057	(0.3)	
מעל 20	439	419	4.8	
סך הכל אשראי מאזני	4,319	4,307	0.3	

1. לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ- 545 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 546 מיליון ש"ח).
2. ההכנסה החודשית הממוצעת נקבעה בהתבסס על תקבולים רציפים שנרשמו בחשבונות הבנק של הלקוחות (כגון: משכורות, קצבאות, העברות מצד ג' ותקבולים קבועים אחרים).

- התפלגות בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	שיעור השינוי אחוזים
אשראי בריבית קבועה	566	560	1.1
אשראי בריבית משתנה	3,753	3,747	0.2
סך כל האשראי	4,319	4,307	0.3

- התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה:

ש"ח	מדרגות האשראי ללווה	31.3.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	שיעור השינוי אחוזים
עד 40	1,319	1,320	(0.1)	
40 - 150	2,426	2,405	0.9	
מעל 150	574	582	(1.4)	
סך הכל	4,319	4,307	0.3	

- התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון*

שנים	תקופה לפרעון	31.3.2018 מיליוני ש"ח	31.12.2017 מיליוני ש"ח	שיעור השינוי אחוזים
עד שנה	762	744	2.4	
1 - 3	2,112	2,084	1.3	
3 - 5	361	366	(1.4)	
מעל 5 שנים	9	8	12.5	
סך הכל	3,244	3,202	1.3	

* הנתונים מתייחסים לאשראי שניתן במסגרת הלוואות.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)
(3) נתונים כספיים (המשך)

- התפלגות בחתך איכות תיק האשראי :

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	
10.0	20	22	חובות פגומים
(22.2)	18	14	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
-	18	18	חובות בעייתיים אחרים
(3.6)	56	54	סך הכל חובות בעייתיים
0.3	4,251	4,265	אשראי אחר (תקין)
0.3	4,307	4,319	סך הכל אשראי

להלן נתונים לגבי התפלגות הביטחונות המבטיחים את האשראי :

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	סוג הביטחון
(0.6)	518	515	נכסים פיננסיים נזילים
5.7	159	168	בטחונות אחרים
0.9	677	683	

להלן נתונים באשר להתפלגות הנכסים הפיננסיים שהפקידו הלקוחות הפרטיים בבנק* :

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	סוג הנכס הפיננסי
3.6	6,631	6,868	פקדונות נזילים
3.5	2,559	2,648	ניירות ערך
3.5	9,190	9,516	

* הנתונים מתייחסים לנכסים פיננסיים שהופקדו על ידי אנשים פרטיים בעלי חבות (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל).

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

(1) כללי

לאור הגידול שנרשם בשנים האחרונות בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בכלל ובהרחבת האשראי הבנקאי לענף זה, בפרט - פרסם בנק ישראל ביום 12 בפברואר 2017 חוזר, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון האשראי בענף זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

להלן פרטים על מאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה ברבע הראשון של שנת 2018 :

נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות :

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל סיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן (המשך)

(2) מאפייני תיק האשראי (המשך)

- מתן דגש לגיוון בתיק (בחתך סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיתנות פיננסית.

- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטוחות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה נפרס ל 4 סוגי פעילויות עיקריות:

- מימון בניה למגורים.
 - מימון בניה מסחרית.
 - מימון נדל"ן מסחרי.
 - מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).
- עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".
- האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 31.3.2018 בסך של 6,150 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 1.9%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2017.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך סוג המימון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח
(1.1)	2,532	2,503
5.5	1,764	1,862
2.5	1,741	1,785
1.9	6,037	6,150

בניה למגורים
בניה לתעשייה ומסחר
ללא ביטחון נדל"ן
סך הכל

- התפלגות בחתך סוג הביטחון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח
(0.3)	787	785
(0.5)	1,515	1,508
4.4	1,984	2,072
2.5	1,741	1,785
1.9	6,037	6,150

קרקע "גולמית"
נדל"ן בתהליך בניה
נדל"ן בנוי
ללא ביטחון נדל"ן*

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

- התפלגות בחתך איכות האשראי:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח
38.6	75	104
(33.3)	3	2
2.6	39	40
24.8	117	146
1.4	5,920	6,004
1.9	6,037	6,150

חובות פגומים
חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים
אשראי אחר (תקין)
סך הכל אשראי

י. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

	31.12.2017	31.3.2018	
שינוי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מסחר	56	56	
נדל"ן	74	72	
	130	128	

יא. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

13. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוזי מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך. הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים". ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"חטיבה לניהול סיכונים".

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מפוקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכונים ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017 בנושא זה, ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית – לא יעלה על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 3.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 5.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר המט"ח:** עד 1.5% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה. בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית", הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחישי קיצון שונים.

הבנק בוחן את השפעת התרחישים על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון, ונבדק שהקישון המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה אינו עולה על המגבלה שנקבעה (בשיעור של 4%).

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנות בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיוור בריבית קבועה. האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים שנצפו בעבר בהלוואות מסוג זה.

בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור המשיכות המוקדמות של פקדונות חיסכון בתחנות ביניים בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר.
- שיעור הפקדונות בחשבונות עובר ושב של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), שניתן לפרוס אותם לתקופות פרעון עתידיות (החלק היציב), בהתבסס על נתונים היסטוריים שנצפו בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מהוראות אלו, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערכן הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות החוב הנ"ל. לאור האמור לעיל, חישובי החשיפה לריבית של הבנק כוללים התייחסות למרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

• המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכונים הריבית -

סיכונים הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. בנוסף, סיכונים הריבית מפורקים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

• מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון -

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסי" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

(2) **ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים**

כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון וההנהלה מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהווים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, המנוכה בשיעור ריבית שמשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לוויים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 20 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית: על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזיות לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 37 מיליון ש"ח.

- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכניות. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

• **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים** - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי, הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי. הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

• **מכשירים נגזרים** - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידי מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
34,666	440	1,712	2,585	29,929	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,137	515	1,247	1,339	1,036	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
(32,165)	(509)	(1,727)	(3,030)	(26,899)	והוץ מאזניים ⁽³⁾
					התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,187)	(464)	(1,233)	(270)	(2,220)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
2,451	(18)	(1)	624	1,846	והוץ מאזניים ⁽³⁾
					שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
31,866	389	1,525	3,751	26,201	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,359	495	1,680	547	637	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
(29,926)	(596)	(2,089)	(3,335)	(23,906)	והוץ מאזניים ⁽³⁾
					התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,435)	(300)	(1,115)	(290)	(1,730)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
1,864	(12)	1	673	1,202	והוץ מאזניים ⁽³⁾
					שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,815	413	1,527	2,746	29,129	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,959	537	1,401	1,139	882	סכומים לקבל בגין מכשירים
(31,328)	(500)	(1,868)	(3,104)	(25,856)	פיננסיים והוץ מאזניים ⁽³⁾
					התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,028)	(461)	(1,049)	(280)	(2,238)	סכומים לשלם בגין מכשירים
2,418	(11)	11	501	1,917	פיננסיים והוץ מאזניים ⁽³⁾
					שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בשיעורי הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של

הבנק (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾			
				מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד

השינוי בשיעור הריבית

(1.2)	(30)	2,421	-	(26)	(24)	642	1,829	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.2)	(4)	2,447	-	(19)	(3)	625	1,844	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1.3	32	2,483	-	(14)	23	603	1,871	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 במרס 2017

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾			
				מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד

השינוי בשיעור הריבית

1.7	31	1,895	-	(21)	(18)	733	1,201	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	3	1,867	-	(13)	(1)	679	1,202	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.2)	(41)	1,823	-	(10)	20	604	1,209	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2017

שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾			
				מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד

השינוי בשיעור הריבית

(1.4)	(33)	2,385	-	(19)	(11)	523	1,892	- גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.1)	(1)	2,417	-	(11)	9	504	1,915	- גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1.4	34	2,452	-	(7)	35	478	1,946	- קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהווים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
36,582	456	1,758	2,635	31,733	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,121	507	1,279	1,333	1,002	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
(32,578)	(509)	(1,710)	(3,660)	(26,699)	וחוץ מאזניים
					התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,170)	(453)	(1,239)	(280)	(2,198)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
					וחוץ מאזניים
3,955	1	88	28	3,838	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,887	406	1,585	3,843	28,053	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,340	495	1,714	529	602	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
(30,315)	(596)	(2,075)	(3,805)	(23,839)	וחוץ מאזניים
					התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,409)	(300)	(1,111)	(283)	(1,715)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
					וחוץ מאזניים
3,503	5	113	284	3,101	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
35,777	427	1,575	2,797	30,978	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,945	535	1,429	1,131	850	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
(31,726)	(500)	(1,854)	(3,640)	(25,732)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,012)	(456)	(1,051)	(283)	(2,222)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
3,984	6	99	5	3,874	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח).

31 במרס 2018								
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾								
שינוי בשווי ההוגן		מטבע חוץ ⁽¹⁾				מטבע ישראלי		
		השפעות מקזזות	סך הכל	דולר	אחר	צמוד מדד	לא צמוד	
מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾							
2.0	80	4,035	-	(5)	71	99	3,870	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	9	3,964	-	1	87	36	3,840	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.1)	(82)	3,873	-	4	107	(54)	3,816	קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

31 במרס 2017								
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾								
שינוי בשווי ההוגן		מטבע ישראלי	מטבע חוץ ⁽¹⁾		צמוד מדד	לא צמוד		
			השפעות מקזזות	סך הכל				
מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾		אחר	דולר				
1.5	51	3,554	-	(2)	100	331	3,125	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	6	3,509	-	4	112	289	3,104	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(1.7)	(58)	3,445	-	7	127	228	3,083	קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

31 בדצמבר 2017								
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾								
שינוי בשווי ההוגן		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
אחוזים ⁽⁴⁾	מיליוני ש"ח							
2	64	4,048	-	(1)	83	66	3,900	- גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	7	3,991	-	5	97	12	3,877	- גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(2)	(69)	3,915	-	8	116	(64)	3,855	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

הערות:

1. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
2. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו, של המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
3. בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.
4. שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב שינוי מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: "ה"לא צמוד", "צמוד המדד", "וה"מט"ח" - מסתכם ב- 1.66%, 0.11%, ו- 0.33% בהתאמה (2017.12.31 : 1.87%, 0.07% ו- 0.52%, בהתאמה).

טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1% : 2.48% - 1.85% (שנת 2017 : 2.12% - 1.22%); עבור גידול מקביל של 0.1% : 0.26% - 0.20% (שנת 2017 : 0.23% - 0.13%); עבור קיטון מקביל של 1% : (-2.43%) - (-1.86%) (שנת 2017 : (-2.20%) - (-1.36%)).

(3) מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2018			
מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד	מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד	
1.35	2.09	0.57	1.37	2.06	0.61	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.53)	(3.01)	(0.52)	(0.58)	(2.97)	(0.57)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
0.82	(0.92)	0.05	0.79	(0.91)	0.04	פערי המח"מ (שנים)
0.9	2.8	0.8	0.9	3.2	0.8	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽⁴⁾ (ב- %)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודות האחוז בעקום הריבית.

2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31.3.2018 עולה, כי במגזר הלא צמוד מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל. במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (I.R.S.) ועסקות פרוורד על שערי ריבית (F.R.A.) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית.

במגזר צמוד המדד עולה מח"מ ההתחייבויות על מח"מ הנכסים ליום 31.3.2018 בכ- 11 חודשים (31.12.2017 - זהה). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים. להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי נסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפרעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, בהתבסס על מודל המעריך את תקופת הפרעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על ניסיון העבר ולא על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הנכסים של הלוואות אלו, כדלקמן:

- במגזר הצמוד למדד: בכ- 10 חודשים.
- במגזר הלא צמוד: בכ- חודש
- במגזר המט"ח: בכ- חודשיים.

2. פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, מנסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני מועד פרעונם החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ ההתחייבויות בכחודש.

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקלי).

מכשירים אלו הקטינו את פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק כדלקמן:

31.12.2017			31.3.2018			
מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד	מט"ח ⁽²⁾	לא צמוד	צמוד	
2.08	(0.73)	0.11	1.96	(0.79)	0.11	• פער המח"מ (בשנים):
(1.26)	(0.19)	(0.06)	(1.17)	(0.12)	(0.07)	- לפני עסקאות בנגזרים
0.82	(0.92)	0.05	0.79	(0.91)	0.04	- השפעת עסקאות בנגזרים
						פער מח"מ נטו
						• ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים) ⁽¹⁾
1.2	3.1	0.1	1.3	3.8	-	- לפני עסקאות בנגזרים
(0.3)	(0.3)	0.7	(0.4)	(0.6)	0.8	- השפעת עסקאות בנגזרים
0.9	2.8	0.8	0.9	3.2	0.8	הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾

1. שיעור ההפסד המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית במגזרי ההצמדה השונים נכלל בנספח מס' 3 לדוח זה.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק, לגבי סיכונים הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי ריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 31.3.2018 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						מגזר ההצמדה
31.12.2017			31.3.2018			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
1,574	(1,359)	2,933	1,481	(1,196)	2,677	שקל לא צמוד
544	922	(378)	654	1,124	(470)	שקל צמוד מדד
3	437	(434)	(21)	72	(93)	מט"ח ⁽²⁾
2,121	-	2,121	2,114	-	2,114	חשיפת בסיס נטו

חשיפה "כלכלית", ⁽¹⁾						מגזר ההצמדה
31.12.2017			31.3.2018			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
2,358	(1,359)	3,717	2,261	(1,196)	3,457	שקל לא צמוד
(103)	922	(1,025)	31	1,124	(1,093)	שקל צמוד מדד
24	437	(413)	(2)	72	(74)	מט"ח ⁽²⁾
2,279	-	2,279	2,290	-	2,290	חשיפת בסיס נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:
 - הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווג למגזר הצמוד למדד.
 - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווג למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווג למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווג למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
 - פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
 - ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (בגין "חובות תקינים") נטו, לא נכללה ב"חשיפה הכלכלית".
2. לרבות נכסים (התחייבויות), נטו, הצמודים למטבע חוץ.

להלן ניתוח השינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר הלא צמוד ליום 31 במרס 2018 הסתכם בכ- 2,261 מיליון ש"ח. שיעור השקעת ההון הפעיל במגזר הלא צמוד הגיע לכ- 98.7%, לעומת 103.5% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מטבע חוץ (לרבות צמוד למטבע חוץ), ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 31 במרס 2018 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד.

ברבע הראשון של שנת 2018 לא נרשמו שינויים מהותיים בהשקעת עודפי הנכסים של הבנק, בחתך מגזרי הצמדה.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 31.3.2018 ב- 27 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2018 בשיעור של כ- 0.02 נקודות האחוז (31.12.2017 - 0.03 נקודות האחוז).

(3) נתוחי רגישות

• ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל- 10% -. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2018, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 31.3.2018, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

10%	5%	- 5%	-10%
*	*	*	*
(1)	(1)	1	1
*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*
(1)	(1)	1	1
*	*	*	*
(1)	(1)	1	1

דולר
יורו
לירה שטרלינג
פרנק שוויצרי
יין יפני

השפעת אופציות **
השפעה כוללת

* סכום נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

• ניתוח רגישות לשינויים תיאורטיים במדד המחירים לצרכן:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של עליה או ירידה אפשרית בשיעור של 3 נקודות האחוז במדד המחירים לצרכן.

הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2018 בהתבסס על נכסיו והתחייבויותיו של הבנק (לרבות בגין עסקאות פתוחות במכשירים נגזרים), הצמודים למדד המחירים לצרכן.

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח):

השפעה על ההון העצמי		
31.12.2017	31.3.2018	
11	13	עליה בשיעור של 3 נקודות האחוז
(11)	(14)	ירידה בשיעור של 3 נקודות האחוז

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 31.3.2018 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2017 - זזה).

אסטרטגיות ותהליכים

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 31.3.2018 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט – ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

המבנה הארגוני של פונקציות ניהול הסיכונים

ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית") הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.

עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על החטיבה לבנקאות מסחרית של הבנק.

באחריות לניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נושאת החטיבה לניהול סיכונים.

המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות

להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:

- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות.
- במקרים בהם היה השווי ההוגן נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "תפנית - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ", מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן או לפי הערכת ההנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן.

סקירה כמותית (2)

להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2017	31.3.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14	16	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
16	18	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני", המסתכמת ליום 31 במרס 2018 בסך של 7 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - זהה).
2. נתוני השווי ההוגן ליום 31.3.2018 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2017 - זהה).

- להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2017	31.3.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16	18	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
16	18	סך הכל

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

14. סיכונים נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשות עלוה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

(2) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%.

31.12.2017	31.3.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,741	8,063	נכסים נזילים באיכות גבוהה
5,546	4,968	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	
139.6	162.3	יחס כיסוי הנזילות

(3) מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב").

במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכונים נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים.

אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון בחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לזמן ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע. בנוסף, במסגרת אסטרטגיית המימון לגיוון המקורות לזמן ארוך, הנפיק הבנק אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים כדלקמן:

- בשנת 2016 הנפיק הבנק (באמצעות חברה בת) אגרות חוב סחירות שיתרן ליום 31 במרס 2018 מסתכמת בסך 253 מיליון ש"ח. אגרות חוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% לשנה ועומדות לפירעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.
- כפועל יוצא מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית (כמפורט להלן), הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017, כתב התחייבות נדחה בלתי צמוד, הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים" ("COCO"), שיתרתו ליום 31 במרס 2018 הסתכמה בסך של 101 מיליון ש"ח.
- כתב ההתחייבות איננו צמוד, נושא ריבית בשיעור שנתי של 2.5% (בחמש השנים הראשונות), ועומד לפרעון בתשלום אחד בתום עשר שנים ממועד הנפקתו.
- בהתאם לתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית, ומאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.
- עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4) מדיניות גיוס המקורות

• גורמי מאקרו סביבתיים

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2017 - 2012 ובתחילת שנת 2018, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המרחיבה שנקטה על ידו בשנים 2017 - 2012. לפיכך, גם בתקופת הדוח הנהיג בנק ישראל, ריבית נמוכה מאוד במכרז המוניטרי - בשיעור של 0.10%, בלבד.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את הרבע הראשון של שנת 2018:

- סביבת אינפלציה ממותנת: בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 נרשמה ירידה בשיעור של כ- 0.1% במדד המחירים לצרכן, המצביעה על מגמת ביקושים ממותנת השוררת במשק.
- החלשות בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים - שהתבטאה בעלויות בשיעור של עד כ- 7%, שנרשמו בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- עליה בהיקפי גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: ברבע הראשון של שנת 2018 הונפקו אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת פדיונות בהיקף של כ- 1.3 מיליארד ש"ח, נטו, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.
- עליה קלה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום הרבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 0.6%, לעומת ציפיה לעליית מחירים שנתית בשיעור של כ- 0.5%, ששררה בתחילת השנה.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות.

הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2018 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה ברבע הראשון של שנת 2018 בשיעור של 4.3% והסתכם ביום 31 במרס 2018 בסך של 25,425 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה. במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת הפיזור בתיק הפקדונות תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 31 במרס 2018 בסך של כ- 2,159 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 3.0% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, מסביבת האינפלציה הנמוכה ששררה ברבע הראשון של שנת 2018.

עיקר הגיוס במגזר זה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ליום 31 במרס 2018, הסתכם בכ- 2,121 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 5.3%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת הן מסביבת הריבית הנמוכה השוררת במגזר זה, והן מירידה באטרקטיביות של אפיק השקעה זה, על רקע מגמת ההתחזקות בשער החליפין של השקל מול המטבעות הזרים שנרשמה בשנים האחרונות.

כתבי התחייבות נדחים:

במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ושיפור יחס הלימות ההון שלו גייס הבנק כתבי התחייבות נדחים כדלקמן:

- כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO"):
 - ביום 27 בדצמבר 2017 גייס הבנק מהחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO"), שיתרתו ליום 31.3.2018 הסתכמה ב- 101 מיליון ש"ח.
 - לפרטים נוספים באשר לתנאים הנלווים לכתב התחייבות זה (לרבות שיעור הריבית המשתלם בגינו ומועד פרעונו), ראה פרק 8'א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

- כתבי התחייבות אחרים:

היקף כתבי התחייבות נדחים אחרים שגייס הבנק בעבר, מסתכם ליום 31.3.2018 ב- 667 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 669 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA", שאושרר לאחרונה ביום 24.10.2017 ונמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות והגדלת משקל המקורות לטווח ארוך, הנפיק הבנק בשנת 2016 באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות שיתרתן ליום 31 במרס 2018 הסתכמה ב- 253 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 257 מיליון ש"ח). אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07%, ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• **נכסים נזילים**

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 16.5% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם כ- 89.4% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2017: 12.5% ו- 89.7%, בהתאמה).
- כ- 9.0% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2017 - 11.6%).

דהיינו, כ- 25.5% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2017 - 24.1%). שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע העדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) **גילוי באשר למפקידים גדולים**

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2017	31.3.2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,442	1,576	קבוצה - א'
916	917	קבוצה - ב'
673	625	קבוצה - ג'
3,031	3,118	סך הכל

(6) **מידע נוסף**

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ב. סיכון המימון

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 ב' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 31.3.2018 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי %	31.12.2017		31.3.2018		מדרגות הפקדון (אלפי ש"ח)	
	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
2.9	41.8	12,042	41.7	12,396	1	-
2.1	23.2	6,701	23.1	6,843	10	1
3.7	35.0	10,093	35.2	10,466	מעל 10	
3.0	100.0	28,836	100.0	29,705		

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.2% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף הרבע הראשון של שנת 2018), בכפוף להעמדת בטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 31.3.2018 בסך של כ- 4.8 מיליארד ש"ח (31.12.2017 - 3.7 מיליארד ש"ח). היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושב של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.
לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 31.3.2018 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

15. הסיכון התפעולי

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישת זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו- 355.
לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15 א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעולים ברמת סיכון שיורי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת תיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות תקופתית על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו, חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 31.3.2018, לעומת הנתונים בסוף השנה הקודמת:

	31.12.2017	31.3.2018	
השינוי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	5	265	דרישת ההון
	35	2,086	החשיפה לסיכון התפעולי

ברבע הראשון של שנת 2018 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הגידול בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 5 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 31.3.2018 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

16. סיכונים נוספים**א. סיכוני אבטחת מידע וסיכוני "סייבר"**

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכוני אבטחת מידע ו"סיכוני סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם. לפרטים נוספים באשר לניהול סיכוני אבטחת מידע וסיכוני "סייבר" בבנק - ראה פרק 16 א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל העדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים שוטפים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכוני ציות

סיכוני הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק, בשל אי מילוי, או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

במטרה להסדיר סטנדרטים הולמים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 3.6.2015 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקציות הציות בתאגיד הבנקאי". במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני ציות (לעניין החוקים ל"איסור הלבנת הון" ו"לאיסור מימון טרור"), התקבלה בעבר החלטה בבנק ובחברה האם, להפסקת מתן שירותים בנקאיים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית.

ההחלטה יושמה לגבי הבנקים הפועלים ברצועת עזה, והושהתה בחלקה לגבי שירותים מסוימים הניתנים לבנקים זרים הפועלים בשטחי יהודה ושומרון (להלן: "הבנקים הפלסטינים") - לבקשת המדינה. ביום 1 במאי 2016 פנתה החברה האם למפקחת על הבנקים ולמנכ"ל משרד האוצר, בבקשה להתיר לבנקים הנמנים על קבוצת דיסקונט לחדול כליל ממתן שירותים לבנקים הפלסטינים, או לחלופין לתת מענה נאות לסיכונים הכרוכים במתן שירות זה.

לנוכח הסיכונים הכרוכים בפעילות זו, הצטרף דירקטוריון הבנק ביום 28 ביוני 2016 לעמדת החברה האם. בהמשך לצעדים אלו, מסר הבנק ביום 16 בינואר 2017 הודעה לבנקים הפלסטינים, על הפסקת מתן שירותי מזומנים לבנקים אלו, החל מיום 20 באפריל 2017.

במהלך שנת 2017 התקיימו מגעים שונים בין החברה האם לבין משרד האוצר, משרד המשפטים והפיקוח על הבנקים, במטרה לגבש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים בבנקים הפלסטינים, באמצעות מתן כתב התחייבות בגין אי העמידה לדיון פלילי ועד ידי מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות.

בשלב זה התקבל כתב שיפוי בחתימת החשב הכללי במשרד האוצר. טרם התקבל כתב חסינות חתום. בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק והחברה האם על נזקים אפשריים שעלולים להגרם להם (לרבות סכומים שייפסקו כנגדם בפסק דין חלוט בתביעה אזרחית, הוצאות משפטיות שיוצאו על ידם בניהול תביעה אזרחית או בהליך פלילי שלא הסתיים בהרשעה וסכומים שיוצאו על ידם לשיפוי נושאי משרה בגין הליכים משפטיים), בגין חשיפתם לסיכוני ציות הנובעים מהמשך מתן השירותים הבנקאיים הקורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים.

סכום השיפוי המכסימלי שתשלם המדינה לבנק ולחברה האם במצטבר יסתכם ב- 1.5 מיליארד ש"ח ויחול על נזקים אפשריים כאמור, בגין שירותים בנקאיים קורספונדנטיים הניתנים על ידי הבנק והחברה האם לבנקים הפלסטינים בתקופה שמיום 28.3.2016 ועד ליום 31.5.2019. התחייבות המדינה לשיפוי כאמור, כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, אשר נקבעו בכתב השיפוי.

לפיכך, בעקבות פניית בנק ישראל ומתווה שהוצג על ידו למתן שירותי מזומנים לבנקים הפלסטינים, במעורבות בנק ישראל, ממשיך הבנק, בשלב זה, במתן שירותי בנקאות קורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון הציות, לרבות הצעדים שננקטו על ידי הבנק ליישום הוראות בנק ישראל בנושא זה - ראה פרק 16 בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות**17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים****א. כללי**

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

יישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2017. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2017. הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2017, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסוימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנוקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים מאזניים		נתונים תוצאתיים	
יתרות שווי הוגן ליום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
31.12.2017	31.3.2018	2017	2018
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,692	2,747	13	3
1,096	1,133	5	5
12	13	-	-
4,800	3,893	18	8

1. ניירות ערך זמינים למכירה
"נתונים נצפים"

- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
- אחרים (רמה 2)
"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

2. מכשירים נגזרים -
"נתונים נצפים"

- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
- אחרים (רמה 2)
"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)

סך הכל מכשירים נגזרים

*סווג מחדש.

- השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:
- השפעת שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 5 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - גידול בסך של 1 מיליון ש"ח).
- השפעת השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 4 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - גידול בסכום לא מהותי).
- צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 1 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - הקטנה בסכום לא מהותי).
- השינוי במרכיב "סיכון האשראי", הקטין את השווי ההוגן של ההתחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים בסכום לא מהותי, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), המשתייכים לדרגות איכות 2 ו-3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שווי ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
 - בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות ונהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
 - קיומן של בקורות אלו ותקפותן, נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).
- ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.
 - בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31.3.2018 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף**19. עניינים אחרים****הצעה למכירת החזקות הבנק במניות הבורסה**

בביאור 24ב' (13) בדוחות הכספיים לשנת 2017 נכלל מידע באשר להצעה שהגיש הבנק לבורסה לניירות ערך (במענה לפניית הבורסה), למכירת מלוא החזקותיו במניות הבורסה בתמורה לכ- 4 מיליון ש"ח. ביום 16 באפריל 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך לבנק על החלטתה לקבל את הצעת הבנק. השלמת העסקה הותנתה על ידי הבורסה בקבלת אישור מוקדם של הרשות לניירות ערך (ובמידת הצורך גם של הרשות להגבלים עסקיים) ובביצוע ה"קלוזינג" של העסקה. ככל שלא יתקיימו התנאים המתלים עד ליום 19.6.2018, תבוטל העסקה - אלא אם יסכימו הצדדים על דחיית המועד לקיום התנאים המתלים.

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

13 במאי, 2018

נספחים

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה הפסדי אשראי
401	385	5	400	353	5	2	-	-	9
53	52	-	53	45	-	-	-	-	1
2,555	2,416	87	2,554	2,272	87	18	3	1	47
4,178	4,036	80	4,176	2,217	80	40	(2)	-	47
1,972	1,903	66	1,972	1,929	66	64	-	-	7
166	164	1	146	127	1	1	-	-	1
4,810	4,593	140	4,809	4,247	140	74	5	2	97
315	288	8	311	264	8	4	-	-	4
1,360	1,303	29	1,358	1,234	29	13	3	2	38
128	120	1	126	89	1	-	1	1	7
650	646	3	566	541	3	3	-	-	7
1,650	1,566	34	1,649	1,332	34	21	-	1	26
1,299	1,280	12	1,299	1,074	12	7	1	-	6
19,537	18,752	466	19,419	15,724	466	247	11	7	297
4,580	4,451	71	4,580	4,305	71	-	-	-	19
5,425	5,189	54	5,417	4,316	54	22	3	3	62
29,542	28,392	591	29,416	24,345	591	269	14	10	378
288	288	-	281	281	-	-	-	-	-
3,593	3,591	-	-	-	-	-	-	-	-
33,423	32,271	591	29,697	24,626	591	269	14	10	378
145	144	-	145	100	-	-	-	-	1
35	35	-	32	24	-	-	-	-	-
144	144	-	144	128	-	-	-	-	2
10	-	10	3	3	3	3	-	-	-
28	27	-	28	27	-	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
18	11	7	18	17	7	7	-	-	-
387	368	17	377	302	10	10	-	-	3
416	416	-	407	393	-	-	-	-	-
509	509	-	-	-	-	-	-	-	-
1,312	1,293	17	784	695	10	10	-	-	3
34,735	33,564	608	30,481	25,321	601	279	14	10	381

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 25,321 מיליוני ש"ח, 4,188 מיליוני ש"ח, 65 מיליוני ש"ח ו- 5,161 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.3.2018, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 30 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 36 מיליון ש"ח.

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (באלפי ש"ח)

31 במרס 2017									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
393	383	6	393	352	6	3	2	1	10
98	97	-	98	85	-	-	-	-	1
2,394	2,302	51	2,390	2,136	51	17	5	3	43
3,975	3,868	68	3,974	1,911	68	31	(1)	2	45
1,920	1,860	58	1,920	1,876	58	55	(1)	-	10
324	321	1	137	120	1	1	-	-	1
4,721	4,531	136	4,718	4,183	136	86	8	11	95
301	277	8	297	255	8	5	2	1	3
1,248	1,215	20	1,248	1,119	20	13	5	5	33
138	131	1	135	94	1	1	1	-	4
599	595	3	485	458	3	3	1	-	7
1,591	1,509	41	1,590	1,306	41	34	3	2	29
1,126	1,103	12	1,125	937	12	2	1	-	6
18,828	18,192	405	18,510	14,832	405	251	26	25	287
4,055	3,948	57	4,055	3,824	57	-	1	1	17
5,108	4,850	52	5,098	4,051	52	20	4	3	60
27,991	26,990	514	27,663	22,707	514	271	31	29	364
395	395	-	380	380	-	-	-	-	-
5,391	5,391	-	-	-	-	-	-	-	-
33,777	32,776	514	28,043	23,087	514	271	31	29	364
187	172	14	185	162	14	1	-	-	2
126	126	-	122	15	-	-	-	-	-
123	123	-	123	117	-	-	1	-	1
18	-	18	4	4	5	4	-	-	-
34	33	-	34	31	-	-	-	-	-
8	8	-	8	3	-	-	-	-	-
26	6	20	26	25	20	20	-	6	6
522	468	52	502	357	39	25	1	6	9
226	226	-	225	203	-	-	-	-	-
424	424	-	-	-	-	-	-	-	-
1,172	1,118	52	727	560	39	25	1	6	9
34,949	33,894	566	28,770	23,647	553	296	32	35	373

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 23,647 מיליוני ש"ח, 109 מיליוני ש"ח, 70 מיליוני ש"ח ו- 5,123 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.3.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 71 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 70 מיליון ש"ח.
8. הוצג מחדש.

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (באלפי ש"ח)

31 בדצמבר 2017									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					⁽²⁾ חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל*	*מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה למסדי אשראי
395	383	5	395	353	5	2	3	3	9
85	85	-	85	76	-	-	-	-	1
2,543	2,432	68	2,541	2,259	68	22	9	5	45
4,137	4,007	81	4,136	2,173	81	42	1	-	49
1,900	1,859	36	1,900	1,856	36	33	(5)	(1)	7
170	168	1	132	115	1	1	-	-	1
4,854	4,664	144	4,851	4,295	144	93	56	58	94
310	287	8	306	263	8	3	5	3	4
1,309	1,265	30	1,308	1,187	30	15	12	8	37
132	125	2	131	90	2	-	4	1	7
636	632	3	551	525	3	3	1	-	7
1,609	1,529	35	1,608	1,290	35	23	6	8	26
1,258	1,240	12	1,258	1,011	12	8	3	2	6
19,338	18,676	425	19,202	15,493	425	245	95	87	293
4,403	4,266	74	4,403	4,170	74	-	3	1	19
5,357	5,120	58	5,342	4,304	58	20	14	11	62
29,098	28,062	557	28,947	23,967	557	265	112	99	374
244	244	-	239	239	-	-	-	-	-
4,483	4,483	-	-	-	-	-	-	-	-
33,825	32,789	557	29,186	24,206	557	265	112	99	374
178	177	1	177	128	1	1	(1)	-	1
36	36	-	32	25	-	-	-	-	-
136	136	-	136	121	-	-	1	-	2
17	-	16	3	3	3	3	-	-	-
29	27	1	29	28	1	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
17	9	7	17	16	7	7	7	19	-
420	392	25	401	324	12	11	7	19	3
299	299	-	290	274	-	-	-	-	-
471	471	-	-	-	-	-	-	-	-
1,190	1,162	25	691	598	12	11	7	19	3
35,015	33,951	582	29,877	24,804	569	276	119	118	377
סך הכל									

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 24,804 מיליוני ש"ח, 5,064 מיליוני ש"ח, 74 מיליוני ש"ח ו- 5,073 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.12.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך של 50 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך של 35 מיליון ש"ח.

(א) מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽³⁾						
מל"ח	מל"ח	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	למשלוח
ש"ח	ש"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח
סך כל החשיפה למדינות זרות:								
ליום 31.3.2018:								
462	119	73	654	1	-	6	261	393
47	274	146	467	2	-	791 ⁽⁴⁾	345	122
509	393	219	1,121	3	-	797	606	515
סך הכל								
-	3	12	15	-	-	18	6	9
מזה LDC								
ליום 31.3.2017:								
374	129	86	589	1	-	6	161	428
50	82	157	289	3	-	813 ⁽⁴⁾	132	157
424	211	243	878	4	-	819	293	585
סך הכל								
-	1	14	15	1	-	26	2	13
מזה LDC								
ליום 31.12.2017:								
407	166	80	653	-	-	3	293	360
64	98	129	291	2	-	807 ⁽⁴⁾	129	162
471	264	209	944	2	-	810	422	522
סך הכל								
-	-	11	11	-	-	21	1	10
מזה LDC								

- על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים. בלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות שחשיפות האשראי של הבנק בגין עולה על 1% מסך נכסי הבנק.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
- כולל חשיפה למבטחי משנה זרים בסך 762 מיליון ש"ח (31.3.2017 - 763 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 768 מיליון ש"ח), הנובעת מהסכמים שנחתמו בין הבנק לבין מבטחי המשנה, במסגרתם התחייבו המבטחים לשפות את הבנק בגין התממשות חשיפה לסיכונים אשראי הגלומה בערבויות "חוק מכר דירות" מסוימות שהונפקו על ידי הבנק (ראה פרק 48(4), לעיל).

(ב) מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 31.3.2018 לא היו בבנק חשיפות אשראי בגין מדינות זרות, ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופלות מ-1%), (ליום 31.3.2017, וליום 31.12.2017 - זהה).

(ג) מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 31.3.2018 בסך של 4 מיליון ש"ח (31.3.2017 - 3 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 4 מיליון ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון ואיטליה, שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 31.3.2018 - מסתכמת בסך 4 מיליון ש"ח (31.3.2017 - 6 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 8 מיליון ש"ח).
ליום 31.3.2018 לא קיימת לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו (ליום 31.3.2017 וליום 31.12.2017 - זהה).

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)
סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018											
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	ללא	מ-3	מ-5	מ-10	מ-3	מ-5	מ-10	מחודש	מ-3	עם דרישה
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	סך הוגן	ממוצע	תשואה	תקופת	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד	ועד
אפקטיבי	פנימי	פנימי	אפקטיבי	פנימי	פנימי	אפקטיבי	פנימי	פרעון	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
מיליוני	ש"ח	ש"ח	מיליוני	ש"ח	ש"ח	מיליוני	ש"ח	מיליוני	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
0.58	3.63	29,129	0.49	3.46	26,201	0.62	3.52	29,929	58	38	168	913	1,124	884	1,011	1,744	23,989
0.31		841	0.24		588	0.41		994	-	-	-	-	-	17	564	60	353
-		41	-		49	-		42	-	-	-	-	1	21	9	8	3
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**0.57		30,011	**0.49		26,838	**0.61		30,965	58	38	168	913	1,125	922	1,584	1,812	24,345
0.47	0.22	25,856	0.46	0.15	23,906	0.51	0.28	26,899	-	-	109	485	902	1,274	3,093	1,899	19,137
1.06		2,223	1.01		1,710	1.24		2,203	-	-	-	98	4	613	830	234	424
-		15	-		20	-		17	-	-	-	-	3	1	5	5	3
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**0.52		28,094	**0.50		25,636	**0.57		29,119	-	-	109	583	909	1,888	3,928	2,138	19,564
								1,846	58	38	59	330	216	(966)	(2,344)	(326)	4781
		1,917			1,202			1,846	1,788	1,750	1,691	1,361	1,145	2,111	4,455		4,781

מטבע ישראלי לא צמוד
 נכסים פיננסיים, סכומים לקבל
 בגין מכשירים נגזרים ובגין
 מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים ונכסים פיננסיים
 מורכבים
 נכסים פיננסיים *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 אופציות (במונחי נכס הבסיס)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים
 לטלם בגין מכשירים נגזרים
 ובגין מכשירים פיננסיים חוץ
 מאזניים והתחייבויות פיננסיות
 מורכבות
 התחייבויות פיננסיות *
 מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
 אופציות)
 אופציות (במונחי נכס הבסיס)
 מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
 סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו
 החשיפה לשינויים בשיעורי
 הריבית במגזר
 החשיפה המצטברת במגזר

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018											
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	ללא	מל 20	מ-10 ועד 20	מ-5 ועד 10	מ-3 ועד 5	משנה ועד 3	מ-3 ועד שנה	מחודש 3	עם דרישה	ועד חודש
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	תקופת	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	חודשים	ועד חודש
אפקטיבי	פנימי	מיליוני ש"ח	אפקטיבי	פנימי	מיליוני ש"ח	אפקטיבי	פנימי	מרעון	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שנים	אחוזים		שנים	אחוזים		שנים	אחוזים										
2.43	2.02	2,746	2.43	1.32	3,751	2.35	2.28	2,585	2	20	27	213	577	717	352	106	571
1.30		1,131	1.33		529	1.50		1,333	-	-	2	13	7	606	403	101	201
-		8	-		18	-		6	-	-	-	-	3	1	1	1	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.09		3,885	2.29		4,298	2.06		3,924	2	20	29	226	587	1,324	756	208	772
3.16	0.25	3,104	3.22	0.36	3,335	3.14	0.39	3,030	-	-	59	577	654	1,018	547	149	26
1.45		255	1.92		257	1.23		249	-	-	-	-	-	101	45	-	103
-		25	-		33	-		21	-	-	-	-	1	13	3	4	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.01		3,384	3.10		3,625	2.97		3,300	-	-	59	577	655	1,132	595	153	129
								624	2	20	(30)	(351)	(68)	192	161	55	643
		501			673			624	622	602	632	983	1,051	859	698		643

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל

בגין מכשירים נגזרים ובגין

מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים ונכסים פיננסיים

מורכבים

נכסים פיננסיים *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים

לשלם בגין מכשירים נגזרים

ובגין מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים והתחייבויות פיננסיות

מורכבות

התחייבויות פיננסיות *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי

הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
 - בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
 - שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
 - משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שגורם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018											
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	ללא תקופת פרעון	מ-10 ועד 20 שנים	מ-5 ועד 10 שנים	מ-3 ועד 5 שנים	משנה ועד 3 שנים	מ-3 חודשים ועד שנה	מחודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש	עם דרישה ועד חודש
שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
2.24	2.14	1,940	2.16	2.15	1,914	2.13	2.38	2,152	-	-	-	294	437	135	406	108	772
0.47		1,931	0.43		2,173	0.43		1,750	-	-	-	9	17	74	650	448	552
-		7	-		2	-		12	-	-	-	-	-	-	4	5	3
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**1.35		3,878	**1.24		4,089	**1.37		3,914	-	-	-	303	454	209	1,060	561	1,327
0.16	0.94	2,368	0.15	0.75	2,685	0.17	1.07	2,236	-	-	-	13	5	22	376	224	1,596
1.11		1,495	1.07		1,401	1.13		1,676	-	-	2	165	14	38	764	247	446
-		15	-		14	-		21	-	-	-	-	-	7	6	5	3
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**0.53		3,878	**0.47		4,100	**0.58		3,933	-	-	2	178	19	67	1,146	476	2,045
								(19)	-	-	(2)	125	435	142	(86)	85	(718)
					(11)				(19)	(19)	(19)	(17)	(142)	(577)	(719)	(633)	(718)

מטבע חוץ ***

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל

בגין מכשירים נגזרים ובגין

מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים ונכסים פיננסיים

מורכבים

נכסים פיננסיים *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים

לשלם בגין מכשירים נגזרים

ובגין מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים והתחייבויות פיננסיות

מורכבות

התחייבויות פיננסיות *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי

הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)
סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018											
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה	סך הכל	ללא תקופת פרעון	מ-10 ועד 20	מ-5 ועד 10	מ-3 ועד 5	משנה ועד 3 שנים	מ-3 חודשים ועד שנה	מחודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש	
אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	פרעון	שנים	שנים	שנים	3 שנים	ועד שנה	חדשים	עם דרישה ועד חודש	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
0.83	3.42	33,827	0.82	3.13	31,879	0.84	3.36	34,679	73	58	195	1,420	2,138	1,736	1,769	1,958	25,332
0.68		3,903	0.54		3,290	0.77		4,077	-	-	2	22	24	697	1,617	609	1,106
-		56	-		69	-		60	-	-	-	-	4	22	14	14	6
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
**0.81		37,786	**0.79		35,238	**0.83		38,816	73	58	197	1,442	2,166	2,455	3,400	2,581	26,444
0.71	0.28	31,328	0.74	0.23	29,926	0.74	0.34	32,165	-	-	168	1,075	1,561	2,314	4,016	2,272	20,759
1.10		3,973	1.10		3,368	1.19		4,128	-	-	2	263	18	752	1,639	481	973
-		55	-		67	-		59	-	-	-	-	4	21	14	14	6
-		20	-		18	-		21	21	-	-	-	-	-	-	-	-
**0.76		35,376	**0.78		33,379	**0.79		36,373	21	-	170	1,338	1,583	3,087	5,669	2,767	21,738
								2,443	52	58	27	104	583	(632)	(2,269)	(186)	4,706
		2,410			1,859				2,443	2,391	2,333	2,306	2,202	1,619	2,251	4,520	4,706

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים * ,*** אופציות (למעט אופציות (במונחי נכס הבסיס)**** מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות * מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס)**** מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים**** סה"כ שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר

- הערות כלליות:
1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
 2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
 3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
 4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי. כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון". כולל אופציות של מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון". כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הצהרה (Certification)

אני יהושע בורשטיין, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

13 במאי, 2018

יהושע בורשטיין
מנכ"ל הבנק

הצהרה (Certification)

אני אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

13 במאי, 2018

אבי רישפן

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל והחברות הבנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

13 במאי, 2018

בסכומים מדווחים

ביאור	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2018	2017	2017	2017
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
הכנסות ריבית	2	292	270	1,174
הוצאות ריבית	2	29	29	155
הכנסות ריבית, נטו		263	241	1,019
הוצאות בגין הפסדי אשראי	7,15	14	32	119
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		249	209	900
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות מימון שאינן מריבית	3	17	2	10
עמלות		79	76	316
הכנסות אחרות		2	5	5
סך כל הכנסות שאינן מריבית		98	83	331
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות		146	⁽¹⁾ 138	⁽¹⁾ 533
אחזקה ופחת בניינים וציוד		39	40	158
הוצאות אחרות		45	⁽¹⁾ 48	⁽¹⁾ 198
סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות		230	226	889
רווח לפני מיסים		117	66	342
הפרשה למיסים על הרווח		41	26	124
רווח לאחר מיסים		76	40	218
חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים		1	1	2
רווח נקי		77	41	220
רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)				
מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:	4	0.62	0.33	1.77

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשייהושע בורשטיין
המנהל הכללייאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

1. סווג מחדש בגין יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "הצגת ההוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה" - ראה ביאור 1ה' (2) להלן.

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 13 במאי, 2018.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		ביאור
2018	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
220	41	77	רווח נקי לתקופה
		5	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים :
23	10	(30)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן, נטו
(9)	10	24	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ⁽¹⁾
14	20	(6)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים
(5)	(7)	2	השפעת המס המתייחס
9	13	(4)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר השפעת המס
229	54	73	סך הכל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ביאור	31 במרס 2018 (לא מבוקר)	31 במרס 2017 (לא מבוקר)	31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
נכסים			
מזומנים ופקדונות בבנקים		5,699	4,339
ניירות ערך ⁽¹⁾ (2)	6	4,201	5,076
אשראי לציבור	7,15	24,647	24,291
הפרשה להפסדי אשראי	7,15	(358)	(352)
אשראי לציבור, נטו		24,289	23,939
השקעה בחברות מוחזקות		7	6
בניינים וציוד		359	351
נכסים בגין מכשירים נגזרים	12	24	27
נכסים אחרים		439	399
סך הכל נכסים		35,018	34,137
התחייבויות והון			
פקדונות הציבור	8	29,705	28,836
פקדונות מבנקים		150	200
פקדונות הממשלה		134	140
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		1,021	1,026
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12	78	101
התחייבויות אחרות ⁽³⁾		1,384	1,361
סך הכל התחייבויות		32,472	31,664
הון		2,546	2,473
סך הכל התחייבויות והון		35,018	34,137

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 371 מיליוני ש"ח (31.3.2017 - 370 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 371 מיליוני ש"ח).
2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 3,908 מיליוני ש"ח (31.3.2017 - 5,817 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 4,800 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 23 מיליוני ש"ח (31.3.2017 - 26 מיליוני ש"ח; 31.12.2017 - 25 מיליוני ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הון מניות וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
51	152	203	(88)	2,358	2,473	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
-	-	-	-	77	77	רווח נקי לתקופה
-	-	-	(4)	-	(4)	הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
51	152	203	(92)	2,435	2,546	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017						
(לא מבוקר)						
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הון מניות וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
51	152	203	(97)	2,138	2,244	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
-	-	-	-	41	41	רווח נקי לתקופה
-	-	-	13	-	13	רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
51	152	203	(84)	2,179	2,298	יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
(מבוקר)						
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הון מניות וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
51	152	203	(97)	2,138	2,244	יתרה לתחילת שנה
-	-	-	-	220	220	רווח נקי לשנה
-	-	-	9	-	9	רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
51	152	203	(88)	2,358	2,473	יתרה לסוף השנה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2017	2018
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
220	41	77
509	207	109
729	248	186
(1)	5	3
10	4	(16)
(13)	(22)	(39)
(4)	(13)	(52)
22	22	(23)
(4)	(58)	30
18	(36)	7
743	199	141
(1) (76)	(1) 36	42
(1) (2,161)	(1) (778)	(414)
(1,784)	(387)	(647)
-	-	(19)
1,664	117	982
947	-	476
27	-	-
(52)	(20)	(23)
11	6	3
(1,424)	(1,026)	400
(1) 1,637	(1) 423	869
(1) (59)	(1) (32)	(50)
(1) (9)	(1) (1)	(6)
100	-	-
(33)	(11)	-
1,636	379	813
955	(448)	1,354
(28)	(17)	5
3,338	3,338	4,265
4,265	2,873	5,624

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות (נספח א')

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

נכסים בגין מכשירים נגזרים
ניירות ערך למסחר
נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

שינוי נטו בפקדונות בבנקים
שינוי נטו באשראי לציבור
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
רכישת בניינים וציוד
תמורה מממוש בניינים וציוד

מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

שינוי נטו בפקדונות הציבור
שינוי נטו בפקדונות מבנקים
שינוי נטו בפקדונות הממשלה
הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
פרעון כתבי התחייבות נדחים
מזומנים נטו מפעילות מימון

גידול (קיטון) במזומנים

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת התקופה

יתרת המזומנים לסוף התקופה

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 1ה' (1), להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
(2)	(1)	(1)
60	14	14
219	60	42
170	119	46
2	-	-
(4)	(4)	(2)
(45)	(16)	1
43	12	19
33	6	(5)
28	17	(5)
⁽¹⁾ 5	-	-
509	207	109

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

חלק הבנק ברווחים נטו של חברות מוחזקות	
פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הפסד מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון	
הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך זמינים למכירה	
רווח מממוש בניינים וציוד	
מיסים נדחים, נטו	
גידול בהפרשות לזכויות עובדים	
התאמת ערכם של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים	
דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה	
סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

12	5	12
(87)	37	23

- רכישת בניינים וציוד
- השאלת ניירות ערך (החזרת ניירות ערך שהושאלו)

נספח ג'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,238	356	365	• ריבית שהתקבלה
5	-	-	• דיבידנדים שהתקבלו
(125)	(31)	(46)	• ריבית ששולמה
(178)	(23)	(19)	• מיסים על הכנסה ששולמו
15	-	15	• מיסים על הכנסה שהתקבלו

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "תזרים מזומנים" - ראה ביאור 1ה' (1) להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית**א. כללי**

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2018, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות (להלן: "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) הדוחות הכספיים ביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיף ה' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017. לפיכך, יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 13.5.2018.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 31.3.2018, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2017 (בכפוף לאמור להלן). למידע נוסף באשר לשינויים באומדנים שונים, לרבות שינויים הנגזרים מיישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות - ראה סעיף ה' להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים:

במסגרת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בתאגידים הבנקאיים בישראל - פרסם בנק ישראל ביום 28 במרס 2018, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - בנושאים הבאים:

- הפרשות להפסדי אשראי צפויים - "Current Expected Credit Losses" (CECL):

התיקון לכללי המדידה והגילוי בנושא זה, מיושם במסגרת הליך הפקת לקחים מהמשבר הפיננסי העולמי (במהלכו נרשמו במוסדות פיננסיים רבים ברחבי העולם הפסדי אשראי משמעותיים), באמצעות הקדמת הכרה בהוצאות להפסדי אשראי, ויישום מתכונת "אנטי מחזורית" לרישום הפרשות להפסדי אשראי, במטרה לתרום לחיזוק הקשר שבין ניהול סיכונים האשראי, לאופן שבו משתקפים סיכונים אלו בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום ההנחיות החדשות, יחולו שינויים בכללי המדידה והגילוי בנושא זה, לרבות:

- ההפרשות להפסדי אשראי, ייגזרו מהפסדי האשראי הצפויים במשך כל תקופת החיים של תיק האשראי (במקום הפרשות בגין הפסדי אשראי שהתהוו בתיק האשראי עד לתאריך הדוחות הכספיים - לפי הכללים הנוכחיים).
- בקביעת ההפרשות להפסדי אשראי ייעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד, שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.
- יורחב הגילוי באשר להשפעת מועד מתן האשראי, על איכות תיק האשראי.
- יחולו שינויים בכללים לרישום ירידת ערך של אגרות חוב בתיק ניירות הערך "הזמין למכירה".

ההנחיות החדשות יחולו על כל תיק האשראי של התאגידים הבנקאיים (לרבות הלוואות לדיוור וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות) ועל אגרות חוב מוחזקות לפדיון. הפרשים שיתהוו, במועד היישום לראשונה, בין כללי המדידה החדשים, להוראות הקיימות ייזקפו להון העצמי במסגרת סעיף "עודפים".

- הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים

התיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא זה - נגזרים מכללים חדשים בנושא: "הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים", שפורסמו בארה"ב בחודש ינואר 2016, וכוללים שינויים בכללי המדידה של מכשירים פיננסיים מסוימים, לרבות:

- שינויים בשווי הוגן של מניות סחירות הכלולות ב"תיק ניירות הערך הזמין למכירה", ייזקפו לדוח הרווח והפסד (במקום לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי - לפי הכללים הנוכחיים).
- שינויים בהתחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי השווי ההוגן, הנובעים מסיכונים אשראי ספציפיים - ייזקפו להון העצמי במסגרת סעיף "רווח כולל אחר" (במקום לרווח והפסד - לפי הכללים הנוכחיים).
- רווחים בגין מניות זמינות למכירה, שטרם מומשו - יסווגו במועד היישום לראשונה, מסעיף "רווח כולל אחר", לסעיף "עודפים" - במסגרת ההון העצמי.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

- **מכשירים נגזרים ופעילות גידור**

התיקונים להוראות הדיווח לציבור, בנושא זה, נגזרים מכללים חדשים בנושא: "מכשירים נגזרים ופעילויות גידור" שפורסמו בארה"ב בחודש אוגוסט 2017, במטרה לשפר את הדיווח הכספי על יחסי גידור, באופן שישקף טוב יותר את התוצאות הכלכליות הנובעות מפעילות ניהול הסיכונים של התאגידים הבנקאיים ולפשט את יישום חשבונאות הגידור. התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- הרחבת יכולות התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, באופן שיאפשר להתאים בין הרישום החשבונאי של המכשירים המגדרים, לבין הרישום של הפריטים המגודרים בדוחות הכספיים.
- פישוט והקלה ביישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד הגידור.

- **חכירות**

התיקונים להוראות הדיווח לציבור, בנושא זה, נגזרים מכללי חשבונאות חדשים בנושא: "חכירות" שפורסמו בארה"ב בחודש פברואר 2016, במטרה לשקף בדוחות הכספיים את היקף המינוף הנובע מחוזי חכירה ארוכי טווח.

התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- השינוי בכללי המדידה ייושם לגבי חוזי חכירה לתקופות העולות על שנה, גם אם החכירה הוגדרה כ"חכירה תפעולית".
- התשלומים העתידיים הצפויים בגין חוזי החכירה, יוכרו במאזן התאגידים הבנקאיים כהתחייבות. מאידך, זכות השימוש בנכס החכור, תיזקף לסעיף "נכסים".

השינויים בכללי החשבונאות שנכללו בתיקון להוראות הדיווח לציבור כאמור, ייכנסו לתוקף כדקלמן:

- התיקונים להוראות המתייחסות לטיפול החשבונאי בהפרשות להפסדי אשראי - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2021.
 - התיקונים להוראות המתייחסים לטיפול החשבונאי בנושא: "חכירות" - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2020.
 - התיקונים להוראות המתייחסים לטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים, ובמכשירים נגזרים ופעילויות גידור - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2019.
- הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקונים להוראות הדיווח לציבור, כאמור, ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

יישום ההנחיות החדשות, בעיקר בנושא: "הפרשות להפסדי אשראי" ו"חכירות", כרוך בעידכונים מתודולוגיים משמעותיים ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות, שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים.

לפיכך, ולאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום התיקונים להוראות - לא ניתן להעריך בשלב זה את השלכות התיקונים בהוראות על נכסיו, התחייבויותיו ותוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

2. **אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"**

בביאור 1ד' (2) בדוחות הכספיים לשנת 2017, נכלל מידע באשר למתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "מטבע חוץ".

במסגרת המתווה נכללה הוראת מעבר, המאפשרת לתאגידים הבנקאיים לדחות את ההנחיה המחייבת זקיפת הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה לסעיף "רווח כולל אחר" עד ליום 1.1.2019 (להלן: "תקופת הביניים").

ביום 26 באפריל 2018 הפיץ בנק ישראל טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתה מוצע להאריך את "תקופת הביניים", עד ליום 1.1.2021.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח

1. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסם בנק ישראל, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.
 - רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה.
 - רווח למניה.
 - תזרים מזומנים.
 - דיווח לתקופת ביניים.
 - היוון עלויות ריבית.
 - מדידה וגילוי של ערבויות.
- הנחיות באשר לכללי המדידה והגילוי בנושאים שנכללו בתיקון להוראה, נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018 ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה.
- ליישום הכללים החדשים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, מעבר להיבטי גילוי מסוימים ובכללם:

• דוח תזרים מזומנים:

תזרימי מזומנים בגין הלוואות ופקדונות, נטו, סווגו כ"פעילות השקעה", ו"פעילות מימון", בהתאמה - במקום כתזרימי מזומנים מ"פעילות שוטפת".

נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו ליום 1 בינואר 2018, סווגו בהתאם.

- ערבויות - הורחב הגילוי באשר לערבויות שניתנו על ידי הבנק ללקוחותיו, לרבות מידע באשר לדירוג האשראי של הלקוח, סוגי הערבויות השונים, התשלומים הפוטנציאליים המכסימליים שהבנק עלול לשאת בגין ומועדי הפקיעה של כל אחד מסוגי הערבויות.

2. תיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא: "שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות

לאחר סיום ההעסקה"

בהמשך לשינויים שחלו בכללי החשבונאות האמריקאיים, בנושא: "תגמול - הטבות פרישה - שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה", פרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, המאמץ את השינויים שיושמו בכללי החשבונאות האמריקאיים בנושא זה.

במסגרת התיקון להוראה יסווגו הוצאות להטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, לדוח הרווח והפסד, כדלקמן:

- מרכיב "עלות השירות" סווג לסעיף "הוצאות שכר ונלוות"
- יתר מרכיבי ההוצאות (הכנסות) הנובעים מהטבה מוגדרת בגין זכויות עובדים, יסווגו לסעיף "הוצאות אחרות".

התיקון לכללי הגילוי והדיווח, כאמור, נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2018, ויושם על ידי הבנק במועד זה. נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו למועד זה סווגו בהתאם לכללים החדשים.

ליישום התיקון לכללי הדיווח, כאמור, לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, מעבר להיבטי הדיווח, כאמור.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

**לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 31 במרס**

2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. הכנסות ריבית

		הכנסות ריבית מנכסים
		מאשראי לציבור
261	281	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	1	מפקדונות בבנקים
1	1	מאגרות חוב (ראה ג' להלן)
8	9	סך הכל הכנסות הריבית
270	292	

ב. הוצאות ריבית

		הוצאות ריבית על התחייבויות
		על פקדונות הציבור
(22)	(23)	על פקדונות הממשלה
-	-	על פקדונות מבנקים
-	-	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(7)	(6)	סך הכל הוצאות הריבית
(29)	(29)	סך הכנסות ריבית, נטו
241	263	

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

2	2	מוחזקות לפדיון
6	7	זמינות למכירה
8	9	סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ביאור 3- הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

9	(30)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽⁴⁾
11	2	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(3)	30	הפרשי שער, נטו
17	2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית
בגין פעילויות למטרת מסחר^{(2), (3)}

-	-	הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	-	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
-	-	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרת מסחר
17	2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.

ביאור 4 - רווח למניה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

1. רווח למניה

מניה רגילה בת 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב:
- רווח נקי

0.62 0.33

2. כמות מניות

ממוצע משוקלל של מספר מניות:
- מניות בנות 0.1 שקלים חדשים

124,430 124,430

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(88)	(107)	19	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(4)	16	(20)	שינויים נטו
(92)	(91)	(1)	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(97)	(101)	4	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
13	6	7	שינויים נטו
(84)	(95)	11	יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			יתרה לתחילת השנה
(מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(97)	(101)	4	
9	(6)	15	שינויים נטו
(88)	(107)	19	יתרה לסוף השנה

1. התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(19)	6	(13)
(11)	4	(7)
(30)	10	(20)
21	(7)	14
3	(1)	2
24	(8)	16
(6)	2	(4)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017

(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12	(4)	8
(2)	1	(1)
10	(3)	7
8	(3)	5
2	(1)	1
10	(4)	6
20	(7)	13

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו, לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
39	(13)	26
(16)	5	(11)
23	(8)	15
(19)	6	(13)
10	(3)	7
(9)	3	(6)
14	(5)	9

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

הטבות לעובדים:
 - הפסד אקטוארי לתקופה
 - הפסד שסווג מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי, נטו לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאור 6 - ניירות ערך

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן			עלות	הערך במאזן	
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	מופחתת*	מיליוני ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
239	-	22	217	217	אגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽¹⁾
18	-	-	18	18	- של ממשלת ישראל
56	-	1	55	55	- של ממשלות זרות
					- של מוסדות פיננסיים בישראל
313	-	23	290	290	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
3,358	11	15	3,354	3,358	ניירות ערך זמינים למכירה
491	7	-	498	491	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
31	-	-	31	31	- של ממשלות זרות
					- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
3,880	18	15	3,883	3,880	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
13	-	2	11	13	מניות ⁽²⁾
3,893	18 ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	17 ⁽⁴⁾	3,894	3,893	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
18	-	-	18	18	ניירות ערך למסחר
18	-	-	18	18	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
4,224	18	40	4,202	4,201	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. מזה - הפסדים בסך 15 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 3 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל שנה.

ביאור 6- ניירות ערך (המשך)

31 במרס 2017					אגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽¹⁾
(לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן			עלות מופחתת* מיליוני ש"ח	הערך במאזן מיליוני ש"ח	
שווי הוגן** מיליוני ש"ח	הפסדים	רווחים			
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
223	-	23	200	200	- של ממשלת ישראל
18	-	-	18	18	- של ממשלות זרות
87	-	3	84	84	- של מוסדות פיננסיים בישראל
328	-	26	302	302	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
5,189	4	10	5,183	5,189	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
406	1	1	406	406	- של ממשלות זרות
204	-	8	196	204	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
5,799	5	19	5,785	5,799	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
13	-	2	11	13	מניות ⁽²⁾
5,812	5 ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	21 ⁽⁴⁾	5,796	5,812	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	2	2	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
4	-	-	4	4	- של אחרים - בישראל
2	-	-	2	2	- זרים
8	-	-	8	8	סך הכל ניירות ערך למסחר
6,148	5	47	6,106	6,122	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
4. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
5. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 6- ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן				
הערך במאזן	עלות מופחתת*	רווחים	הפסדים	שווי הוגן**
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
202	202	23	-	225
17	17	-	-	17
55	55	2	-	57
274	274	25	-	299
4,280	4,257	24	1	4,280
453	456	-	3	453
55	48	7	-	55
4,788	4,761	31	4	4,788
12	10	2	-	12
4,800	4,771	33 ⁽³⁾	4 ⁽⁴⁾⁽³⁾	4,800
2	2	-	-	2
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	2	-	-	2
5,076	5,047	58	4	5,101

אגרות חוב מוחזקות לפדיון
- של ממשלת ישראל
- של ממשלות זרות
- של מוסדות פיננסיים בישראל
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
ניירות ערך זמינים למכירה
אגרות חוב - של ממשלת ישראל
- של ממשלות זרות
- של אחרים - בישראל ⁽²⁾
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
מניות ⁽¹⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר
אגרות חוב - של ממשלת ישראל
- של אחרים - בישראל
- זרים
סך הכל ניירות ערך למסחר
סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 2 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל.
2. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
3. כוללים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. מזה - הפסדים בסך 3 מיליון ש"ח בגין אגרות החוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 1 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל לשנה.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי :

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי :

ליום 31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,800	-	35	12,835	674	13,509
36	4,332	-	4,368	-	4,368
3,160	-	4,284	7,444	-	7,444
15,996	4,332	4,319	24,647	674	25,321
115	-	21	136	-	136
127	-	1	128	-	128
242	-	22	264	-	264
17	45	14	76	-	76
178	26	18	222	-	222
195	71	32	298	-	298
437	71	54	562	-	562
224	-	1	225	-	225
-	4	-	4	-	4
55	15	59	129	-	129
279	19	60	358	-	358
39	-	1	40	-	40

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾ :

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי :
- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים :

- בארגון מחדש
- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים :

- בפיגור של 90 יום ומעלה
- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ :

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי :
- לפי עומק פיגור
- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,153	-	42	12,195	583	12,778
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:					
שנבדקו על בסיס פרטני					
71	3,855	-	3,926	-	3,926
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
- לפי עומק פיגור					
2,931	-	4,012	6,943	-	6,943
- אחר					
15,155	3,855	4,054	23,064	583	23,647
סך הכל חובות⁽¹⁾					
96	-	19	115	-	115
חובות פגומים:					
167	-	1	168	-	168
- בארגון מחדש					
- אחרים					
263	-	20	283	-	283
סך הכל חובות פגומים					
16	28	14	58	-	58
חובות בעייתיים אחרים:					
128	29	17	174	-	174
- בפיגור של 90 יום ומעלה					
- אחרים					
144	57	31	232	-	232
סך הכל חובות בעייתיים אחרים					
407	57	51	515	-	515
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:					
221	-	1	222	-	222
שנבדקו על בסיס פרטני					
-	3	-	3	-	3
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
51	14	57	122	-	122
- לפי עומק פיגור					
- אחר					
272	17	58	347	-	347
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *					
59	-	-	59	-	59
* מזה - בגין חובות פגומים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
סך הכל	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל	אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,146	513	12,633	36	-	12,597
4,248	-	4,248	-	4,198	50
7,410	-	7,410	4,271	-	3,139
24,804	513	24,291	4,307	4,198	15,786
129	-	129	19	-	110
132	-	132	1	-	131
261	-	261	20	-	241
83	-	83	18	49	16
184	-	184	18	26	140
267	-	267	36	75	156
528	-	528	56	75	397
219	-	219	1	-	218
4	-	4	-	4	-
129	-	129	59	15	55
352	-	352	60	19	273
41	-	41	-	-	41

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים:

- בארגון מחדש

- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים:

- בפיגור 90 יום ומעלה

- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
פרטי						
מסחרי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
296	19	62	377	-	377	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
11	-	3	14	-	14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22)	-	(16)	(38)	-	(38)	מחיקות חשבונאיות
15	-	13	28	-	28	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(7)	-	(3)	(10)	-	(10)	מחיקות חשבונאיות, נטו
300	19	62	381	-	381	יתרת הפרשה לסוף התקופה
21	-	2	23	-	23	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
27	1	4	32	-	32
(45)	(1)	(17)	(63)	-	(63)
14	-	14	28	-	28
(31)	(1)	(3)	(35)	-	(35)
296	17	60	373	-	373
24	-	2	26	-	26

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה לסוף התקופה *
* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 8 - פקדונות הציבור

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	סוג הפקדון
6,727	5,933	6,736	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
1,914	2,098	1,875	- נושאי ריבית
8,641	8,031	8,611	סך הכל לפי דרישה
20,195	19,591	21,094	פקדונות לזמן קצוב
28,836	27,622	29,705	סך הכל פקדונות הציבור

ב. ההרכב בחתך מפקידים:

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	סוג המפקיד
12,249	12,075	12,492	אנשים פרטיים
4,320	3,577	4,143	גופים מוסדיים
12,267	11,970	13,070	תאגידים ואחרים
28,836	27,622	29,705	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	מ	עד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
12,042	11,708	12,396	1	-
6,701	6,607	6,843	10	1
2,660	2,487	2,060	100	10
3,534	2,459	4,515	500	100
3,899	4,361	3,891	-	מעל 500
28,836	27,622	29,705	סך-הכל	

* הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 9 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם (במיליוני ש"ח):

31.12.2017 (מבוקר)	31.3.2017 (לא מבוקר)	31.3.2018 (לא מבוקר)	
617 (198)	574 (192)	592 (185)	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה השווי ההוגן של נכסי התוכנית
419	382	407	התחייבות לפיצויי פרישה, נטו
25	30	30	התחייבות לתשלום ימי חופשה
8	6	8	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
52	47	51	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
504	465	496	עודף התחייבויות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
504	465	496	נכלל בהתחייבויות אחרות
504	465	496	

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון:

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	
573	573	617	יתרה לתחילת התקופה
19	5	7	עלות השירות
18	4	4	עלות הריבית
24	(4)	(21)	הפסד (רווח) אקטוארי
634	578	607	סך הכל הצטברויות
(17)	(4)	(15)	הטבות ששולמו
617	574	592	יתרה לסוף התקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	
47	47	52	יתרה לתחילת התקופה
1	-	-	עלות השירות
2	1	1	עלות הריבית
4	(1)	(2)	הפסד (רווח) אקטוארי
54	47	51	סך הכל הצטברויות
(2)	-	-	הטבות ששולמו
52	47	51	יתרה לסוף התקופה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
190	190	198	יתרה לתחילת התקופה
5	1	1	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
9	3	(2)	רווח (הפסד) אקטוארי
11	2	3	הפקדות לתוכנית
215	196	200	הטבות ששולמו
(17)	(4)	(15)	יתרה לסוף התקופה
198	192	185	

(ג) נתונים מאזניים (במיליוני ש"ח)

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
419	382	407	נכללת בסעיף התחייבויות אחרות
617	574	592	התחייבות בגין הטבה חזויה
(198)	(192)	(185)	שווי הוגן של נכסי התוכנית
419	382	407	הטבה חזויה, נטו

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
52	47	51	נכללת בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
148	133	126	הפסד אקטוארי נטו
148	133	126	סך הכל
הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
15	11	13	הפסד אקטוארי נטו
15	11	13	סך הכל

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
617	574	592	מחויבות בגין הטבה חזויה
(198)	(192)	(185)	שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה
419	382	407	מחויבות נטו

2. נתונים תוצאתיים

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצויי פרישה, נטו			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
19	5	7	עלות השירות
18	4	4	עלות הריבית
37	9	11	
(5)	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
9	2	3	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
41	10	13	הפסד אקטוארי, נטו
			סך עלות ההטבה, נטו
7	2	2	הוצאות בגין תוכנית להפקדה
			מוגדרת
48	12	15	סך הכל הוצאה לתקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1	-	-	עלות השירות
2	1	1	עלות הריבית
3	1	1	
1	-	-	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
4	1	1	הפסד אקטוארי, נטו
			סך הכל עלות ההטבה, נטו

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)
ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)
2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
15	(7)	(19)	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(9)	(2)	(3)	הפחתת הפסד אקטוארי
6	(9)	(22)	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
41	10	13	עלות ההטבה, נטו
47	1	(9)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה וברוח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
4	(1)	(2)	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(1)	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי
3	(1)	(2)	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
4	1	1	עלות ההטבה, נטו
7	-	(1)	סה"כ הוכר בעלות ההטבה וברוח כולל אחר

(ג) אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיפחתו וייזקפו לדוח הרווח וההפסד עד סוף שנת 2018⁽¹⁾ לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

אומדן לשנת 2018 ⁽¹⁾		
הטבות לגמלאים לאחר פרישה	עתודה לפיצויי פרישה	
(לא מבוקר)		
1	6	הפסד אקטוארי, נטו
-	-	עלות שירות קודם
1	6	סך הכל

(1) הנתונים מתייחסים לתקופה שמיום 1 באפריל 2018 ועד 31 בדצמבר 2018.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)
ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2017 (מבוקר)	31.3.2017 (לא מבוקר)	31.3.2018 (לא מבוקר)	
1.0 - 1.8	1.6 - 2.3	1.3 - 1.9	שיעור ההיוון
2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד
4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול
0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2017	2018	
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.3 - 2.3	1.6 - 2.2	1.1 - 1.8	שיעור ההיוון
2.9	2.9	2.8	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

גידול בנקודת האחוז			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(66)*	(63)	(63)	שינוי בשיעור ההיוון
66	65	67	שינוי בשיעור המדד / תגמול
36	31	37	שינוי בשיעור העזיבה

עבודה לפיצויי פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
68	67	64	שינוי בשיעור ההיוון
(61)	(61)	(62)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(43)*	(38)	(44)	שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(9)	(9)	(10)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(1)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

*הוצג מחדש

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח) (המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
קיטון בנקודת האחוז		
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
9	9	10
-	-	-
1	1	1

שינוי בשיעור ההיוון
שינוי בשיעור המדד/תגמול
שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

(לא מבוקר)			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
4	-	-	4
17	-	-	17
106	-	31	75
51	-	16	35
7	7	-	-
185	7	47	131

מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב:
- ממשלתיות
- קונצרניות
מניות
אחר
סך הכל נכסי התוכנית

ליום 31 במרס 2017			
(לא מבוקר)			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
12	-	-	12
13	-	-	13
110	-	34	76
50	-	13	37
7	7	-	-
192	7	47	138

מזומנים ופקדונות בבנקים
אגרות חוב:
- ממשלתיות
- קונצרניות
מניות
אחר
סך הכל נכסי התוכנית

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח) (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
9	-	-	9	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
17	-	-	17	- ממשלתיות
111	-	31	80	- קונצרניות
54	-	14	40	מניות
7	7	-	-	אחר
198	7	45	146	סך הכל נכסי התוכנית

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה	
31.12.2017	31.3.2018	31.12.2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
5	2	6	מזומנים ופקדונות בבנקים
			אגרות חוב:
9	9	9	- ממשלתיות
56	58	55	- קונצרניות
27	27	27	מניות
3	4	3	אחר
100	100	100	סך הכל נכסי התוכנית

5. תזרימי מזומנים לנכסי התוכנית

(א) הפקדות (במיליוני ש"ח):

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר	
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
11	2	3	11

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

שנה	מיליוני ש"ח
2018	44
2019	32
2020	32
2021	27
2022	28
2023 - 2027	155
2028 ואילך	439
סך הכל	757

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה, כאמור, הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 31.3.2018 בכ- 0.19% (31.3.2017 - ו- 31.12.2017 - 0.18%).

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו הוראות מעבר, המאפשרות לתאגידים הבנקאיים להכיר בכתבי התחייבות נדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני" (למרות שלא נכללו בהם מנגנונים לספיגת הפסדים), באמצעות מנגנון הפחתה הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בחודש ינואר 2018 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2017), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות) שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2018. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 31.3.2018 בסך של כ- 1.3 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 31.3.2018 בסך של כ- 0.5 מיליארד ש"ח (31.12.2017 - 0.6 מיליארד ש"ח), המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון.

5. ניכוי מההון בגין נכס מס נדחה

בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2016, הותר לתאגידים הבנקאיים שלא לנכות עודפי מס נדחה (כהגדרתם בהוראה), עד לגובה ההפרשות למס שכן שנכללו בהתחייבויות הבנק, ככל שלהערכת הבנק קיימת ודאות גבוהה למימוש המס הנדחה.

עודפי מס נדחה כאמור, שלא נוכו מההון, בעקבות פרסום הבהרות אלו, ישוקללו כ"נכס סיכון" בשיקלול של 250%.

יישום הנחיות אלו, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 31.3.2018 בשיעור של 0.18 נקודות האחוז ואת יחס הלימות ההון הכולל בשיעור של כ- 0.17 נקודות האחוז (31.12.2017 - 0.16 ו- 0.14 נקודות האחוז, בהתאמה).

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)**א. הלימות הון (המשך)****6. תנודתיות ברכיבי ההון**

הון הבנק המשמש לחישוב יחס הלימות ההון, כולל רכיבים שהשינוי בערכם נגזר, בין היתר, משינויים תקופתיים במשתני שוק, והערכות אקטואריות, כגון:

- תנודות במחירי השוק של ניירות הערך, המשמשים למדידת שוויין ההון של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה – הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף "התאמות לשווי הון של ניירות ערך".
- תנודות במחירי השוק של אגרות חוב ממשלתיות והמרווח על אגרות החוב הקונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, המשמשים לחישוב שוויין ההון של זכויות עובדים מסוימות ונזקפות לרווח כולל אחר בסעיף: "הפרשים אקטואריים בגין זכויות עובדים".

7. יעדים

- לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל", ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף 2 לעיל), עדכן דירקטוריון הבנק ביום 28.3.2017 את המגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים, בבנק כדלקמן:
- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5%.
 - יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.

8. הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת השלכות הנובעות מתוכנית ההתייעלות - לתקופה של חמש שנים.

במהלך השנים 2016 ו-2017 השיק הבנק תוכנית התייעלות בעלות כוללת של 59 מיליון ש"ח, שקיבלה את אישור בנק ישראל, לצורך יישום ההקלות. בעקבות יישום התוכנית, הגדיל הבנק את ההפרשות בגין ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו בסך של 23 מיליון ש"ח.

הגידול בהפרשות כאמור, סווג כ"הפרש אקטוארי", ונזקף לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי (לאחר ניכוי חסכון במס בסך 8 מיליון ש"ח).

בהתאם להנחיות שנכללו במכתב בנק ישראל הותר לתאגידים הבנקאיים שיישמו את תוכנית ההתייעלות, כאמור, לפרוס את השלכות התוכנית על ההון הפיקוחי של הבנק לתקופה של חמש שנים בשיטת "הקו הישר".

יישום ההקלות שפורטו לעיל, הגדיל את יחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק ליום 31.3.2018 ב-0.05 נקודות האחוז (31.12.2017 - זהה).

9. הנפקת כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים

ביום 27 בדצמבר 2017 הנפיק הבנק לחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", שיתרתו ליום 31.3.2018 הסתכמה בסך 101 מיליון ש"ח.

כתב ההתחייבות הוכר על ידי בנק ישראל כהון פיקוחי ברובד השני, לענין חישוב יחס הלימות ההון.

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

10. מידע כספי

31.12.2017 (מבוקר) מיליוני ש"ח	31.3.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	31.3.2018 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
			(א) הון לצורך חישוב יחס ההון
2,473	2,298	2,546	הון עצמי
⁽²⁾ 30	⁽²⁾ 26	⁽²⁾ 8	פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
2,503	2,324	2,554	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
683	569	623	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
3,186	2,893	3,177	סה"כ הון כולל
			(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון
20,773	19,648	21,108	סיכון אשראי
56	41	35	סיכונים שוק
2,051	1,961	2,086	סיכון תפעולי
22,880	21,650	23,229	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			(ג) יחס הון לרכיבי סיכון
⁽²⁾ 10.94	⁽²⁾ 10.73	⁽²⁾ 10.99	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
⁽²⁾ 13.92	⁽²⁾ 13.36	⁽²⁾ 13.68	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.18	⁽¹⁾ 9.18	⁽⁴⁾ 9.19	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.68	⁽¹⁾ 12.68	⁽⁴⁾ 12.69	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתאימה לבנק, ליום 31.3.2018 בשיעור של 0.19% (31.3.2017 ו- 31.12.2017 - 0.18%).
2. הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה סעיף 8 לעיל).

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

10. מידע כספי (המשך)

31.12.2017 (מבוקר) מיליוני ש"ח	31.3.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	31.3.2018 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
			(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
			(1) הון ברובד הראשון
2,473	2,298	2,546	• ההון העצמי
21	19	-	• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
2,494	2,317	2,546	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
-	-	-	• התאמות פיקוחיות:
			- מיסים נדחים לקבל
(2)	(2)	(2)	- השקעה בהון תאגידי
(1)	(1)	(1)	- פיננסיים שלא אוחדו
			- התאמות פיקוחיות אחרות
(3)	(3)	(3)	סך הכל התאמות פיקוחיות לפני התאמות בגין תוכנית התייעלות
12	10	11	התאמות בגין תוכנית התייעלות
9	7	8	סך הכל התאמות פיקוחיות
2,503	2,324	2,554	סה"כ הון ברובד הראשון
			(2) הון ברובד השני
			• מכשירים פיקוחיים:
323	323	258	- כפופים להוראות מעבר
100	-	101	- אחרים
260	246	264	• הפרשות וקרנות הון
683	569	623	הון ברובד השני לפני ניכויים
-	-	-	• ניכויים מההון ברובד השני
683	569	623	סה"כ הון ברובד השני
3,186	2,893	3,177	הון כולל כשיר

(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון

31.12.2017 (מבוקר) %	31.3.2017 (לא מבוקר) %	31.3.2018 (לא מבוקר) %	
10.79	10.59	10.94	- יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר ולפני ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.10	0.09	-	- השפעת הוראות המעבר ⁽¹⁾
10.89	10.68	10.94	יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.05	0.05	0.05	- השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
10.94	10.73	10.99	יחס ההון העצמי ברובד הראשון

1. כולל השלכות הנובעות מיישום כללי החשבונאות החדשים בנושא: "זכויות עובדים", שנכנסו לתוקף החל מיום- 1.1.2015.

ביאור 10 - הלימות ההון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 221), בנושא יחס כיסוי הנזילות נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ- 100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - כולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - מוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים עבור כל אחד מסוגי הפקדונות).

להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

שלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
139.6	150.1	152.1
100.0	100.0	100.0

שיעורי הנזילות (באחוזים):

- * יחס כיסוי הנזילות
- * יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 218) בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזינת" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2017	31.3.2017	31.3.2018
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
2,503	2,324	2,554
36,756	35,212	37,590
אחוזים	אחוזים	אחוזים
6.8	6.6	6.8
^(א) 5.0	^(א) 5.0	5.0

מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח):

ההון עצמי, ברובד הראשון
סך החשיפות

שיעורי המינוף:
יחס המינוף

יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 15 ד' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	31 במרס 2017 (לא מבוקר)	31 במרס 2018 (לא מבוקר)	
32	25	28	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
272	284	272	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
30	30	33	שנה ראשונה
29	29	32	שנה שניה
29	29	31	שנה שלישית
28	28	26	שנה רביעית
25	26	24	שנה חמישית
131	142	126	שנה שישית ואילך
272	284	272	

2. בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (31.3.2017, ו- 31.12.2017 - זהה).

3. לבנק התקשרויות להשקעה בארבע קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 1 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 2 מיליון ש"ח; 31 בדצמבר 2017 - 1 מיליון ש"ח).

4. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתיגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 31 במרס 2018, בסך של כ- 32 מיליון ש"ח (31.3.2017 - 33 מיליון ש"ח; 31.12.2017 - 32 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק:

א. ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (ולהיפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

לטענת התובעים שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער", שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)****4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)****א. תביעה מיום 2 במרס 2014 (המשך)**

בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך, "הסדר כובל" אסור. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ- 2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביום 1 במרס 2018 ניתן בבית המשפט המחוזי פסק דין הדוחה את התביעה כנגד כל הבנקים הנתבעים. ביום 18 במרס הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון.

ב. ביום 5 בינואר 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו, עקב נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל סכומי ריבית "עודפים" שזקפו לחובתו בגין אשראים שנהלו בחשבון העובר ושב שלו.

לטענת הלקוח, בשנים האחרונות העלה הבנק מספר פעמים את שיעורי ריבית החובה בחשבוננו, עוד לפני שפג תוקף מסגרת האשראי בחשבון ומבלי שחלה הרעה במצבו העסקי.

לדעת הלקוח, מתכונת פעולה זו סותרת את מערכת ההסכמים שנחתמה בינו לבין הבנק ועומדת בניגוד לפסיקות משפטיות מחייבות ולהוראות בנק ישראל. לפיכך, מבקש הלקוח להשיב לו את חיובי הריבית "העודפים", בגין התקופות שמיום העלאת הריבית ועד למועד פקיעת תוקף מסגרת האשראי.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 400 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק, בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ- 139 מיליון ש"ח, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

ביום 23.7.2017 הוגשה לבית המשפט, על ידי הצדדים, בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה, במסגרתה עתיד הבנק לשלם לקבוצה מסוימת מלקוחות הבנק, ככל שיאושר ההסדר המוצע – סך של 3.2 מיליון ש"ח. בספרי הבנק נערכה הפרשה מתאימה בגין הסדר הפשרה המוצע, כאמור.

ג. ביום 23 בדצמבר 2015 הוגשה כנגד החברה האם וכנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח של החברה האם, שחויב על ידי החברה האם, במספר מקרים בעמלה עבור שירות "משלוח הודעות", בגין התראות שנשלחו אליו בנוגע לחריגות ממסגרת האשראי שגרמו בחשבוננו.

לטענת התובע, חשבוננו חויב על ידי החברה האם בעמלה בגין שירות זה, למרות שבפועל לא חרג כלל ממסגרת האשראי שהוקצתה לו בחשבון העובר ושב.

בנוסף, לטענת התובע, משלוח ההודעה וגביית העמלה בגינה, נובעים מדפוס פעולה אוטומטי שגוי שמתקיים לכאורה בחברה האם. הבנק צורף לכתב התביעה, למרות שהתובע אינו לקוח של הבנק, מכיוון שמערכות התפעול בבנק, מבוססות על מערכת המחשב המרכזית של החברה האם. לפיכך, הניח התובע, שדפוס הפעולה השגוי (לטענתו) הנוהג בחברה האם, מתקיים לכאורה גם בבנק.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובע, מוערך על ידו ב- 272 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, ללקוחות שני הבנקים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידי התובע בכ- 61 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

ד. ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחת המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן.

לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן. סכום הנזק שנגרם לתובע, לטענתו, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ-40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ה. ביום 7 במאי 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה על ידי בעלי מניות לשעבר (להלן: "התובעים"), של מספר חברות שקיבלו בעבר אשראים מהבנק. לאחר שהחברות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להן ולא עמדו בהתחייבויותיהן כנגד הבנק, ביטל הבנק את מסגרות האשראי שהועמדו להן.

לטענת התובעים, לא הייתה לבנק הצדקה מספקת לביטול מסגרות האשראי, ובכל מקרה המסגרות בוטלו לאחר מתן הודעה מוקדמת קצרה מדי, בניגוד להסכמי ההלוואה ובניגוד להוראות בנק ישראל.

בשל פעולות הבנק, נאלצו התובעים לטענתם, לממש את אחזקותיהם בחברות (לאחר שאלו נקלעו להליכי חדלות פרעון ומונה להם כונס נכסים) ואף למכור את רכושם הפרטי. סכום הנזק שנגרם לתובעים אלה בשל פעולות הבנק מוערך על ידם בכ-35 מיליון ש"ח.

ו. ביום 1 בפברואר 2018 הוגשה כנגד הבנק ובנק נוסף (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה על ידי תאגיד ובעל מניותיו (להלן: "הלקוחות"), שקיבלו בעבר אשראים מהבנקים הנתבעים. לאחר שהלקוחות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להם ולא עמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנקים הנתבעים, בוטלו מסגרות האשראי שהועמדו להם, חובותיהם הועמדו לפרעון מיידי ולתאגיד מונה כונס נכסים.

לטענת התובעים, הבנקים הנתבעים פעלו בחוסר תום לב, מבלי שניתנה לתובעים שהות מספקת לניהול משא ומתן או מציאת פתרון אחר, ובכך גרמו לקריסת החברה ולמחיקת שווי פעילותה.

סכום הנזק שנגרם לתובעים מוערך על ידם בכ-35 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ז. ביום 14 בדצמבר 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו שנקטו נגדו הליכי גביה, לאחר שלא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק.

לטענת הלקוח במסגרת הליכים אלו חויב חשבונו בהוצאות גביה בסך 9 ש"ח, מבלי שקיימת תשתית חוקית המאפשרת לבנק לגבות סכום זה. הנזק שנגרם לכאורה ללקוח מסתכם ב-9 ש"ח, והסכום הנקוב בתביעה הייצוגית המייצג לדעת התובע את סכומי הגביה השגויים בהם חויבו כלל לקוחות הבנק שכנגדם נקטו הליכי גביה בשבע השנים האחרונות, מוערך על ידו בכ-10 מיליון ש"ח.

ביום 6 במאי 2018, ניתנה החלטה המאשרת את הסתלקות התובע מבקשת התביעה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

5. להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

א. ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחותיו (להלן: "התובע").

לטענת התובע, הבנק נוהג לגבות עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות, גם במועד הארכת תוקף הערבות, בניגוד לנהלי הבנק ולמערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו.

סכום הנזק האישי שנגרם לתובע, לטענתו, מסתכם בכ- 2,215 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל לקוחות הבנק בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובע בכ- 24 מיליון ש"ח.

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

ב. ביום 15 בדצמבר 2016 הוגשה תביעה בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה, כנגד הבנק וכנגד החברה האם, על ידי מפרק של שתי חברות אוסטרליות, התובע מהבנק החזר בסך של כ-11 מיליון דולר אוסטרלי בגין חשבונותיהן של שתי החברות שבפירוק. כתב התביעה נמסר לבנק ביום 4 בספטמבר 2017. לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד מסירת כתב התביעה לבנק, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

ביום 15 ביוני 2017 (בעקבות בקשה לבית המשפט באוסטרליה, בהליך המתנהל בין רשות המיסים האוסטרלית וחברה הקשורה לחברות שצוינו לעיל), נתן בית משפט השלום בתל אביב צו, המתיר לעורך דין ישראלי לגבות עדויות וראיות משלושה מעובדי הבנק (חלקם לאחר שפרשו מעבודתם), וזאת בהתאם לבקשה לעזרה משפטית בין מדינות. בשלב זה נדחו מועדי מתן העדות למועד בלתי ידוע.

באותו עניין, ביום 14 בנובמבר 2017, נתן בית המשפט צו למסירת מסמכים המופנה לבנק. הבנק הגיש הודעת ערעור על ההחלטה ליתן צו כאמור, ולחילופין בקשת רשות ערעור (למען הזהירות) ובקשה לעיכוב ביצוע הצו.

ביום 12 בפברואר 2018, הושגה הסכמה בין הצדדים (שקיבלה תוקף פסק דין), במסגרתה נמחק הערעור מחד, וניתן עיכוב ביצוע לצו המצאת מסמכים, מאידך (שיעמוד בתוקפו עד לאחר שיחלף שבוע מהמועד בו תומצא לבנק החלטה חדשה של בית המשפט, שינתן לאחר שבית המשפט ידון ויכריע בעמדת הבנק).

ג. ביום 12 בדצמבר 2017, הוגשו כנגד הבנק ושלושה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים") תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחות הבנק ושלושה תובעים נוספים (להלן: "התובעים"), שנטלו מהבנקים הנתבעים הלוואות במסגרת "הקרן לעסקים קטנים" (המובטחות בחלקן בערבות המדינה), ונדרשו במסגרת התהליך לאישור ההלוואות, להעמיד בטוחה נוספת בגין חלק ההלוואות שלא הובטח בערבות כאמור.

לטענת התובעים, דרישת הבנקים הנתבעים להעמדת בטוחה כאמור, (שהוגדרה בכתב התביעה כ"פקדון פיקטיבי"), הינה פעולה אסורה, המהווה לדעתם "התנניית שירות בשירות", והריבית האפקטיבית על ההלוואה, הנגזרת מדפוס פעולה זו, עולה בכ- 33% על הריבית הנקובה בחוזה ההלוואה. בנוסף, לדעת התובעים שיעור הסיכון שנקבע להלוואות אלו על ידי הבנקים הנתבעים, עולה על שיעור הסיכון המקובל במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה, בניגוד למערכת ההסכמים בנושא זה, שנחתמו בין הבנקים הנתבעים למדינה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)**

5. פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן (המשך)

ג. תביעה מיום 12 בדצמבר 2017 (המשך)

סכום הריבית העודפת ששולמה על ידי לקוח הבנק (המהווה חלק מכלל התובעים), מוערך על ידי בלמעלה מ- 1,000 ש"ח, והסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המייצג לדעת התובע, את הריבית העודפת הכוללת ששולמה על ידי כלל לקוחות הבנק שנטלו הלוואות מסוג זה – מוערך על ידי בלמעלה מ-124 מיליון ש"ח.

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

ד. ביום 3 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי שניים מלקוחותיו של הבנק (להלן: "התובעים"), המנהלים בבנק חשבון משותף, עקב נזקים שנגרמו להם לטענתם, בשל הקפאת הפעילות בחשבון הבנק שלהם, לאחר שלא המציאו לבנק אישורים מסוימים שנדרשו על ידו.

לטענת התובעים דרישת הבנק מבוססת הן על מסמך "תנאי עסק כלליים לפתיחת חשבונות בנק וניהולם" (עליו חתמו), והן על נהלי הבנק שלא צורפו למסמך זה ולא הוצגו בפניהם בעת פתיחת חשבון הבנק.

הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין ההצגה החלקית לכאורה של טופסי פתיחת החשבון, כאמור, כולל הן נזקים כספיים והן נזקים לא ממוניים בגין "פגיעה באוטונומיה", ומוערך על ידם ב- 2,104 ש"ח.

סכום הנזק הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף לדעת התובעים את סך הנזק שנגרם ללקוחות הבנק בגין ה"פגיעה באוטונומיה", בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידם בכ- 139 מיליון ש"ח.

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה, את סיכוייה.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים
1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

31 במרץ 2018					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות (ואחרים)	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
2,036	-	-	630	-	1,406
-	-	-	-	-	-
9	-	-	9	-	-
15	-	-	15	-	-
1,766	-	-	1,444	322	-
3,826	-	-	2,098	322	1,406
סה"כ					
175	175	-	-	-	-
913	-	888	25	-	-
913	-	888	25	-	-
22	-	-	22	-	-
22	-	-	22	-	-
2,045	175	1,776	94	-	-
73	-	-	73	-	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}

חוזי FORWARD
חוזי אופציה לא סחירים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS ⁽³⁾

סה"כ

2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾

חוזי FORWARD

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים:
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾
סכומים שקוּזוּ במאזן
יתרה מאזנית של נכסים
בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁵⁾
סכומים שקוּזוּ במאזן
יתרה מאזנית של התחייבויות
בגין מכשירים נגזרים

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 293 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 47 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.3.2018 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1,136	-	-	527	-	609
-	-	-	-	-	-
7	-	-	7	-	-
2,020	-	-	1,459	561	-
3,163	-	-	1,993	561	609
סה"כ					
5	5	-	-	-	-
838	-	824	14	-	-
838	-	824	14	-	-
3	-	-	3	-	-
3	-	-	3	-	-
1,687	5	1,648	34	-	-
115	-	-	115	-	-
22	-	-	20	-	2
98	-	-	88	10	-
4	-	4	-	-	-
4	-	4	-	-	-
26	-	4	20	-	2
-	-	-	-	-	-
26	-	4	20	-	2
102	-	4	88	10	-
-	-	-	-	-	-
102	-	4	88	10	-

(ב) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

4. נגזרים ALM ^{(2),(1)}

חוזי FORWARD

חוזי אופציה לא סחירים

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

⁽³⁾ SWAPS

סה"כ

5. נגזרים אחרים ⁽⁴⁾

חוזי FORWARD

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים :

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סה"כ

6. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

3. נגזרים ALM ⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

4. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים

בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁵⁾⁽⁴⁾

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות

בגין מכשירים נגזרים

הערות :

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 496 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 59 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.3.2017 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי מטבע		חוזי סחורות	
שקל-מדד	אחר	חוץ	מניות	ואחרים	סך הכל
1,209	-	838	-	-	2,047
-	-	4	-	-	4
-	-	8	-	-	8
-	319	1,342	-	-	1,661
1,209	319	2,192	-	-	3,720
-	-	-	-	63	63
-	-	37	993	-	1,030
-	-	37	993	-	1,030
-	-	17	-	-	17
-	-	17	-	-	17
-	-	108	1,986	63	2,157
-	-	124	-	-	124
3	-	24	-	-	27
2	11	83	-	-	96
-	-	-	4	1	5
-	-	-	4	1	5
3	-	24	4	1	32
-	-	-	-	-	-
3	-	24	4	1	32
2	11	83	4	1	101
-	-	-	-	-	-
2	11	83	4	1	101

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים:

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

⁽³⁾Swaps

סה"כ

2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים:

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל⁽⁴⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים

בגין מכשירים נגזרים

⁽⁵⁾ שווי הוגן ברוטו שלילי

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות

בגין מכשירים נגזרים

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך 291 מיליוני ש"ח, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.

4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח.

5. מזה סך של 56 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2017 לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו).

ביאור 12- מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
2	14	-	12	28	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(3)	(12)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(3)	-	-	(3)	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
					- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
2	2	-	9	13	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
22	6	-	13	41	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
24	8	-	22	54	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	20	-	56	78	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(3)	(12)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(6)	-	-	(6)	- מכשירים פיננסיים
					- בטחון במזומן ששועבד
2	5	-	53	60	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

31 במרס 2017 (לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
2	10	-	14	26	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(2)	(11)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
					- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
2	1	-	12	15	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
25	6	-	15	46	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
27	7	-	27	61	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	36	-	64	102	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(2)	(11)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(10)	-	-	(10)	- מכשירים פיננסיים
					- בטחון במזומן ששועבד
2	17	-	62	81	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאור 12- מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
2	12	-	18	32	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :
-	(8)	-	(6)	(14)	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	(2)	-	-	(2)	- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן
2	2	-	12	16	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
26	4	-	15	45	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
28	6	-	27	61	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	33	-	66	101	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :
-	(8)	-	(6)	(14)	- מכשירים פיננסיים
-	(9)	-	-	(9)	- בטחון במזומן ששועבד
2	16	-	60	78	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

3. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
404	400	602	-	1,406
-	-	35	287	322
921	1,211	31	102	2,269
1,767	9	-	-	1,776
175	-	-	-	175
3,267	1,620	668	389	5,944
2,962	1,369	239	395	4,965
3,496	1,672	450	383	6,001

חוזי ריבית:	
שקל - מדד	
אחר	
חוזי מטבע חוץ	
חוזים בגין מניות	
חוזי סחורות ואחרים	
סך הכל	
31 במרס 2017 (לא מבוקר)	
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים וההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מהגדרות חד-חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- **"מגזר ניהול פיננסי"**: הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.

מדידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:

- הכנסות ריבית** - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:
- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
 - ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות לפי "מחיר מעבר".
 - "מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).
- על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם "מחיר מעבר" ספציפי לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק אלא בסיכון אשראי בלבד.
- רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ה"הון הפעיל" של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".
- הוצאות בגין הפסדי אשראי** - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.
- הכנסות תפעוליות** - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.
- הוצאות תפעוליות** - מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
96	30	3	-	155	26	11	-	4	292
(12)	-	-	(3)	(6)	(1)	(3)	(3)	(1)	(29)
84	30	3	(3)	149	25	8	(3)	3	263
(1)	(16)	(1)	4	(2)	(2)	1	4	(4)	-
83	14	2	1	147	23	9	1	(1)	263
30	1	6	1	38	8	2	-	19	98
113	15	8	2	185	31	11	1	18	361
3	-	-	-	13	(2)	-	-	-	14
89	10	7	4	112	14	5	-	6	230
92	10	7	4	125	12	5	-	6	244
21	5	1	(2)	60	19	6	1	12	117
8	2	1	(1)	21	7	2	-	4	41
13	3	-	(1)	39	12	4	1	8	76
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
13	3	-	(1)	39	12	4	1	9	77
8,704	4,256	440	15	11,110	3,037	1,522	8	9,759	34,155
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
8,526	4,247	427	5	10,980	3,060	1,532	7	-	24,110
22	-	-	-	160	47	35	-	-	264
59	45	-	-	17	-	-	-	-	76
8,602	4,281	502	4	11,121	3,091	1,469	20	-	24,307
8,683	4,326	502	4	11,298	3,138	1,504	20	-	24,647
10,777	-	-	-	7,367	1,334	3,943	4,151	-	29,062
244	-	19	10	309	39	13	1	1,998	2,614
11,021	-	19	1,500	7,676	1,373	3,956	4,152	1,998	31,676
10,970	-	-	-	7,376	1,351	4,343	4,143	-	29,705
6,419	2,727	466	6	10,353	3,805	1,880	21	570	23,054
6,454	2,763	469	6	10,382	3,849	1,879	29	630	23,229
3,434	-	-	1,412	2,095	567	1,878	826	-	10,212
74	14	2	-	140	22	8	-	-	-
9	-	-	1	7	1	1	1	-	-
83	14	2	1	147	23	9	1	-	-

מרכיבי הכנסות הריבית:

- מרווח מפעילות מתן אשראי
 - מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
87	24	3	-	141	24	12	-	6	270
(12)	-	-	(3)	(6)	(1)	(3)	(2)	(2)	(29)
75	24	3	(3)	135	23	9	(2)	4	241
1	(13)	(1)	4	(1)	(2)	1	4	(7)	-
76	11	2	1	134	21	10	2	(3)	241
28	1	5	1	37	8	2	-	7	83
104	12	7	2	171	29	12	2	4	324
5	1	-	-	21	5	1	-	-	32
88	11	6	5	107	13	5	1	7	226
93	12	6	5	128	18	6	1	7	258
11	-	1	(3)	43	11	6	1	(3)	66
4	-	-	(1)	16	4	3	1	(1)	26
7	-	1	(2)	27	7	3	-	(2)	40
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
7	-	1	(2)	27	7	3	-	(1)	41
7,960	3,799	387	19	10,214	2,791	1,584	6	9,543	32,117
-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
7,784	3,784	375	7	10,085	2,818	1,611	4	-	22,309
20	-	-	-	183	45	35	-	-	283
42	28	-	-	16	-	-	-	-	58
7,909	3,823	465	9	10,350	2,818	1,617	20	-	22,723
7,971	3,851	465	9	10,549	2,863	1,652	20	-	23,064
10,411	-	-	1,508	7,047	1,239	3,279	3,826	-	27,310
232	-	17	12	281	36	13	1	1,977	2,552
10,643	-	17	1,520	7,328	1,275	3,292	3,827	1,977	29,862
10,527	-	-	1,548	6,927	1,224	3,819	3,577	-	27,622
5,882	2,482	442	9	9,475	3,498	1,977	33	509	21,383
5,891	2,457	432	8	9,701	3,523	1,991	33	503	21,650
3,275	-	-	1,384	1,787	577	2,323	832	-	10,178
66	11	2	-	127	20	10	-	-	-
10	-	-	1	7	1	-	2	-	-
76	11	2	1	134	21	10	2	-	-

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13- מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
367	112	12	-	599	100	49	-	59	1,174	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(51)	-	-	(13)	(24)	(3)	(12)	(11)	(41)	(155)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
316	112	12	(13)	575	97	37	(11)	18	1,019	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
5	(60)	(3)	16	(9)	(8)	3	17	(24)	-	ריבית בין מגזרית
321	52	9	3	566	89	40	6	(6)	1,019	הכנסות ריבית, נטו
118	2	24	4	154	32	10	-	13	331	הכנסות שאינן מריבית
439	54	33	7	720	121	50	6	7	1,350	סך ההכנסות
17	3	-	-	86	13	3	-	-	119	הוצאות בגין הפסדי אשראי
349	39	27	15	423	54	21	3	24	889	הוצאות תפעוליות
366	42	27	15	509	67	24	3	24	1,008	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
73	12	6	(8)	211	54	26	3	(17)	342	רווח (הפסד) לפני מיסים
27	5	2	(3)	77	20	9	1	(7)	124	הפרשה למיסים על הרווח
46	7	4	(5)	134	34	17	2	(10)	218	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
46	7	4	(5)	134	34	17	2	(8)	220	רווח נקי (הפסד)
8,294	3,978	439	17	10,803	2,840	1,623	4	9,421	33,002	יתרה ממוצעת של נכסים:
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	מזה - חברות כלולות
8,117	3,967	426	6	10,677	2,864	1,640	2	-	23,306	- אשראי לציבור ⁽¹⁾
20	-	-	-	172	32	37	-	-	261	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
66	48	-	-	17	-	-	-	-	83	- חובות פגומים
8,465	4,148	492	4	10,997	3,012	1,469	-	-	23,947	- בפיגור מעל 90 יום
8,551	3,963	492	4	11,186	3,044	1,506	-	-	24,291	- אחר
10,573	-	-	1,442	7,266	1,334	3,582	3,903	-	28,100	סך הכל אשראי לציבור
236	-	18	10	285	38	14	2	1,981	2,566	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
10,809	-	18	1,452	7,551	1,372	3,596	3,905	1,981	30,666	- פקדונות הציבור
10,711	-	-	1,538	7,153	1,469	3,645	4,320	-	28,836	- אחר
6,127	2,579	448	8	9,915	3,577	1,969	21	526	22,143	סך הכל התחייבויות
6,384	2,691	464	6	10,324	3,762	1,881	12	511	22,880	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
3,236	-	-	1,385	1,903	585	2,276	785	-	10,170	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
284	52	9	-	539	85	37	-	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית:
37	-	-	3	27	4	3	6	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
321	52	9	3	566	89	40	6	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית	סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה**א. כללי**

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 13, לעיל). בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מההגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחתך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

הפעילות העסקית בבנק, סווגה לחמישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

- **מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":**

- **מגזר משקי בית** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.
- **מגזר בנקאות פרטית** - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח).

- **מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:**

- **מגזר בנקאות מסחרית** - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה, שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".
- כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דירור).

- **פעילות אחרת:**

- **מגזר ניהול פיננסי** - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).
- סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:
- **הוצאות תפעוליות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לשיוך מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.

למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 13א' לעיל.

מכיוון שהגדרת מגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מההגדרות שנקבעו ב"תיקון להוראה" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)						
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
84	118	61	(3)	3	263	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
(1)	1	-	4	(4)	-	- מחיצוניים - בין מגזרי
83	119	61	1	(1)	263	סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית
-	-	-	-	17	17	הכנסות מימון שאינן מריבית
83	119	61	1	16	280	סך הכל הכנסות מימון
30	34	14	1	2	81	עמלות והכנסות אחרות
113	153	75	2	18	361	סך ההכנסות
3	13	(2)	-	-	14	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
89	98	33	4	6	230	הוצאות תפעוליות ואחרות
92	111	31	4	6	244	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
21	42	44	(2)	12	117	רווח (הפסד) לפני מיסים
8	15	15	(1)	4	41	הפרשה למיסים על הרווח
13	27	29	(1)	8	76	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	1	1	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
13	27	29	(1)	9	77	רווח (הפסד) נקי
8,656	7,920	7,805	15	9,759	34,155	יתרה ממוצעת של נכסים
8,400	7,638	7,706	5	-	23,749	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
10,777	6,500	10,370	1,415	-	29,062	יתרה ממוצעת של פקדונות
8,596	7,858	7,831	4	-	24,289	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
74	113	57	-			מרכיבי הכנסות ריבית:
9	6	4	1			מרווח מפעילות מתן אשראי
83	119	61	1			מרווח מפעילות קבלת פקדונות
						סך הכל הכנסות ריבית

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)					
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו					
75	112	53	(3)	4	241
מחיצוניים					
1	1	1	4	(7)	-
מגזרי					
76	113	54	1	(3)	241
סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית					
-	-	-	-	2	2
הכנסות מימון שאינן מריבית					
76	113	54	1	(1)	243
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון					
28	34	13	1	5	81
עמלות והכנסות אחרות					
104	147	67	2	4	324
סך ההכנסות					
5	23	4	-	-	32
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
88	96	30	5	7	226
הוצאות תפעוליות ואחרות					
93	119	34	5	7	258
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות					
11	28	33	(3)	(3)	66
רווח (הפסד) לפני מיסים					
4	11	13	(1)	(1)	26
הפרשה למיסים על הרווח					
7	17	20	(2)	(2)	40
רווח (הפסד) לאחר מיסים					
-	-	-	-	1	1
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה					
7	17	20	(2)	(1)	41
רווח נקי (הפסד)					
יתרה ממוצעת של נכסים					
7,903	7,484	7,168	19	9,543	32,117
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו					
7,654	7,214	7,082	7	-	21,957
יתרה ממוצעת של פקדונות					
10,411	6,296	9,182	1,421	-	27,310
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה					
7,859	7,522	7,327	9	-	22,717
מרכיבי הכנסות ריבית:					
66	107	50	-	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי					
10	6	4	1	-	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
76	113	54	1	-	-
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות (הוצאות) מריבית, נטו					
316	475	223	(13)	18	1,019
5	1	2	16	(24)	-
- מחיצוניים					
- בין מגזרי					
321	476	225	3	(6)	1,019
-	1	1	-	8	10
סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית					
הכנסות מימון שאינן מריבית					
321	477	226	3	2	1,029
118	139	55	4	5	321
סך הכל הכנסות מימון					
עמלות והכנסות אחרות					
439	616	281	7	7	1,350
סך ההכנסות					
17	82	20	-	-	119
349	375	126	15	24	889
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
הוצאות תפעוליות ואחרות					
366	457	146	15	24	1,008
סך ההוצאות התפעוליות והאחרות					
73	159	135	(8)	(17)	342
27	58	49	(3)	(7)	124
רווח (הפסד) לפני מיסים					
הפרשה למיסים על הרווח					
46	101	86	(5)	(10)	218
רווח (הפסד) לאחר מיסים					
-	-	-	-	2	2
חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה					
46	101	86	(5)	(8)	220
רווח (הפסד) נקי לשנה					
8,254	7,926	7,384	17	9,421	33,002
יתרה ממוצעת של נכסים					
8,000	7,655	7,293	6	-	22,954
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור					
10,573	6,451	9,710	1,366	-	28,100
יתרה ממוצעת של פקדונות					
8,463	7,623	7,849	4	-	23,939
אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה					
284	452	210	-	-	-
מרכיבי הכנסות הריבית:					
37	24	15	3	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי					
321	476	225	3	-	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
סך הכל הכנסות ריבית					

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
296	19	62	377	-	377
11	-	3	14	-	14
(22)	-	(16)	(38)	-	(38)
15	-	13	28	-	28
(7)	-	(3)	(10)	-	(10)
300	19	62	381	-	381
21	-	2	23	-	23

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
27	1	4	32	-	32
(45)	(1)	(17)	(63)	-	(63)
14	-	14	28	-	28
(31)	(1)	(3)	(35)	-	(35)
296	17	60	373	-	373
24	-	2	26	-	26

יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף התקופה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
300	17	59	376	-	376
102	3	14	119	-	119
(160)	(1)	(57)	(218)	-	(218)
54	-	46	100	-	100
(106)	(1)	(11)	(118)	-	(118)
296	19	62	377	-	377
23	-	2	25	-	25

יתרת הפרשה לתחילת השנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה לסוף השנה*

*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12,800	-	35	12,835	674	13,509
36	4,332	-	4,368	-	4,368
3,160	-	4,284	7,444	-	7,444
15,996	4,332	4,319	24,647	674	25,321
224	-	1	225	-	225
-	4	-	4	-	4
55	15	59	129	-	129
279	19 ⁽²⁾	60	358	-	358

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור
- אחרסך הכל חובות⁽¹⁾הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור
- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 15 מיליוני ש"ח.

3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 13,245 מיליוני ש"ח. ההפרשה בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
מסחרי	לדיור	אחר	אשראי לציבור		סך הכל
			סך הכל	בנקים וממשלות	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

12,153	-	42	12,195	583	12,778	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾
71	3,855	-	3,926	-	3,926	שנבדקו על בסיס קבוצתי - לפי עומק הפיגור - אחר
2,931	-	4,012	6,943	-	6,943	
15,155	3,855	4,054	23,064	583	23,647	סך הכל חובות ⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
221	-	1	222	-	222	שנבדקו על בסיס פרטני
-	3	-	3	-	3	שנבדקו על בסיס קבוצתי - לפי עומק הפיגור - אחר
51	14	57	122	-	122	
272	17 ⁽²⁾	58	347	-	347	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
מסחרי	לדיור	אחר	אשראי לציבור		סך הכל
			סך הכל	בנקים וממשלות	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

12,597	-	36	12,633	513	13,146	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾
50	4,198	-	4,248	-	4,248	שנבדקו על בסיס קבוצתי - לפי עומק הפיגור - אחר
3,139	-	4,271	7,410	-	7,410	
15,786	4,198	4,307	24,291	513	24,804	סך הכל חובות ⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
218	-	1	219	-	219	שנבדקו על בסיס פרטני
-	4	-	4	-	4	שנבדקו על בסיס קבוצתי - לפי עומק הפיגור - אחר
55	15	59	129	-	129	
273	19 ⁽²⁾	60	352	-	352	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום 31.3.2017 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2017-זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 14 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 15 מיליון ש"ח).
3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 12,495 מיליון ש"ח (31.12.2017 - 12,885 מיליון ש"ח). ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך):

31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
10	2	2,217	25	29	2,163	פעילות בישראל:
-	-	1,929	-	62	1,867	ציבור - מסחרי:
2	-	541	-	3	538	בינוי ונדל"ן - בינוי
49	15	11,037	170	138	10,729	- פעילות בנדל"ן
61	17	15,724	195	232	15,297	שירותים פיננסיים
26	45	4,305	71 ⁽⁶⁾	-	4,234	אחר
44	14	4,316	32	22	4,262	סך הכל מסחרי
131	76	24,345	298	254	23,793	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	281	-	-	281	- אחר
131	76	24,626	298	254	24,074	סך הכל ציבור בישראל
						בנקים בישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
-	-	24	-	-	24	ציבור - מסחרי:
-	-	248	-	10	238	בינוי ונדל"ן
-	-	272	-	10	262	מסחרי אחר
-	-	27	-	-	27	סך הכל מסחרי
-	-	3	-	-	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	302	-	10	292	- אחר
-	-	393	-	-	393	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	695	-	10	685	בנקים בחו"ל
131	76	24,647	298	264	24,085	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	674	-	-	674	סך הכל ציבור
131	76	25,321	298	264	24,759	סך הכל בנקים
						סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15ב' (3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 35 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכלול בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2017						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
28	3	1,911	22	23	1,866	פעילות בישראל:
2	-	1,876	1	55	1,820	ציבור - מסחרי:
-	-	458	-	3	455	בינוי ונדל"ן - בינוי
47	13	10,587	107	157	10,323	- פעילות בנדל"ן
77	16	14,832	130	238	14,464	שירותים פיננסיים
28	28	3,824	57 ⁽⁶⁾	-	3,767	אחר
43	14	4,051	31	20	4,000	סך הכל מסחרי
148	58	22,707	218	258	22,231	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	380	-	-	380	- אחר
148	58	23,087	218	258	22,611	סך הכל ציבור בישראל
						בנקים בישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
-	-	15	-	-	15	ציבור - מסחרי:
-	-	308	14	25	269	בינוי ונדל"ן
-	-	323	14	25	284	מסחרי אחר
1	-	31	-	-	31	סך הכל מסחרי
-	-	3	-	-	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1	-	357	14	25	318	- אחר
-	-	203	-	-	203	סך הכל ציבור בחו"ל
1	-	560	14	25	521	בנקים בחו"ל
149	58	23,064	232	283	22,549	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	583	-	-	583	סך הכל ציבור
149	58	23,647	232	283	23,132	סך הכל בנקים
						סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15ב' (3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 35 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכלול בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾	
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
9	3	2,173	24	30	2,119
1	-	1,856	1	33	1,822
-	-	525	-	3	522
48	13	10,939	131	164	10,644
סך הכל מסחרי					
58	16	15,493	156	230	15,107
25	48	4,170	74 ⁽⁶⁾	-	4,096
47	18	4,304	36	20	4,248
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
-	-	-	-	-	-
130	82	23,967	266	250	23,451
-	-	239	-	-	239
130	82	24,206	266	250	23,690
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
-	-	25	-	-	25
-	-	268	-	11	257
סך הכל מסחרי					
-	-	293	-	11	282
1	1	28	1	-	27
-	-	3	-	-	3
1	1	324	1	11	312
-	-	274	-	-	274
1	1	598	1	11	586
סך הכל פעילות בחו"ל					
131	83	24,291	267	261	23,763
-	-	513	-	-	513
131	83	24,804	267	261	24,276
סך הכל					

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15(ב)(ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 35 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיר בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם. הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי. במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2018

(לא מבוקר)				שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיר	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.3	-	0.3	0.2	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
1.5	-	0.5	1.1	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
2.7	1.6	1.3	2.3	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי
0.5	1.6	1.3	0.8	

31 בדצמבר 2017

(מבוקר)				שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיר	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.6	0.1	0.3	0.5	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
1.5	-	0.5	1.1	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
2.5	1.8	1.3	2.2	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי
0.5	1.8	1.5	0.9	

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. ברבע הראשון של שנת 2018 נרשמה ירידה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. לפיכך, ומכיוון שחלק מהפרמטרים האחרים, מצביעים על יציבות או שיפור, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חלה הרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

31 במרץ 2018					
(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים אחרים	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
185	29	13	4	16	בינוי ונדל"ן - בינוי
74	62	25	1	37	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
552	138	39	31	99	אחר
820	232	77	39	155	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
181	22	7	1	15	- אחר
1,001	254	84	40	170	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,001	254	84	40	170	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
29	10	10	-	-	אחר
29	10	10	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
29	10	10	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,030	264	94	40	170	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,030	264	94	40	170	סך הכל ⁽³⁾
					3. מזה:
254	168	53	32	115	- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
163	136	44	15	92	- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2017					
(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
210	23	13	6	10	בינוי ונדל"ן - בינוי
69	55	40	4	15	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
570	157	59	40	98	אחר
858	238	112	53	126	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
192	20	17	-	3	- אחר
1,050	258	129	53	129	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,050	258	129	53	129	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
31	25	5	6	20	אחר
31	25	5	6	20	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
31	25	5	6	20	סך הכל פעילות בחו"ל
1,081	283	134	59	149	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,081	283	134	59	149	סך הכל ⁽³⁾
3. מזה:					
261	202	79	50	123	- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
140	115	76	6	39	- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
187	30	12 ⁽³⁾	6	18 ⁽³⁾
45	33	29	-	4
9	3	-	3	3
581	164	45 ⁽³⁾	32	119 ⁽³⁾
822	230	86	41	144
-	-	-	-	-
183	20	10 ⁽³⁾	-	10 ⁽³⁾
1,005	250	96	41	154
-	-	-	-	-
1,005	250	96	41	154
-	-	-	-	-
30	11	11	-	-
30	11	11	-	-
-	-	-	-	-
30	11	11	-	-
1,035	261	107 ⁽³⁾	41	154 ⁽³⁾
-	-	-	-	-
1,035	261	107	41	154
277	193	57 ⁽³⁾	33	136 ⁽³⁾
158	129	47 ⁽³⁾	12	82 ⁽³⁾

פעילות בישראל:

ציבור מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך כל הציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל

ציבור מסחרי:

בינוי ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל⁽⁴⁾

4. מזה:

- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

- חובות בארגון מחדש

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

3. סווג מחדש.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			פעילות בישראל: ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן: - בינוי - פעילות בנדל"ן שירותים פיננסיים אחר סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור - אחר סך הכל ציבור בישראל בנקים בישראל סך הכל פעילות בישראל פעילות בחו"ל: ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן אחר סך הכל ציבור בחו"ל בנקים בחו"ל סך הכל פעילות בחו"ל סך הכל ציבור סך הכל בנקים סך הכל
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾			
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	26	-	-	31	
-	-	58	-	-	66	
-	-	3	-	-	3	
1	1	177	1	1	149	
1	1	264	1	1	249	
-	-	-	-	-	-	
-	-	21	-	-	23	
1	1	285	1	1	272	
-	-	-	-	-	-	
1	1	285	1	1	272	
-	-	-	-	-	-	
-	-	29	-	-	11	
-	-	29	-	-	11	
-	-	-	-	-	-	
-	-	29	-	-	11	
1	1	314	1	1	283	
-	-	-	-	-	-	
1	1	314	1	1	283	

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 בסך של 3 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 4 מיליון ש"ח).
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
(מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾		
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
-	1	38
-	1	39
-	-	3
2	3	208
2	5	288
-	-	-
-	-	26
2	5	314
-	-	-
2	5	314
-	-	-
-	-	23
-	-	23
-	-	-
-	-	23
2	5	337
-	-	-
2	5	337

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן:
- בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2017 בסך של 14 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 ועד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾
פעילות בישראל:				
ציבור - מסחרי:				
12	-	-	3	15
7	-	-	5	12
-	-	-	-	-
50	-	1	33	84
69	-	1	41	111
13	-	-	8	21
82	-	1	49	132
-	-	-	-	-
82	-	1	49	132
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל:				
ציבור - מסחרי:				
-	-	-	-	-
-	-	-	4	4
-	-	-	4	4
-	-	-	-	-
-	-	-	4	4
82	-	1	53	136
-	-	-	-	-
82	-	1	53	136
סך הכל				

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2017				
(לא מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 ועד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾
פעילות בישראל:				
ציבור - מסחרי:				
5	-	-	3	8
6	-	-	6	12
-	-	-	-	-
33	-	1	36	70
44	-	1	45	90
9	-	1	9	19
53	-	2	54	109
-	-	-	-	-
53	-	2	54	109
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל:				
ציבור - מסחרי:				
-	-	-	-	-
1	-	-	5	6
1	-	-	5	6
-	-	-	-	-
1	-	-	5	6
54	-	2	59	115
-	-	-	-	-
54	-	2	59	115

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור		אינו צובר ריבית
		30 יום עד 89 יום	90 יום ומעלה	
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
14	4	-	-	10
13	5	-	-	8
-	-	-	-	-
79	31	3	-	45
אחר				
106	40	3	-	63
19	8	-	-	11
סך הכל מסחרי				
125	48	3	-	74
-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר				
125	48	3	-	74
סך כל הציבור בישראל				
-	-	-	-	-
בנקים בישראל				
125	48	3	-	74
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
-	-	-	-	-
4	4	-	-	-
אחר				
4	4	-	-	-
סך הכל ציבור בחו"ל				
-	-	-	-	-
בנקים בחו"ל				
4	4	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל				
129	52	3	-	74
סך הכל ציבור				
-	-	-	-	-
סך הכל בנקים				
129	52	3	-	74
סך הכל				

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾
22	3	3	28	3	3
1	1	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-
108	15	15	84	9	9
132	19	19	112	12	12
-	-	-	-	-	-
237	7	6	258	5	4
369	26	25	370	17	16
-	-	-	-	-	-
369	26	25	370	17	16
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
שירותים פיננסיים					
אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
- אחר					
סך הכל ציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו			
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
(מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
80	14	13	בינוי ונדל"ן - בינוי
4	5	5	- פעילות בנדל"ן
2	-	-	שירותים פיננסיים
344	48	47	אחר
430	67	65	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
889	17	14	- אחר
1,319	84	79	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
1,319	84	79	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
-	-	-	בינוי נדל"ן
-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	סך הכל מסחרי
1	-	-	אנשים פרטיים
1	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים בחו"ל
1	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,320	84	79	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
1,320	84	79	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשל⁽³⁾

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
2	23	-	4	11	1
4	5	1	1	2	1
-	-	-	-	-	-
7	88	1	19	33	2
13	116	2	24	46	4
-	-	-	-	-	-
3	187	1	42	50	-
16	303	3	66	96	4
-	-	-	-	-	-
16	303	3	66	96	4

פעילות בישראל:

ציבורי - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבורי - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיוור

31 במרס 2018					שיעבוד ראשון -	
(לא מבוקר)						
יתרת הלוואה לדיוור						
סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: ריבית משתנה	סך הכל	מרכיבים נדחים	ללא מרכיבים נדחים		שיעור המימון ⁽²⁾
221	2,203	3,246	99	3,147	עד 60%	-
55	706	1,032	4	1,028	מעל 60%	-
-	1	54	-	54		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
276	2,910	4,332	103	4,229		סך הכל

31 במרס 2017						שיעבוד ראשון -
(לא מבוקר)						
יתרת הלוואה לדיוור						
סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: ריבית משתנה	סך הכל	מרכיבים נדחים	ללא מרכיבים נדחים	שיעור המימון ⁽²⁾	
190	1,968	2,831	98	2,733	עד 60%	-
44	669	975	14	961	מעל 60%	-
-	2	49	1	48		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
234	2,639	3,855	113	3,742		סך הכל

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיוור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
עד 60%	3,030	106	3,136	2,139	189
מעל 60%	1,003	6	1,009	693	45
	53	-	53	1	-
	4,086	112	4,198	2,833	234
					סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. סינדיקציות של הלוואות

ההרכב (במיליוני ש"ח)

31.12.2017 (מבוקר)		31.3.2017 (לא מבוקר)		31.3.2018 (לא מבוקר)		
חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	
192	288	102	153	215	322	אשראי לציבור
9	14	5	7	14	21	סיכון אשראי חוץ מאזניים**
201	302	107	160	229	343	סך הכל סיכון אשראי

* הנתונים באשר להלוואות בסינדיקציה מתייחסים לאשראי מסחרי שניתן ביוזמת הבנק במסגרת ה"ק"ר לעידוד עסקים קטנים" המובטחות בחלקן בערבות מדינה. ההלוואות ללקוחות במסגרת ק"ר זו, ניתנו על ידי הבנק בשיתוף גוף מוסדי (כמתחייב מתנאי המכרז שפורסם על ידי משרד האוצר).

** סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)		31 במרס 2017 (לא מבוקר)		31 במרס 2018 (לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽³⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	
-	84	-	60	1	85	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי אשראי תעודות
5	299	6	300	5	270	ערבויות להבטחת אשראי
1	1,379	1	1,170	-	1,317	ערבויות לרוכשי דירות
11	902	10	825	9	981	ערבויות והתחייבויות אחרות
1	853	1	816	1	855	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*
5	1,388	5	1,340	5	1,504	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	494	-	734	-	441	התחייבויות להוצאת ערבויות
2	726	3	957	2	734	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלוואה לדור.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018						
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾		פריטים		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל	
נכסים						
4,997	237	339	126	-	5,699	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,559	496	1,007	126	13	4,201	ניירות ערך
22,066	1,674	361	188	-	24,289	אשראי לציבור, נטו
-	2	-	-	5	7	השקעה בחברות כלולות
-	-	-	-	359	359	בניינים וציוד
4	3	6	7	4	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
351	3	-	-	85	439	נכסים אחרים
29,977	2,415	1,713	447	466	35,018	סך הכל נכסים
התחייבויות						
25,425	2,159	1,620	501	-	29,705	פקדונות הציבור
66	-	75	9	-	150	פקדונות מבנקים
111	-	23	-	-	134	פקדונות הממשלה
354	667	-	-	-	1,021	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
13	47	9	5	4	78	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,331	12	4	7	30	1,384	התחייבויות אחרות
27,300	2,885	1,731	522	34	32,472	סך הכל התחייבויות
2,677	(470)	(18)	(75)	432	2,546	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
(1,199)	1,124	24	51	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
3	-	(3)	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,481	654	3	(24)	432	2,546	סך הכל כללי
3	-	(3)	-	-	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2017						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	⁽¹⁾ מטבע חוץ		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
2,958	-	99	169	368	2,322	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,122	13	118	881	1,563	3,547	ניירות ערך
22,717	-	171	478	1,736	20,332	אשראי לציבור, נטו
10	8	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
363	363	-	-	-	-	בניינים וציוד
21	3	3	3	1	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
377	48	-	-	8	321	נכסים אחרים
32,568	435	391	1,531	3,678	26,533	סך הכל נכסים
התחייבויות						
27,622	-	586	1,983	2,443	22,610	פקדונות הציבור
227	-	11	68	-	148	פקדונות מבנקים
148	-	-	26	-	122	פקדונות הממשלה
921	-	-	-	668	253	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
101	3	2	6	58	32	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,251	32	4	8	12	1,195	התחייבויות אחרות
30,270	35	603	2,091	3,181	24,360	סך הכל התחייבויות
2,298	400	(212)	(560)	497	2,173	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	195	581	325	(1,101)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,298	400	(17)	15	822	1,078	סך הכל כללי
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

מבוקר (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017

סך הכל						נכסים
פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
סך הכל						
4,339	-	119	207	236	3,777	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,076	12	125	951	636	3,352	ניירות ערך
23,939	-	170	363	1,703	21,703	אשראי לציבור, נטו
6	4	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
351	351	-	-	-	-	בניינים וציוד
27	4	11	-	2	10	נכסים בגין מכשירים נגזרים
399	15	-	-	3	381	נכסים אחרים
34,137	386	425	1,521	2,582	29,223	סך הכל נכסים
						התחייבויות
28,836	-	493	1,747	2,225	24,371	פקדונות הציבור
200	-	9	74	-	117	פקדונות מבנקים
140	-	-	23	-	117	פקדונות הממשלה
1,026	-	-	-	669	357	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
101	4	10	3	53	31	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,361	30	14	7	13	1,297	התחייבויות אחרות
31,664	34	526	1,854	2,960	26,290	סך הכל התחייבויות
						הפרש
2,473	352	(101)	(333)	(378)	2,933	
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
						מכשירים נגזרים
-	-	80	361	922	(1,363)	(למעט אופציות)
-	-	-	(4)	-	4	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,473	352	(21)	24	544	1,574	סך הכל כללי
						אופציות בכסף נטו
-	-	-	(4)	-	4	(סכום נקוב מהוון)
						אופציות מחוץ לכסף נטו
-	-	-	-	-	-	(סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

השקעה בניירות ערך והתחייבויות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחר את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל, שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)**ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)****(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים) (המשך):**

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחשוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי, לרבות סיכון האשראי של צד נגדי (CVA). סיכון האשראי של צד נגדי מבוסס על מרווחי האשראי של חוזי CDS סחירים של הצד הנגדי לעסקה (במידה וקיימים כאלה), או על מרווחים המבוססים על דירוג האשראי של הלקוח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	שווי הוגן רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5,699	5,231	-	488	5,719
4,201	3,061	1,150	13	4,224
24,289	-	1	24,695	24,696
24	4	12	8	24
2	-	-	2	2
41	-	3	38	41
34,256 ⁽⁵⁾	8,296	1,166	25,244	34,706
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽⁴⁾				
אשראי לציבור, נטו				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
הלוואה לחברה כלולה				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך הכל נכסים פיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
29,705	-	21,936	8,008	29,944
150	-	150	-	150
134	-	112	26	138
1,021	261	11	825	1,097
78	4	25	49	78
836	-	-	836	836
31,924 ⁽⁵⁾	265	22,234	9,744	32,243
סך הכל התחייבויות פיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
21	-	-	21	21
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה נכסים בסך 9,301 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,734 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 במרס 2017				
(לא מבוקר)				
סך הכל מיליוני ש"ח	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ⁽³⁾ מיליוני ש"ח	רמה 2 ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	רמה 1 ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,971	312	-	2,659	2,958
6,148	13	1,079	5,056	6,122
22,714	22,691	2	21	22,717
21	10	7	4	21
2	2	-	-	2
47	41	6	-	47
31,903	23,069	1,094	7,740	31,867 ⁽⁵⁾
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽⁴⁾				
אשראי לציבור, נטו				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
הלוואה לחברה כלולה				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך הכל נכסים פיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור				
פקדונות מבנקים				
פקדונות הממשלה				
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
סך הכל התחייבויות פיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה נכסים בסך 8,691 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,070 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
שווי הוגן				יתרה	
סך הכל	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
4,355	366	-	3,989	4,339	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,101	12	1,115	3,974	5,076	ניירות ערך ⁽⁴⁾
24,302	24,281	1	20	23,939	אשראי לציבור, נטו
27	13	10	4	27	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
71	67	4	-	71	נכסים פיננסיים אחרים
33,858	24,741	1,130	7,987	33,454 ⁽⁵⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
29,068	7,162	21,906	-	28,836	פקדונות הציבור
200	-	200	-	200	פקדונות מבנקים
144	27	117	-	140	פקדונות הממשלה
1,114	837	11	266	1,026	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
101	55	42	4	101	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
802	802	-	-	802	התחייבויות פיננסיות אחרות
31,429	8,883	22,276	270	31,105 ⁽⁵⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
20	20	-	-	20	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה נכסים בסך 8,976 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,807 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
206	-	-	-	206	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
					• אגרות חוב
3,358	-	-	614	2,744	- של ממשלת ישראל
491	-	-	491	-	- של ממשלות זרות
31	-	-	28	3	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
18	-	-	-	18	• אגרות חוב - ממשלתיות
3,898	-	-	1,133	2,765	סך הכל ניירות ערך
-	-	-	-	-	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- בגין נגזרים משובצים
1	-	-	1	-	סה"כ אשראי לציבור
3	-	-	3	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים :
3	-	3	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
2	-	-	2	-	- אחר
14	-	5	9	-	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
1	-	-	1	-	• חוזי סחורות ואחרים
24	-	8	12	4	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,132	-	8	1,149	2,975	סך הכל נכסים
					התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :
					• חוזי ריבית :
2	-	2	-	-	- שקל מדד
10	-	-	10	-	- אחר
61	-	47	14	-	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
1	-	-	1	-	• חוזי סחורות ואחרים
78	-	49	25	4	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
78	-	49	25	4	סך הכל התחייבויות

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2017 (לא מבוקר)				
מידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) מיליוני ש"ח	נתונים נצפים אחרים (רמה 2) מיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים (רמה 3) מיליוני ש"ח	השפעת הסכמי קיזוז מיליוני ש"ח	יתרה מאזנית מיליוני ש"ח
285	-	-	-	285
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
• אגרות חוב				
4,634	555	-	-	5,189
- של ממשלת ישראל				
-	406	-	-	406
- של ממשלות זרות				
-	-	-	-	-
- של מוסדות פיננסיים בישראל				
110	94	-	-	204
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
2	-	-	-	2
• אגרות חוב - ממשלתיות				
-	6	-	-	6
- אחרות				
4,746	1,061	-	-	5,807
סך הכל ניירות ערך				
21	-	-	-	21
אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך				
-	2	-	-	2
- בגין נגזרים משובצים				
21	2	-	-	23
סה"כ אשראי לציבור				
-	6	-	-	6
נכסים פיננסיים אחרים				
-	-	2	-	2
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	-	-	-
• חוזי ריבית - שקל מדד				
-	-	-	-	-
- אחר				
-	7	8	-	15
• חוזי מטבע חוץ				
4	-	-	-	4
• חוזים בגין מניות				
4	7	10	-	21
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים				
5,056	1,076	10	-	6,142
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
-	1	-	-	1
התחייבויות פיננסיות אחרות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
-	-	-	-	-
- שקל מדד				
-	10	-	-	10
- אחר				
-	29	58	-	87
• חוזי מטבע חוץ				
4	-	-	-	4
• חוזים בגין מניות				
4	39	58	-	101
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
4	40	58	-	102
סך הכל התחייבויות				

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	השפעות	יתרה מאזנית	
מצוטטים בשוק	אחרים	(רמה 3)	הסכמי קיזוז	מיליוני ש"ח	
פעיל (רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
163	-	-	-	163	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
3,692	588	-	-	4,280	ניירות ערך זמינים למכירה
-	453	-	-	453	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	- של ממשלות זרות
					- של מוסדות פיננסיים בישראל
-	55	-	-	55	- אחרות
2	-	-	-	2	ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	• אגרות חוב - ממשלתיות
					- אחרות
3,694	1,096	-	-	4,790	סך הכל ניירות ערך
20	-	-	-	20	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
-	1	-	-	1	- בגין נגזרים משובצים
20	1	-	-	21	סה"כ אשראי לציבור
-	4	-	-	4	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
-	-	3	-	3	- שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
-	9	10	-	19	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
-	1	-	-	1	• חוזי סחורות ואחרים
4	10	13	-	27	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,881	1,111	13	-	5,005	סך הכל נכסים
					התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
-	-	2	-	2	- שקל מדד
-	11	-	-	11	- אחר
-	30	53	-	83	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
-	1	-	-	1	• חוזי סחורות ואחרים
4	42	55	-	101	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4	42	55	-	101	סך הכל התחייבויות

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	1	(1)	1	1
(43)	(42)	(6)	7	(1)
(42)	(41)	(7)	8	-

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
 • חוזי ריבית
 • חוזי מטבע חוץ
 סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4	2	-	(2)	(2)
(51)	(50)	(2)	3	(1)
(47)	(48)	(2)	1	(3)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
 • חוזי ריבית
 • חוזי מטבע חוץ
 סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4	1	(2)	(1)	(1)
(51)	(43)	(14)	22	6
(47)	(42)	(16)	21	5

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
 • חוזי ריבית
 • חוזי מטבע חוץ
 סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
 2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2018					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון ניירות ערך
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	96	96	-	-	
-	10	10	-	-	
-	106	106	-	-	סך הכל

31 במרס 2017					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(2)	81	81	-	-	ניירות ערך
-	10	10	-	-	
(2)	91	91	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2017					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(9)	68	68	-	-	ניירות ערך
-	10	10	-	-	
(9)	78	78	-	-	סך הכל

* סווג מחדש.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"
1. מידע כמותי

31 במרס 2018					אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
(לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	96	ניירות ערך
		שווי החברה	הערכת שווי	10	התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
4.0	2.8 - 4.5	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	- חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.0 - 0.8	סיכון אשראי צד נגדי	מודל דירוג	5	- חוזי מטבע חוץ

31 במרס 2017 (לא מבוקר)					אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	81	
		שווי החברה	הערכת שווי	10 ⁽³⁾	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
1.4	0.3 - 3.0	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	2	- חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.0 - 1.5	סיכון אשראי צד נגדי	מודל דירוג	8	- חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח			מיליוני ש"ח	
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	68	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
(0.9)	0.6 - (2.0)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	- חוזי ריבית - שקל מדד
(2.0)	(2.0) - (2.0)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(43)	- חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0 - 3.7	סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		

1. ממוצע משוקלל.

2. עד שנה.

3. סווג מחדש.

2. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים

עמוד

תוכן עניינים

182.....	חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת
182.....	1. הדירקטוריון וההנהלה
182.....	2. המבקרת הפנימית
182.....	3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
182.....	חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק
182.....	4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
182.....	5. הון אנושי
183.....	6. הסכמים מהותיים
183.....	7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
185.....	8. דירוג אשראי
186.....	חלק ג' - נספחים לדוח
187.....	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת**1. הדירקטוריון וההנהלה****מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון**

ברבעון הראשון של שנת 2018 קיים הדירקטוריון 3 ישיבות. בנוסף, התקיימו 15 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית**פרטי המבקרת הפנימית**

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. ברבעון הראשון של שנת 2018 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 23 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 12 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין הבנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק**4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק**

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6א' להלן. בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי**א. הסכמי עבודה בבנק**

מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

ב. סינוף

בסוף הרבעון הראשון של שנת 2018 מנה הבנק 76 סניפים (31.12.2017 - 77 סניפים).

6. הסכמים מהותיים

א. הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.

במהלך שנת 2017 גיבשו הצדדים, בסיוע מומחה חיצוני מתווה להסכם תמחור חדש, ולמנגנון חישוב עלות שירותי המחשב.

למידע נוסף באשר למתווה שגובש כאמור - ראה פרק 9'א' בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

ב. תוכנית להעתקת הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות

במסגרת צעדי ההתייעלות הננקטים על ידי הבנק ובמטרה לשפר את עבודת ההנהלה, חתם הבנק ביחד עם החברה האם וחברות נוספות בקבוצת דיסקונט ביום 27 ביוני 2016 על הסכם, במסגרתו רכשה הקבוצה מעיריית ראשון לציון קרקע בשטח של 20 דונם המיועדים להקמת מבנים שישימשו את ההנהלה, המטה ויחידות תפעוליות אחרות.

לפרטים נוספים באשר למיזם זה - ראה פרק 27'ב' בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2017.

7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

א. חקיקה בתחום כרטיסי האשראי

(1) מתווה להפחתת "העמלה הצולבת"

שיעור העמלה הצולבת הנוכחי השורר בשוק כרטיסי האשראי (0.7%), נקבע בהסדר שגובש בשנת 2012 בין שלושת חברות כרטיסי האשראי, במעורבות הרשות להגבלים עסקיים, ויסיים בסוף שנת 2018.

ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל מתווה להפחתת "העמלה הצולבת" (המהווה חלק מעמלת הסליקה שמשלם בית העסק לחברת האשראי).

בעסקאות חיוב נדחה תופחת, בהדרגה, העמלה הצולבת לשיעור של 0.5%, כדלקמן:

- בשנת 2019 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.60%.

- בשנת 2020 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.575%.

- בשנת 2021 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.55%.

- בשנת 2022 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.525%.

- החל משנת 2023 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.50%.

בנוסף, הודיע בנק ישראל על מתווה להפחתת ה"עמלה הצולבת" גם בעסקאות המתבצעות בכרטיסי חיוב מידי, בהדרגה, עד לשיעור של 0.25% (במקום 0.3% כיום), כדלקמן:

- בשנים 2021 - 2022 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.275%.

- החל משנת 2023 - שיעור העמלה הצולבת יסתכם ב- 0.25%.

הכנסות הבנק מעמלות בגין כרטיסי אשראי כוללות שיעור מסוים מהעמלה הצולבת שגבתה חברת האשראי (הנובעת משימושי הלקוחות בכרטיסי אשראי שהונפקו על ידי הבנק), מכח הסכם שנחתם בין הבנק לבין חברת כרטיסי אשראי.

המתווה להפחתת העמלה הצובלת כאמור, עתיד לפגוע בהכנסות הבנק מעמלות בגין כרטיסי אשראי. עם זאת, לנוכח המגעים המתנהלים בין הבנק לבין חברת האשראי לחידוש הסכם ההנפקה המשותף, שבשלב זה טרם הבשילו לכדי הסכם מחייב - לא ניתן להעריך בשלב זה, את ההשלכות שיהיו למתווה זה, על הכנסות הבנק בעתיד.

(2) הסדרת מועדי הסליקה בעסקאות המתבצעות בכרטיסי חיוב נדחה

ביום 25 באפריל 2018 פרסמה הממונה על ההגבלים העסקיים מסמך להסדרת הפעילות בענף כרטיסי האשראי (במקום ההסדר הנוכחי שעתיד לפקוע ביום 31.12.2018), הכולל בין היתר שינויים בהסדר מועדי הסליקה בכרטיס "חיוב נדחה".

במסגרת ההסדר החדש יחויבו חברות הסולקות עסקאות חיוב נדחה בכרטיסי אשראי, המשולמות בתשלום בודד - להעביר את תמורתן לבתי העסק, בתוך יום אחד ממועד ביצוע הסליקה - החל מיום 1 ביולי 2021.

לפרטים נוספים באשר להשלכות האפשריות הנגזרות מהסדרי הסליקה החדשים על התאגידים הבנקאיים - ראה סעיף 3 להלן.

(3) טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: "כרטיסי חיוב"

בעקבות השינויים המתחוללים בשוק כרטיסי האשראי, הפיץ בנק ישראל ביום 15 באפריל 2018, טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: "כרטיסי חיוב", הכוללת הצעות לשינויים בחלק מההסדרים הקיימים בשוק כרטיסי האשראי, ובכללן:

- התאגידים הבנקאיים יחויבו להעביר לחברת האשראי המתפעלת כרטיסי חיוב נדחה, את תמורת העסקאות, במועד בו נדרשת החברה הסולקת להעביר כספים אלו לבתי העסק - ללא תלות במועדי החיוב שנקבעו ללקוחות הבנק הרלוונטיים. דהיינו - התאגידים הבנקאיים יישאו באחריות לגישור על הפערים שעשויים להיווצר בין מועדי העברת תמורת העסקאות לבתי העסק, לבין מועדי חיוב הלקוחות בגין עסקאות אלו, הנגזרים מהוראות ההסדרה החדשות (ראה סעיף 2 לעיל).

- הסכמי תפעול חדשים בין התאגידים הבנקאיים (שהנפיקו כרטיסי חיוב), לחברות כרטיסי האשראי (לרבות שינויים מהותיים בהסכמים קיימים), שייחתמו עד ליום 31.1.2022, יומצאו למפקח על הבנקים.

ההנחיות שנכללו בטיטת התיקון להוראה ייכנסו לתוקף ביום פרסומה כהוראה מחייבת (למעט ההנחיות המתייחסות לשינוי במועדי סליקת העסקאות שייכנסו לתוקף ביום 1 בפברואר 2019). הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה ונערך ליישומן, במועד שייקבע לכניסתן לתוקף. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות ההנחיות המוצעות, על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

(4) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בנושא: "מגבלות על חבות של לוה ושל קבוצת לווי"

בעקבות פרסום החוק "להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז - 2017", במסגרתו הוסדר גם שוק כרטיסי האשראי, לרבות הפרדת חברות האשראי מהתאגידים הבנקאיים השולטים בהן, הפיץ בנק ישראל ביום 15 באפריל 2018, טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 בנושא: "מגבלות על חבות של לוה ושל קבוצת לווי", במסגרתו מוצע להגביל את חשיפת התאגידים הבנקאיים לחברות האשראי לשיעור של 15% מאמצעי ההון שלהם.

ההנחיות החדשות שנכללו בטיטוט התיקון להוראה עתידות להכנס לתוקף ביום פרסום התיקון להוראה.

הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בטיטוט התיקון להוראה ונערך ליישומן במועד כניסתן לתוקף.

להערכת הבנק להנחיות המוצעות לא יהיו השלכות משמעותיות על פעילות הבנק.

ב. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, בנושא: "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי"

ביום 15 במרס 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, במסגרתו הופחת משקל הסיכון של הלוואות לדיור המובטחות במלואן על ידי דירת מגורים, ושיעור המימון בגין עולה על 60% - מ- 75%, ל- 60%.

ההקלה בחישוב משקל הסיכון להלוואות העונות על קריטריונים אלה, תחול על הלוואות שיינתנו לאחר פרסום התיקון להוראה (15.3.2018).

8. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AA+" (עם אופק דירוג יציב), שאושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017. כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

נספחים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית
בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018		
שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	מיליוני ש"ח
אחוזים	ש"ח	ש"ח	אחוזים	ש"ח	ש"ח
4.86	261 ⁽⁶⁾	21,873	4.85	281 ⁽⁶⁾	23,633
0.43	1	682	0.43	1	654
0.10	-	1,786	0.10	1	3,382
0.54	8	5,987	0.79	9	4,500
1.65	-	16	0.13	-	28
-	-	6	-	-	6
3.61	270	30,350	3.68	292	32,203
-	-	436	-	-	477
-	-	1,331	-	-	1,475
3.61	270	32,117	3.68	292	34,155
(0.04)	-	2,269	(0.02)	-	1,931
(0.46)	(22)	19,239	(0.44)	(23)	20,578
(1.16)	-	149	(1.15)	-	141
(0.20)	-	217	(0.39)	-	126
(2.80)	(7)	927	(2.50)	(6)	1,027
(0.52)	(29)	22,801	(0.50)	(29)	23,803
-	-	5,802	-	-	6,553
-	-	436	-	-	477
-	-	823	-	-	843
(0.52)	(29)	29,862	(0.50)	(29)	31,676
-	-	2,255	-	-	2,479
(0.52)	(29)	32,117	(0.50)	(29)	34,155
3.09	-	-	3.18	-	-
3.18	241	30,350	3.27	263	32,203

נכסים נושאי ריבית *:

אשראי לציבור ⁽³⁾
פקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים מרכזיים
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
אג"ח למסחר
נכסים אחרים

סה"כ נכסים נושאי ריבית
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאי ריבית
נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾

סה"כ הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית *:

פקדונות הציבור - לפי דרישה
פקדונות הציבור - לזמן קצוב
פקדונות הממשלה
פקדונות מבנקים
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם
נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾

סה"כ התחייבויות

אמצעים ההוניים

סה"כ התחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו ⁽⁸⁾ על הנכסים

נושאי הריבית

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018			
שער	הכנסות	יתרה	שער	הכנסות	יתרה	
הכנסה **	ריבית	ממוצעת (2)	הכנסה **	ריבית	ממוצעת (2)	
4.11	251	24,788	4.03	275	27,714	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.44)	(19)	17,339	(0.45)	(21)	18,807	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
3.67			3.58			פער הריבית
0.91	8	3,666	1.06	7	2,569	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(1.02)	(8)	3,143	(0.73)	(5)	2,878	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
(0.11)			0.33			פער הריבית
2.38	11	1,896	2.12	10	1,920	מטבע חוץ*:
(0.41)	(2)	2,319	(0.58)	(3)	2,118	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
1.97			1.54			פער הריבית
3.61	270	30,350	3.68	292	32,203	סך פעילות בישראל:
(0.52)	(29)	22,801	(0.50)	(29)	23,803	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
3.09			3.18			פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018		
לעומת התקופה המקבילה אשתקד		
גידול (קטיון)		
שינוי נטו	מחיר (10)	כמות (9)
20	(1)	21
2	6	(4)
22	5	17
(1)	-	(1)
1	1	-
-	1	(1)

נכסים נושאי ריבית
אשראי לציבור
נכסים נושאי ריבית אחרים
סה"כ הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית
פקדונות הציבור
התחייבויות נושאות ריבית אחרות
סה"כ הוצאות ריבית

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 12 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017 - 7 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 30 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 29 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים הנושאי ריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.